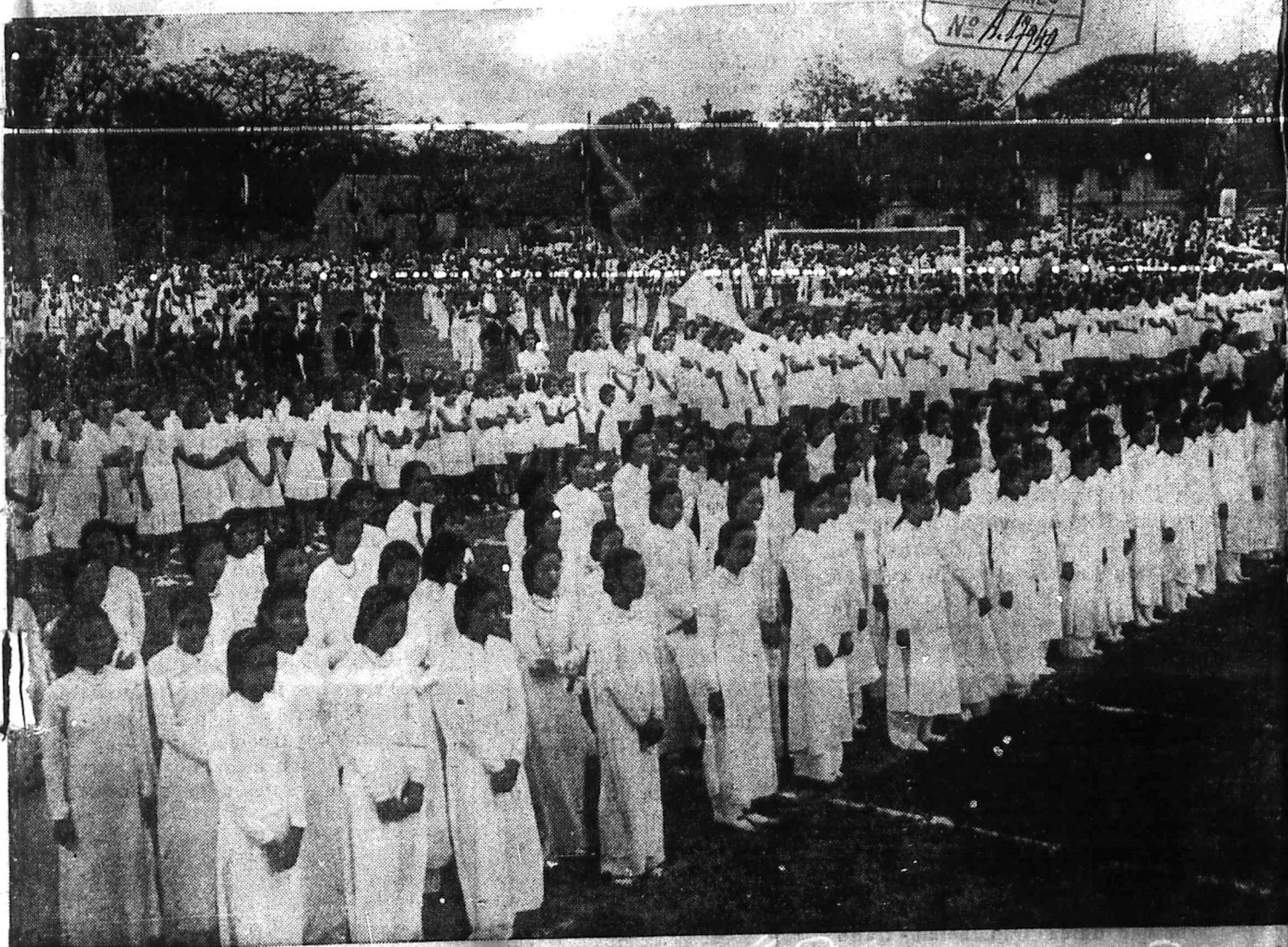

TRUNG BẮC TÂN VĂN

ĐẶC SAN CHỦ NHẬT
NGUYỄN-DOÃN-VƯỢNG CHỦ-TRƯỞNG

DEPT LEGAL
INDOCHINE
Nº 1.1941

NGÀY HỘI THANH-NIÊN CỦA HANOI

Ngày 10 Mai 1941, trên sân vận-dộng Mangin rộng bát ngát, nam nữ thanh-niên Pháp-Nam bao bọc kín khắp sân. Những đoàn nữ học-sinh các trường xếp đều hàng đang sắp sửa dự-dàng diễu qua tượng nữ thánh Jeanne d'Arc, vị nữ anh-hùng đã từng hi-sinh cho nước Pháp.

Ngày hội thanh-niên nhằm vào hôm kỷ-niệm bà Jeanne d'Arc

Chúng ta đương bước vào một kỷ-nguyên mới của cuộc đời. Ngọn song bốn phương dồn-dập đến cái mảnh đất bé nhỏ của chúng ta, chúng ta như tỉnh mộng mà vật thấy điều này: sự sống còn không có thể dễ-dãi, bằng phẳng như vài mươi năm trước nữa.

Thanh-niên vài mươi năm trước mau già quá, mà sự già sớm đó chẳng cứ chỉ ở nước ta thôi. It lần trở lại đây, cuộc chiến tranh ở Âu-châu gọi thanh-niên Pháp về với chức-vụ của mình Thanh-niên ta không thể đứng-dưng ở trước cái cảnh thay đổi của những người anh đi trước. Vì vậy một thể-hệ thanh-niên mới của ta đã nhóm lên: cái thể-hệ ấy không chỉ chuyên chú về sự tiến-bộ tinh-thần, nhưng cả về sự tiến-bộ vật-chất.

Người thanh-niên thấy cần phải chiến-đấu, dù đau khổ cũng cứ phải chiến-đấu như thường. Bởi vì đau khổ là gì? Đau khổ há chẳng là một cách sống khỏe và minh lại tự thấy mình sống khỏe đó ru?

Đó thực in cái cảnh nước Pháp thời bà thánh Jeanne d'Arc vậy.

Đó là hồi-kết liên-trung cổ thời đại để bước sang một thời mới. Bà thánh Jeanne d'Arc đã cứu vớt nước Pháp, đã cứu cái tư-tưởng nước Pháp, cái trí anh-dũng của người dân Pháp sau khi nước Pháp đã bị bao nhiêu trận chiến-tranh tàn khốc nó làm cho người ta tưởng rằng nước đó không còn có thể cất đầu lên được nữa!

Bà Jeanne d'Arc là thiên-thần của Phục-hưng, là sự mệnh của nền trật tự mới, bà đặt được tri-nguyên

vì bà tin tưởng.

Tôi cho rằng khi người ta chọn ngày kỷ-niệm bà để mở ngày hội thanh-niên, người ta đã làm một việc có rất nhiều ý nghĩa.

Bà Jeanne d'Arc lúc này hơn cả lúc nào hết, là một cái gương sáng nhất cho thanh-niên bây giờ.

Thanh-niên ta, nhớ đến Jeanne d'Arc, tức là nhớ đến hai vị nữ anh-hùng đứng vào bậc nhất trong lịch-sử nước ta.

Chúng tôi cho rằng thế-giới nếu như muốn tìm một người so sánh với Jeanne d'Arc thì chỉ có thể đem bà Trưng-Trắc, Trưng-Nhị ra mà so sánh vậy.

Cũng như Trưng-Trắc và Trưng-Nhị nước ta, bà Jeanne d'Arc là một bậc á-thánh đáp cho cả một thế-tôn kinh - không những vì đã có công cứu quốc, nhưng vì bởi là có những tình tình sáng ngời, là một trái tim không thể lấy gì mà so sánh được. Newton đối với khoa-học, Corneille đối với thi-ca có công tạo tác thế nào thì bà Jeanne d'Arc cũng có công với một tinh cảm của người ta như vậy. Không sợ nói quá, người ta bảo rằng bà đã « phát minh » ra lòng ái-Quốc - như Jules Lemaitre đã nói - và vì thế đã gây ra cho dân Pháp sự thiết ta đến đất nước của mình.

Vậy mà chưa hết. Bà Jeanne d'Arc chính còn là người dân bà thứ nhất của nước Pháp đã hợp nhất đất nước lại và - điều này mới thực đáng quý trọng hơn hết - bà đã tìm cách cho nước Pháp khôi anh-hoa, khôi thanh một nước Anh thứ nhì.

Vì thế, Jules Lemaitre viết về bà Jeanne d'Arc lại còn nói rằng: « Bà đã cứu vớt nghệ-thuật, tư-tưởng văn-học của Pháp, không có bà thì một ông Montaigne, một ông Pascal, một ông Racine, một ông La Fontaine chưa chắc đã hoàn-toàn được là những người mà chúng ta được biết bây giờ vậy. »

T. B. C. N.

LẦN ĐẦU TIÊN NỮ THÁNH Jeanne d'Arc hiện xuống trần khuyển khích 2 vạn thanh niên Pháp, Nam

của TÙNG-HIỆP

Chiều thứ bảy 10 Mai 1941, một chiều nắng dịu.

Ở bốn phương đông, tây, nam, bắc của Hanoi đầu đầu người ta cũng thấy các nam, nữ học-sinh họp thành từng hàng dài lũ lượt kéo nhau đi trong các phố. Như những đàn chim vỗ tổ, vỗ tổ một cách vui vẻ và có trật-tự - những lứa thanh-niên ấy nhanh-nhẹn kéo về sân vận-dộng Mangin.

Ở trên đầu họ các cây cối ném xuống những bóng dài và các lá cờ tam tài nước Pháp, vàng đỏ Việt-Nam trên các gác của mỗi nhà trong thành phố ra sức vờn nhau trước gió.

Sân vận-dộng Mangin có vẻ tung-bùng của một ngày đại hội - một ngày đại hội chưa từng có ở đây bao giờ. Có xi-rô một phương trời và hàng giờ trước giờ mở hội, các thanh-niên nam nữ của Hà-thành đã bao bọc lấy sân. Trong khán đài có quan Toàn-quyền De-coux, quan Tổng-sứ Bắc-kỳ Grandjean và đại-ương Mordant chủ tọa, không còn lấy một chỗ ngồi. Đám đông hàng vạn người ấy vui vẻ nô cưỡi một cách yên lặng. Những làn mây nhẹ phủ lấy mặt trời và ở trên không gian người ta như thấy có một sự thiêng-liêng, huyền bí gì sắp xảy ra... Sân cỏ bao la có những vạch phấn trắng chạy ngang dọc trông xa không khác một tấm dạ xanh sạch sẽ căng thẳng dưới nắng chiều.

Một làn âm nhạc nhẹ nhàng từ giữa sân do ông Parmentier điều khiển theo chiều gió tạt đến mọi người. Một loạt vũ tay dài, và từ ở phía bên phải vòng chạy tiếng chân rầm rộ bước lên, một cô thiếu nữ tươi đẹp đi đầu, tay cầm một chiếc cờ xanh-trắng điểm-dậm bước lên, đằng sau là một hàng dài những cô nữ học-sinh đẹp đẽ, xinh xắn của các trường Félix-Faure, Brioux, Đồng-khánh. Từng lớp một, sau những lá cờ, các cô lướt qua khán-đài, nét mặt nghiêm-trang, tà áo trắng tung bay, lá cờ xanh trắng tung bay.

Mọi người yên lặng nhìn những bàn chân dịp dậm của các cô bước đi khuất sau đám đông người. Lẽn ngay đầu, các nam học-sinh của các trường Lypro, A. Sarraut, Gia-long, Thăng-long, Louis Pasteur gọng gàng trong những bộ quần áo thể-thao, mạnh bạo tiến lên, bàn tay giơ thẳng chào theo lối vận động. Anh em thể-thao vừa đi qua thì sau một chiếc cờ to lớn thêu chữ nho, anh em Hướng-đạo của đoàn Lam-sơn, Bồ-đề, Nhị-khê, Lê-lợi, nghiêm-chỉnh bước theo, mặt quay nhìn thẳng về phía tượng nữ thánh Jeanne d'Arc dựng lên giữa sân vận-dộng Mangin.

Sau đó là a lượt ông Lebas, ông Tôn-thất-Bình, cố Seitz, quan Thống-sứ Bắc-kỳ Grandjean và quan Toàn-quyền De-coux lên đến đài, nơi về tấm lòng yêu nước của nữ thánh Jean d'A c, sự hi-sinh của người con gái mới 18 tuổi thơ ấy liêu minh cứu nước nhà khỏi sự binh lửa lầm than, cái gương của nàng reo lên đã rọi những tia sáng đời đời trên đất Pháp và nghìn năm sau nữa cũng không bao giờ tối mờ!

Nàng còn làm hơn thế nữa, ở giữa một thế-kỷ mà nhân dân hầu như đã bị chiến-tranh tàn phá từ thân-thể đến tinh-thần nàng đã làm cho máu nóng của những người yêu nước lại chảy về tim và làm cho những lứa thanh-niên hồi ấy và cả những lứa thanh-niên lúc này nữa không bao giờ quên bổn phận của mình để làm việc cho tổ-Quốc đến hơi thở cuối cùng.

Nàng đã làm cho lòng người giữa khi châu nân vì sự thất-bại lại chưa chán hi-vọng để cho họ quay nhau lại hợp quần thành một khối mạnh mẽ không gươm, giáo, tên, đạn nào đủ sức chia tan.

Cả một đời trong trắng, nàng đã khác hẳn mọi người con gái trên mặt đất này, nàng bỏ qua những tình ái, mộng mị của trái tim để đem lòng yêu đất nước! Bởi vậy nàng không tình yêu nào cao quý hơn tình yêu đất nước!

Giờ đã gần tàn. Các lực-sĩ họp nhau lại thành một bè người để tập các môn vận-dộng trên sân. Mấy ngàn người cũng đều một cử-chỉ, mấy ngàn trái tim cùng đập một điệu đàn.

Xa xa ngọn cờ có nổi rõ lên da trời xanh nhạt, những ánh đèn đỏ, xanh, đỏ, tím, vàng chiếu rọi trên các cảnh cây đèn. Trước diễn đại bại tương-tợ sinh Pháp-Nam giăng giãi rõ ràng về cảnh diễn lại sự

Photo Ng.-đuy-Kiê
Trước cảnh nhà thờ Reims - dựng lại ở bà Mangin - nữ thánh Jeanne d'Arc đã hiện về để khuyến khích thanh niên Pháp-Nam

SÁCH MỚI

trắc trở

ĐẶC PHẨM CỦA PHƯƠNG CHÂU

Một công trình trọn vẹn chương. Cuốn xã hội tâm lý ái tình tiểu thuyết viết một trăm năm huyết. Cuốn sách này là trong quyển "SÁCH MỚI". Sách in toàn chữ nhỏ 120 trang, nhiều chữ gấp đôi những sách thường. Bìa 1 trên giấy vert aurois. Giá đặc biệt 0\$50 (sách in có hạn)

hai lần thất vọng

của BUI-H-SINH

bìa hai màu, giá 0\$20

Còn rất ít:

DĨ VANG

tác phẩm đầu tiên của thi sĩ HỒ DZÉNH - giá 0\$30

BỮA CON HƯ CỦA HAI THỜI ĐẠI

của TÀ HỮU THIÊN

một chuyện tâm tình của những người xưa số, in rất công phu giá 0\$40

và hơn 30 thứ tiểu thuyết đủ các loại viết thư tay catalogue gửi

A CHÂU ANH CÚC

Directeur : NGUYỄN - BÀ - BÌNH

17 rue Emile Nolly, Hanoi

tiếng nữ thánh Jeanne d'Arc. Với một giọng run run— người ta không run rẩy, không cảm động làm sao được khi nói đến đời của một vị nữ anh hùng? — hai hướng-dạo sinh ấy đã nhắc lại trong trí nhớ của mọi người cuộc đời oanh-liệt, trong trang của Jeanne d'Arc, từ lúc: nàng còn ở một ngôi nhà nhỏ ở Dorémy giữa khi nước nhà mắc vòng binh lửa, tới lúc nàng được Thiên-thần ban bảo kiếm khuyên nàng ra cứu giúp nước nhà, tới lúc nàng đuổi quân Anh khỏi thành Orléans để tôn Charles VII lên ngôi hoàng-đế và tới lúc nàng bị thiêu chết trên hỏa-dài để sau đó hiển thánh giờ về chốn cũ ủy-lạc lòng dân, khuyên họ nên đời đời phụng thờ tổ quốc!

Cảnh d'Arc lại mở hồ như một giấc mộng trong khi mấy trăm học sinh dầm cất tiếng vang ca ba bài hát: « Marche de la Lorraine », « L'étendard de la délivrance » và « Sainte Jeanne d'Arc »!

Trong cảnh giới đã dần xa vào đêm tối ấy, các nữ học sinh dưới quyền chỉ dẫn của ông Parmetier đã cho ta cái cảm tưởng như thấy mấy trăm nàng tiên nữ hầu cận bên nữ thánh Jeanne d'Arc hiện lại dưới trần để hát những câu tươi đẹp kể rõ cuộc đời oanh liệt của nàng và để đem lại cho lòng thanh niên những đức tính cao quí của một linh hồn trong sạch.

Đang sau những ngôi nhà gạch đen sì, những rừng cây úm, chỉ Hông từ từ hiện lên, khuôn mặt tròn trịa, sáng tươi chừng như muốn nở cười vui vẻ với mấy chục ngàn nam nữ thanh niên Pháp-Nam đang bồi ngục cảm động lắng tai nghe giọng hát thánh thót

Tại Saigon đã có bán...

Nói đến thuốc chữa các bệnh trẻ con thì ai cũng công nhận: chỉ có nhà thuốc Thanh-Xa Hanoi là có tài độc nhất vô nhị, ngoài ra còn có thuốc chữa bệnh người nhưn rất thần hiệu như:

THUỐC SÁN SƠ MÍT

Mắc bệnh sán di ngoài thường theo ra con trùn như sán mủt, nếu để lâu ngày, sinh chứng đau sùi hai cạnh sườn mà bỏ mạng. Uống thuốc này cam đoan hai giờ ra hết sán khỏi hẳn. Giá 0\$90.

THUỐC DUN (sáng)

Mắc bệnh dun đầu hoặc dun kim uống thuốc này buổi sáng buổi chiều ra hết dun không phải tẩy, người nhưn hay trẻ em dùng đều được cả giá: 0\$20

NHÀ THUỐC THANH - XA

85 nhà 73, góc phố hàng Thiệu và hàng Ngai -- Hanoi cửa treo cờ vàng, khắp các tỉnh có đại-lý, xem báo Tin Mới. Đại-lý tại Saigon: Hiệu Văn Hưng 14 Aviateur garros, hiệu Ich-Thien Lagrandiere n. 163

CẦN THÊM NHIỀU ĐẠI-LÝ TẠI NAM-KY

và hồi hộp nhìn nữ thánh Jeanne d'Arc điềm tít bạo đạn bước lên hỏa đài hi-sinh một lần cuối cho nghĩa vụ và chịu nguyền lửa hồng thiên đố để cho linh hồn nàng phiêu diêu xa cõi thế lặng lẽ lướt lên Thiên-đường hợp cùng các nữ tiên khác để hưởng cuộc đời ngàn năm êm dịu của một kẻ đã làm tròn bổn phận của mình.

Nàng chết đi nhưng không bao giờ hình ảnh nàng chết trong trái tim của mọi người. Sự chết của nàng chính là sự sống đời đời của một người bất tử, bất tử không ở như hình hài, nhưng bất tử ở như việc làm và ý nghĩ!

Bởi thế cho nên sau đó giữa các học thành của nước Pháp, nàng hiển thánh giờ về, người ta vẫn tưởng chừng như nàng còn sống và người ta bình tĩnh lắng nghe những lời của nàng khuyến khích thanh-niên:

— Hồi các thanh niên, đừng bao giờ các người nên thất vọng. Cuộc đời càng thử thách, lương lại càng rực rỡ sáng ngời! Các người hãy như là hi sinh cho đất nước, hãy có những cử chỉ anh hùng! Các người hãy sống cho trong sạch và thẳng thắn trong việc làm. Thanh niên hỡi, các người phải cùng một lòng tận tụy cho nước nhà!

Và tất cả mấy vạn thanh-niên trên sân vận động đều đồng thanh bửa lớn:

— Chúng tôi xin thề!

Mấy chục ngàn lời cùng hứa, mấy chục ngàn trái tim cùng đập đều, sự đồng lòng của mấy chục ngàn trang thanh niên ấy có một sự cảm động thiêng liêng hồi hộp lạ thường.

Cây dương như lặng im, giăng như dịu dàng, người như nín thở, cảnh vật như nghiêm tĩnh để tôn trọng các lời thề cao quí ấy...

Đèn tiệt nổi lên quanh sân, ánh giăng vờn trên mặt cỏ, cả tà áo của các cô nữ học sinh rung động trong bóng đêm, một hơi mát nhẹ nhàng của mùa hạ phủ dần lên khắp mọi người! Tượng nữ - thánh Jeanne d'Arc điềm một điềm trắng thiêng liêng trong màn của đêm tối. Mấy vạn thanh niên đồng im lặng nghĩ đến nữ thánh Jeanne d'Arc có lẽ lúc này đang vẫn bay dưới ánh sáng trắng trong của giăng đẹp, trắng trong như nàng muôn đời vẫn tròn tiếng trắng trong.

Tôi hồi hộp mãi mê nhìn và mãi mê nghe tiếng đập của trái tim tôi chưa lúc nào nặng chứa những ý nghĩ thanh tao, cao quý bằng lúc này.

Và đột nhiên...

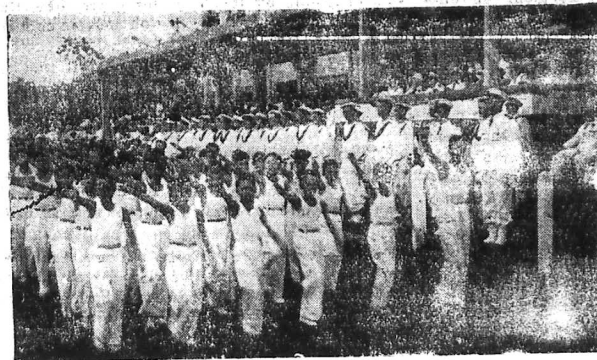
Ở bên phải tôi,

Ở bên trái tôi,

Ở trước mặt tôi,

Ở sau lưng tôi,

Ở tất cả quanh tôi, mấy vạn thanh niên cùng đến một dịp, cùng hát bài quốc-ca *Marseillaise* với tất cả một tâm hồn trẻ trung, mạnh mẽ đắm say yêu đất nước...

NGÀY HỘI THANH-NIÊN CỦA HÀNOI
Các học-sinh các trường trung học đi qua khán đài

Giọng ca vang động như bay thẳng lên trời cao để trang động những làn mây trắng đang vội vã lướt qua mặt chị Hằng.

Tiếng ca dần tàn trong đêm tối nhưng còn ngân mãi trong lòng người! Và mấy vạn thanh niên Pháp-Nam vừa hồi hộp trước lời khuyến khích của nữ thánh Jeanne d'Arc phút chốc bỗng hồi tưởng đến

một người già nửa tuổi tác đã hi sinh thân thể cho đất nước để làm tròn bổn phận với đất nước.

Người ấy là thống-chế Pétain.

Một cô thiếu-nữ mười tám tuổi đầu đã chết, một cụ già hơn tám chục tuổi đầu đang sống những ngày tươi sáng trên đất Pháp. Năm thế kỷ xa cách nhau. Nhưng hai tâm hồn thì không vì thời gian hay vì tuổi tác mà khác nhau. Cả hai đều nặng một lòng quyết cứu tổ quốc qua khỏi cơn cạn quai để trở lại một cường quốc như cũ...

Jeanne d'Arc — Philippe Pétain. Hai ngôi sao sáng

đời đời tươi sáng trên đất nước Pháp trong những ngày sán lạn bay những ngày tối tăm.

Hai người ấy là một bức gương mà trăm, ngàn năm nữa tất cả thanh niên Pháp-Nam sẽ soi để biến bổn phận của mình thành đời...

Một cuộc đời nhiều lúc thật nặng nề nhưng bao giờ cũng rực rỡ!

TÙNG-HIỆP

Thanh-niên Việt-nam nên dùng những lúc nhàn rỗi làm gì?

HỒNG-LAM

Người ta ở đời đã có nghĩa-vụ làm việc thì cũng có quyền được nghỉ ngơi.

Cần lao động với mọi người là một cái luật thiên nhiên không ai tránh được, dù già trẻ lớn bé giàu nghèo, sang hèn cũng vậy, mỗi hạng người tùy tài, tùy sức đều có công việc riêng của mình. Nhưng sau khi đã làm việc, đã cố gắng vì một công cuộc gì thì ai cũng có quyền được nghỉ ngơi, nhàn rỗi trong một thời-kỳ lâu hay chóng, tùy công việc đã làm. Thời kỳ đó là thời kỳ lưu tức, thời kỳ riêng của chúng ta, có thể dùng theo ý muốn mình. Thời đó tuy là lúc ta có quyền được nghỉ ngơi nhưng ta cũng phải biết cách dùng nó như thế nào thì mới có thể có ích cho thân thể ta, chuộc lại được những sự mệt mỏi trong khi cố gắng làm việc và hồi bổ được sức khỏe, tăng thêm được nghị lực để lúc bắt đầu giờ lại làm việc có thể có đủ sức lực dùng vào công việc hơn trước.

Có nhiều người tưởng lầm rằng đã là lúc được nghỉ ngơi thì chỉ nên dùng thì giờ đó để ăn, ngủ, chơi bời.

Đã gọi là lúc nghỉ, sao còn phải dùng để làm gì khác nữa? Lại có kẻ cho là khi được nghỉ ngơi thì chơi mà ăn chơi cho phí chí. Đời người được mấy mà cặm cụi cho khổ đến thân?

Những người nghĩ như hai phái trên này đều là sai lầm. Khi làm việc phải có kỷ luật, qui củ, thì lúc lưu tức, cũng phải có tổ-chức hẳn hoi, thời kỳ lưu tức mới có thể có ích mà không hại cho ta.

Sau bảy ngày cặm cụi làm việc đến ngày chủ nhật được nghỉ, nhưng ngày nghỉ đó, ta cũng phải dấn sâu chương trình như thế nào. Thanh-niên Việt-nam ta từ trước đến nay đã dùng ngày nghỉ như thế nào?

Trước hết ta nói đến các thanh niên học sinh và thanh niên đi làm việc ở các công sở, tư sở. Một phần lớn thanh niên ở các thành thị này được ngày nghỉ thì đêm thứ bảy là đêm trước điện quốc gia cho hát bành, thật mới rồi những kẻ cặm cụi lại đi im nhạp kéo nhau đến các tiệm khiêu vũ, các nhà hát a đạo, học tự hợp năm, bảy người để sát phạt nhau bằng

on bài nước bạc. Họ miệt mài trong cuộc truy hoan như thế có khi thâu đêm suốt sáng, rồi suốt ngày chủ nhật họ ngủ cho đến chiều mới dậy. Thế là vờ hết ngày nghỉ. Họ cho có như thế mới là biết dùng ngày chủ nhật một cách thỏa thuê, đích đáng. Hàng ít tiền thì lại rủ nhau đi xi-nê, hoặc đi lượn nhàn gãi khắp các phố ghi lấy những nhà có những cô trông được rồi khảo với nhau.

Sáng chủ nhật họ cũng cốt được ngủ trưa một hôm cho béo mắt bù với các ngày làm việc phải dậy sớm.

Một số nữa không thuộc vào phái thờ sự khoái-lạc như trên thì, ngày nghỉ cũng như ngày thường họ chỉ ra rú ở nhà không bao giờ bỏ cuốn sách hoặc lúc nào cũng chỉ nghĩ đến công việc mình. Hàng này họ cho có nghĩ cũng như không chỉ trừ lúc nào trong gia đình có công việc gì thì họ mới cần phải nghĩ.

Rất ít thanh niên biết dùng ngày nghỉ một cách đích đáng có lợi cho mình.

Ta nên biết rằng ngày nghỉ lại là ngày có ích nhất cho ta nếu ta biết dùng nó. Đã có một thể lệ làm việc thì cũng có một nghệ-thuật nghỉ tức.

Ngủ ta phải làm thế nào để có thể thu thập lại những sức khỏe đã bị hao tổn trong khi làm việc.

Ngủ ta phải làm thế nào để có thể tăng thêm được lực lượng cho thân thể và tinh thần để rồi có thể làm việc bằng hái hơn.

Ngủ ta phải dùng nó để có thể thấy rộng biết hơn những người làm việc bị giam hãm giữa bốn bức tường. Muốn thế mỗi ngày nghỉ hoặc một dịp được nghỉ, ta phải có một chương-trình dùng những giờ thư nhàn đó như thế nào?

Ta phải chia ngày nghỉ làm mấy thời kỳ, thời kỳ tập thể-thao, thời kỳ đi chơi ở các chốn thôn quê, thời kỳ ăn ngủ, đọc sách, thời kỳ giải-tú, rồi mỗi thời kỳ cứ theo đúng thể mà thực hành, ta sẽ thấy ngày nghỉ của ta cũng có kết-quả tốt như một ngày

làm việc đầy đủ vậy. Trong những cách dùng thời giờ về ngày nghỉ chỉ có cách đi chơi xa là ích lợi hơn, nhưng đi chơi cũng phải có tiền vì một cuộc du lịch bây giờ không phải không tốn kém và ai cũng đi được đâu. Đi chơi cũng có năm bảy cách, có khi là đi gần ở trong một tỉnh một xứ, có khi là đi khắp các nơi trong xứ và ra ngoài quốc nữa ta phải tùy thời giờ, và tùy ở tiền túi mà đi. Những cuộc du lịch lớn là dành cho những du khách giàu có sang túc và có thì giờ nhàn rỗi lâu. Còn kẻ ít tiền thì chỉ đi du-lịch quanh vùng mình ở. Đi du-lịch hoặc gần hoặc xa bao giờ cũng có thể giúp cho ta biết rộng thấy xa hơn được ít nhiều. Những tiền vứt vào những cuộc «chành lạc» có hại đến sức khỏe và tinh thần nếu biết đem dùng vào những cuộc du lịch thăm các nơi danh lam thắng cảnh, các nơi có dấu vết lịch sử còn có ích hơn nhiều.

Bạn Minh Bắc sẽ nói rõ về du lịch và mạo hiểm đối với thanh niên trong một bài dưới đây.

HỒNG-LAM

Một cuốn sách rất cần cho các giáo sư cũng các thí sinh

CAO ĐẲNG TIỂU HỌC PHÁP VIỆT

RECUEIL

de sujets donnés au Diplôme d'études

Primaires Supérieures Indochinoises

de 1933 à 1939

do nhà Học - chính Đông - Pháp xuất - bản

sách dày 124 trang khổ X 18,5 26,5

Giá bán : Op80 — Cuốn ghi báo đảm Op24

BÁN TẠI:

Nhà in Trung-Bac Tân-Van

36 — Boulevard Henri d'Orléans — Hanoi

TỔNG PHÂN HÀNH TO. N. XỨ BẮC KỲ AI LÃO VÀ MIỀN BẮC TRUNG KỲ

Établissements VẠN-HÓA — 8 Hàng Ngang, Hanoi

Có bán thuốc VẠN-BẢO danh tiếng chữa bệnh liệt-dương. Thử cho đàn ông và đàn bà khác nhau

ĐI! ĐI!

cùng vui bước lên đường ca hát

Mấy năm gần đây, thanh-niên ta rất sốt-sắng với du lịch. Những dịp nghỉ lễ, các bạn trẻ thường tổ-chức những cuộc đi chơi, — phần nhiều đến thăm các nơi cổ tích nước nhà.

Đó là một điều rất hay cho sức khỏe và là một bước tiến của thanh-niên về tinh-thần. Trước những cảnh sắc xanh tươi, u tịch, bên những tòa chùa cổ, những vết tích xưa, bạn trẻ sung-sướng được thấy sống lại những ngày oanh-liệt của lịch-sử nước nhà.

Nhưng các bạn nên đi xa hơn nữa.

Ngoài cái «thú dồi gió», cái thú hứng lấy khí trời thanh-khiết, tâm trí bạn còn được mở-mang giữa cái thế-giới mới lạ mông-mênh và được thỏa-thích với những cuộc khảo-sát về phong-tục nhân sinh.

«Đi quãng đường học sàng khôn.»

Câu châm ngôn rất thông-thường, nhưng là một điều tâm niệm của bạn trẻ.

Thanh niên nước ngoài thích du-lịch lắm. Họ thờ chủ-nghĩa «sống ngoài trời». Có hàng triệu thanh-niên Anh, cứ sau một tuần lễ làm-lụng cặm-cui hay học-bhành mải-miết, đi về vùng quê hay rừng núi để giải trí. Họ sống ở đây một hai ngày cái đời của dân quê dân-di, chống-phác, hay theo vai với bác-tiền-phu mộc-mạc, sơ-sài. Họ làm một vài món ăn dân-dị và cùng nhau ăn ngon-lành vui thích ở giữa đồng quê hay giữa đám rừng cây. Rồi họ quan sát vài điều nhỏ nhỏ về công việc của mọi người, sự sống của dân quê, hoặc tìm kiếm những hoa lá để học.

Thanh - niên Pháp
Được lại còn ham du-
lịch hơn nữa. Hết thấy
các học sinh và sinh-
viên, về những vụ hè,
chứa nhau đi nghỉ ở
thôn quê hay đi chơi
trên núi, tùy theo điều
kiện về sức khỏe của
họ. Ở các nơi ấy họ
vừa nghỉ ngơi vừa
học. Họ học để hiểu
biết những công việc
lặt vặt ở đồng quê hay
rừng núi. Ta không
néc ngạc-nhiên thấy
một nam sinh-viên
đương bảo tằm gổ hay
dẫn thả đàn cây, một
nữ sinh-viên phơi
đơm ở cánh đồng, một

học-sinh chân cừu ngoài bãi cỏ. Cái thú thiên-nhiên đó làm sáng suốt tâm hồn họ, phấn-khởi lòng ham biết và khéo léo chân tay.

Các thiếu-niên ta nên theo gương những trẻ nước ngoài. Những dịp nghỉ lễ hay những vụ hè, cũng như họ, các bạn nên bọp lại thành từng đoàn nhỏ đi về các làng mạc xa (tỉnh thành để quan-sát) cách làm lụng của nông dân. Các bạn đừng nên khinh công việc tầm thường của người làm ruộng. Tôi đã từng ngạc-nhiên thấy có bạn không bết gặt lúa mùa vào tháng nào hay cấy mạ ra làm sao. Ngoài các đoàn đi về thôn quê, các bạn nên lập những đoàn đi lên rừng núi và đi thăm các nơi thắng cảnh của nước nhà. Là thanh-niên xứ Đông-dương, mình phải hiểu biết về đẹp, dân-tộc, phong-tục và sự sinh-hoạt của xứ mình. Các bạn đã từng mần-nguyên nhìn thấy Đông-dương đẹp qua những tác-phẩm của những nhà khảo-cứu và du-lịch Pháp Nam. Các bạn tưởng-tượng chắc núi rừng Bắc-kạn đẹp lắm, vì người Pháp đã so sánh với Thụy-sĩ. Sự thật sẽ làm cho các bạn mê hồn. Đi đến nơi, các bạn sẽ được ngắm trông sườn núi xanh đôn cổ mọc, vài hàng thông thưa-thớt điểm lên với đám ba con bò lững-thững kiếm ăn. Đi đến nơi các bạn sẽ được thưởng-thức một điệu âm-phạc ở núi rừng, đều đều, rủ rủ, nhẹ nhàng cũng như cuộc đời bình-tĩnh trôi theo với tháng ngày của sơn nhàn.

(xem tiếp trang 15)

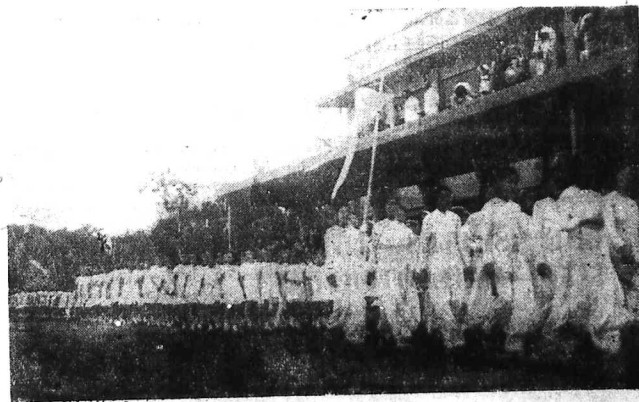

Photo Nguyễn-Duy-Kiến

Các nữ học sinh các trường tại sân vận động Mángin

THANH-NIÊN VỚI THỂ-THAO

Thể-thao...

Thể-thao đem lại cho người thể-kỷ này sự tinh-thần và thể-chất phát-triển, pha trộn tự-do với nhau. Thể-thao đem đến cho ta những khoái-lạc thanh-thú, nó đặt ta đến chỗ nhip-nhàng tự-nhiên.

Trong các khoái-lạc đó, có cái khoái-lạc này, là lương-tâm ta cảm thấy nhớ thể-thao, ta có thể phấn-kháng với văn-minh trong mấy khắc đồng hồ, để sống lại cuộc đời man mối.

Kháng bao giờ ta thấy cái cấu trúc của xã-hội đề nặng lên người ta, bằng lúc vào hè.

Văn-minh là mặc quần áo, ở trong nhà, thấp đèn sáng, ăn cơm, uống rượu.

Nhưng đến cuối tháng sáu, những cái đồ chơi với ta hình như vô ích. Ta ngủ trước ánh trời. Ta có thể ngủ ngoài trời. Ta có thể cỡi trần, ăn hoa quả.

Tháng sáu là tháng mà người cổ lỗ nó lẽ phải hơn người bận áo cổ cồn; tháng mà con ve sâu có lẽ phải hơn con kiến; nhà làm thơ có lẽ phải hơn nhà bán thực-phẩm; tháng Bần có lẽ phải hơn ông nhà giàu.

Có nhà độc-tại hoàn-cầu nào định rằng mùa của thanh-thị từ nay vào tháng hai hay tháng tư, nhà độc-tại nào giải thoát cho ta

chiếc áo dài thâm, cho ta về cánh đồng cỏ xén, về ruộng lúa xanh đờn, về đám hoa mào gà đỏ chói dưới ánh mặt trời, về con sông âm-áp đầy cá măng, về biển mênh-mông với bãi cát bát ngát. Nhà độc-tại ấy sẽ được thế-giới nhiệt-liệt hoan nghênh.

Tháng sáu, khi trời ban đêm vẫn mát, eo gà còn xanh tươi, hoa hết sức thơm và đẹp.

Một đêm hè nóng bức, ngồi trong góc sân không gió, vừa chúm mũi xuống chữ bản sách in thử, văn-hào Balzac vừa thở dài than:

« Ôi! Sống cái đời của dân Mọi, chạy nhảy trên non, bơi lội dưới biển, đứng ngoài khoảng rộng thò hít một trời! Ta đã hiểu tâm lý bọn hải-lặc, bọn giang-hồ. Đối với họ, đời là can đảm, là sùng trường tối, là cái thuật vùng vẫy trên biển khơi, và lòng thù ghét nhân loại ».

Cái mộng sống đời giang-hồ, cái ý tự-nhiên của ta muốn mỗi ngày xé tạc khoản ước xã-hội mấy lượt, và đứng lên phản-đối những cổ lệ bất công, những luật-pháp công bằng quá, cái thêm thường ghê gớm nó thường xui ta thoát ra ngoài vòng pháp luật và kêu: Bớ lâu la! 1 thể-thao cho phép ta thở mẫn về các chỗ đó một cách vô hại.

Vì vậy ta phải coi thể-thao là cuộc cách-mệnh duy nhất, lâu bền, có lợi và phổ-thông khắp hoàn cầu, ở thời đại này. Cái kết quả hay

nhất của cuộc cách-mệnh ấy là làm cho những cuộc cách-mệnh chính-trị thất thời. Một ngày kia nó sẽ trừ diệt cả nạn tranh chiến.

Thể-thao của thanh-niên

Chủ nhật, là ngày của Trời, ngày của thanh-niên, của hết thảy các hạng thanh-niên, cả hạng thanh-niên nghèo khổ nhất. Mãi lấy luật pháp ủng hộ cho gia tài thừa kế nhỏ, nhà lập pháp quên bằng mất thanh-niên. Luân-lý và phong tục của ta làm cho thanh-niên thành một người bất lực, xấu hổ và gần như tàng tật đến mãi tuổi trưởng thành. Muốn hiểu thấu nên văn minh phải là người 40 tuổi và người 70 tuổi mới thường-thức nổi.

Sách vở của các nhà du-lịch cho ta biết rằng ra khỏi nước, họ đều lấy làm ngạc-nhiên.

Taine « phát-minh » ra rằng tại nước Anh thanh-niên làm chúa. Paul Bourget và Chevrillon cũng thấy thanh-niên « lên ngôi » ở Hoa-Kỳ.

Người ta trở cho ta thấy thanh-niên Đức, Nga và Ý cỡi trần tròng-trục, dãi mình dưới ánh nắng thiêu đốt của mặt trời tại các trại.

Về sức khỏe, nước ta đứng hạng rốt. Ta phải tạo nên những đứa con khỏe mạnh, những lực-sĩ, chứ không chỉ những linh-tráng và cử-tri mà thôi.

Thế-hệ ta là thế-hệ chịu thiệt thòi nhất về nền trật-tự cũ, ta có quyền hô-to như vậy!

Chúng ta có thể nói rằng nước ta mọi việc chưa được hoàn-bị, vì nước ta chưa chiếm được một chỗ độc-đáng trong bảng thể-thao hoàn-cầu.

Nước Tiệp-Khắc, nước Phần-lan thắng, mà nước lớn như nước ta chỉ như ở mãi-mãi trong thời kỳ vũ lòng!

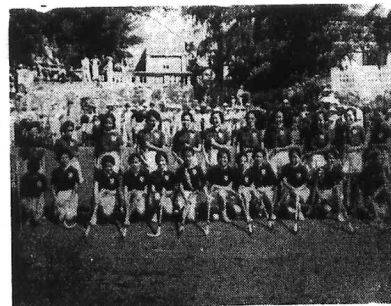
Mười mười lăm năm trước đây, về diên-kinh ta đã chiếm được một địa-vị rất vinh-dự. Ngày nay ta vẫn đứng im một chỗ. Chẳng cần phải

giúp sức những người cầm đầu thông-minh và giao-phó cho họ cả đoàn thanh-niên, chứ không chỉ giao-phó một đôi người.

Phải cỡi chiếc áo đen của học-sinh, cỡi bộ chế-phục của binh-sĩ, bắt họ cỡi trần. Phải cho bọn hung bạo

ANH PHOTO
Đội bóng rổ của nữ học sinh Trường Trung-Quốc Hanoi vừa chiếm huy chương vàng ở Paris. Châtel ngày chủ nhật 11 Mai, sau khi thắng Cercle Sportif Pâmain 33-7

Đội cầu thủ phụ nữ Hanoi. Ảnh chụp trước trận đấu với Kiến-an trong ngày 14 Juillet 1938 tại Bâton

lúc nào cũng kèn-trống rầm-rĩ và phát-thường la-liệt những mẽ day ..

Phải bắt đầu lại từ zéro Phải chữa bệnh tận gốc. Phải bắt con em ta luyện rất gắt về thể-thao. Phải

Chủ nhật là ngày của thanh-niên.

Các nhà chánh-khách hùng-biến bầy im tiếng! Tầu-quân hãy dẹp những thứ rượu mạnh có hại lại một chỗ! Các nhà cà-phê hãy để cho thoáng bớt hơi người!

những bài học về tinh-thần và khoa lễ phép thể-thao, giởng cho họ hiểu rằng thể-thao không phải là đánh lẫn nhau. Phải dạy công-chúng biết kính-nể trọng-tài. Khi đi đường phải bắt các đoàn tuyển-thủ ăn bận gọn-ghe và cả bọn người hăm mộ thể-thao.

Chủ nhật là ngày của những nguyên-ố thiêng liêng, ngày của nước, của mặt trời, của dương-khí; chủ nhật ngày đầy tiếng: Tiếng động của gậy đánh golf, tiếng vợt ngựa phóng nước đại, tiếng chân lực-sĩ chạy trên vòng, tiếng còi huyết trên bãi, tiếng ban dục vào vợt trên sân quần, tiếng vung-vẩy trong hồ tắm, tiếng gàn cốt dãn ra, và tiếng phôi nổ phồng trong ngực. Paul MORAND

HUY-HOÀNG lược dịch

ESSENCE
Térébenthine Colophane
gửi đi khắp nơi, rất nhanh chóng
HỘI NHÀ SẢN-XUẤT:
Song - Mao
101, Rue de Canton, Haiphong, T. 141

MUA MAU KÉO ĐẾN LÚC MUỐN MUA KHÔNG CỎ;
TIẾNG SÂM BẠCH - VÂN
tức là nói về đời ông Trọng Trình Nguyễn-bình-Khiêm

sách gầy ngót 400 trang — Mỗi cuốn giá \$100 —
Mua lĩnh hóa giao ngân hết \$144 — Ở xa mua xin
gửi \$124 (cả cước) bằng timbres poste cũng
được cho.

NHÀ IN MAI - LINH — 21 PHỐ HÀNG ĐIỀU — HANOI — GIẤY NÓI 643
N.B. — Mua lĩnh hóa giao ngân cả 2 cuốn một lúc hết \$133. Gửi tiền trước mua 2 cuốn một lúc hết \$163 (cả cước)

ĐÃ IN XONG:
ĐƯA CON CỦA TÔI ẮC
một truyện thực đã xảy ra ở miền Ngu-giang xứ Nam-Kỳ

Đọc Đưa con của tôi Ắc, các bạn sẽ rõ cái kết quả của các bác, rupa và thuốc phiện đã đưa người ta đến đâu — Mỗi cuốn giá \$535 — Mua lĩnh hóa giao ngân hết \$571. Ở xa mua xin gửi \$551 (cả cước) cho

***CHEMISETTES—TRICOTS**
SLIP—MAILLOT DE BAIN

ĐỦ CÁC KIỂU, CÁC MÀU, RẤT HỢP THỜI
TRANG MUA BUÔN XIN HỎI HÀNG ĐẸP

phuc-lai

87-89, ROUTE DE HUE — HANOI, T. 1. 974

THE YOKOHAMA SPECIE BANK, LTD.

FONDÉE EN 1880

CAPITAL ENTièrement VERSÉ... .. YEN 100.000.000
FONDS DE RÉSERVE... .. YEN 143.400.000

Siège Social: YOKOHAMA

Agence de Hanoi: 43, Rue Paul Bert
(Bureaux auxiliaires à Saigon: 2, Rue Pellerin)

Adresse télégraphique:
SHOKIN HANOI

Téléphones:
1515 et 1516

SUCCURSALES et AGENCES:

Alexandrie	Dairen	Kobé	Osaka	Shanghai
Bangkok	Feng-tien	Londres	Otaru	Singapour
Batavia	Hamburg	Los Angeles	Paris	Sourabaya
Berlin	Hankéou	Manille	Pékin	Sydney
Bombay	Hong-kong	Moji	Rangoon	Tien-Tsin
Calcutta	Honolulu	Nagasaki	Rio de Janeiro	Tokio
Canton	Hsin-Kin	Nagoya	San-Francisco	Tsi-Nan
Chang-Chia-Kou	Karachi	Nanking	Seattle	Tsing-Tao
Chefou	Kharbine	New-York	Semarang	Ying-Kou

Correspondants dans toutes les Grandes Villes Commerciales du Monde

COMPTES COURANTS ET DE DÉPÔTS — ENVOIS DE FONDS
LETTRES DE CRÉDIT ET TOUTES OPÉRATIONS BANCAIRES

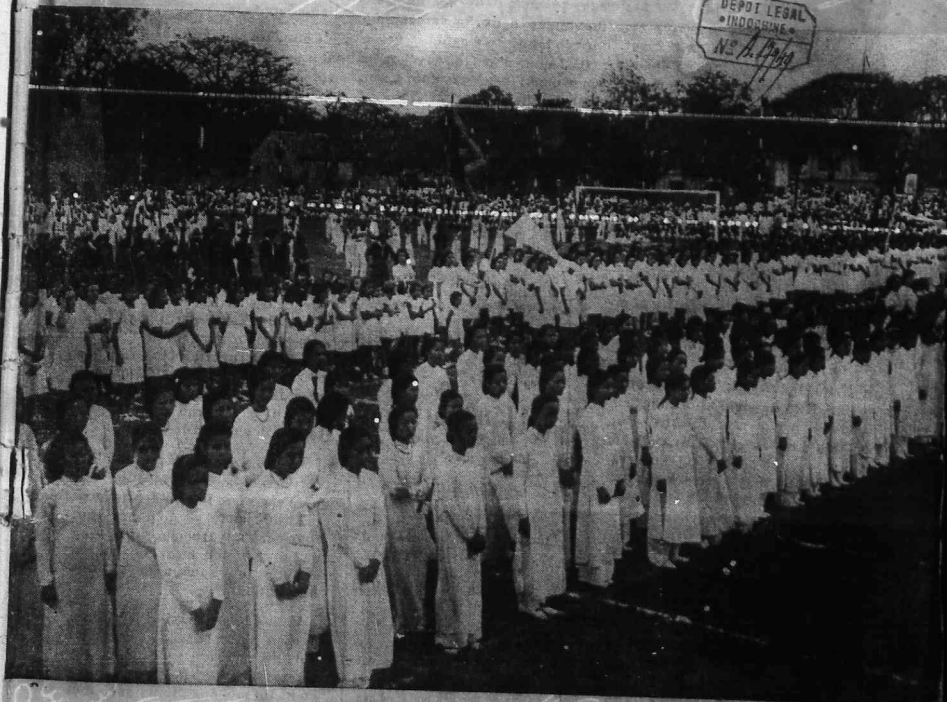
S'adresser, pour tous renseignements, aux bureaux de la Y. S. B. LTD.

SỐ 81 — GIÁ: 0\$15

18-MAI 1941

TRUNG-BẮC TÂN VĂN

ĐẶC SAN CHỦ NHẬT
NGUYỄN-ĐOÀN-VƯỢNG CHỦ-TƯỞNG

NGÀY HỘI THANH-NIÊN CỦA HANOI

Ngày 10 Mai 1941, trên sân vận-dộng Mangin rộng bát ngát, nam nữ thanh-niên Pháp-Nam bao bọc kín khắp sân. Những đoàn nữ học-sinh các trường xếp đều hàng đang sắp sửa diễu-dàng đi qua tượng nữ thanh Jeanne d'Arc, vị nữ anh-hùng đã từng hi-sinh cho nước Pháp.

Ngày hội thanh-niên nhằm vào hôm kỷ-niệm bà Jeanne d'Arc

Chúng ta đương bước vào một kỷ-nguyên mới của cuộc đời. Ngọn sóng bốn phương dồn-dập đến cái mảnh đất bé nhỏ của chúng ta, chúng ta như tỉnh mộng mà vụt thấy điều này: sự sống còn không có thể dễ-dãi, bằng phẳng như vài mươi năm trước nữa.

Thanh-niên vài mươi năm trước mau già quá, mà sự già sớm đó chẳng có chỉ ở nước ta thôi. Ít lần trở lại đây, cuộc chiến tranh ở Âu-châu gọi thanh-niên Pháp về với chức-vụ của mình Thanh-niên ta không thể đứng-dưng ở trước cái cảnh thay đổi của những người anh di trước. Vì vậy một thế-hệ thanh-niên mới của ta đã nhóm lên: cái thế-hệ ấy không chỉ chuyên chú về sự tiến-bộ tinh-thần, nhưng cả về sự tiến-bộ vật-chất.

Người thanh-niên thấy cần phải chiến-đấu, dù đau khổ cũng cứ phải chiến-đấu như thường. Bởi vì đau khổ là gì? Đau khổ há chẳng là một cách sống khỏe và minh lại tự thấy mình sống khỏe đó ru?

Đó thực là cái cảnh nước Pháp thời bà thánh Jeanne d'Arc vậy.

Đó là hồi kết liễu trung-cổ thời đại để bước sang một thời mới. Bà thánh Jeanne d'Arc đã cứu nước Pháp, đã cứu cái tư-tưởng nước Pháp, cái tri anh-dũng của người dân Pháp sau khi nước Pháp đã bị bao nhiêu trận chiến-tranh tàn khốc nò lăm cho người ta tưởng rằng nước đó không còn có thể cất đầu lên được nữa!

Bà Jeanne d'Arc là thiên-thần của Phục-hưng, là sự mệnh của nền trật tự mới, bà đạt được tri-nghệ

vì bà tin tưởng.

Tôi cho rằng khi người ta chọn ngày kỷ-niệm bà để mở ngày hội thanh-niên, người ta đã làm một việc có rất nhiều ý nghĩa.

Bà Jeanne d'Arc lúc này hơn cả lúc nào hết, là một cái gương sáng nhất cho thanh-niên bây giờ.

Thanh-niên ta, nhớ đến Jeanne d'Arc, tức là nhớ đến hai vị nữ anh-hùng đứng vào học nhất trong lịch-sử nước ta.

Chúng tôi cho rằng thế-giới như muốn tìm một người so sánh với Jeanne d'Arc thì chỉ có thể đem bà Trưng-Trắc, Trưng-Nhị ra mà so sánh vậy.

Cũng như Trưng-Trắc và Trưng-Nhị nước ta, bà Jeanne d'Arc là một học-tà-thánh đáng cho cả một tộc-tôn kính-kính không những vì đã có công cứu quốc, nhưng vì bởi đã có những tính-tình sáng ngời, là một trái tim không thể lấy ai mà so sánh được. Newton đối với khoa-học, Corneille đối với thi-ta có công tạo tác thế nào thì bà Jeanne d'Arc cũng có công với mặt tinh-cảm của người ta như vậy. Không sợ nói quá, người ta bảo rằng bà đã « phát minh » ra lòng si-quoct như Jules Lemaitre đã nói - và vì thế đã gây ra cho dân Pháp sự thiết ta đến đất nước của mình.

Vậy mà chưa hết. Bà Jeanne d'Arc chính còn là người đàn bà thứ nhất của nước Pháp đã hợp nhất đất nước lại và - điều này mới thực đáng quý trọng hơn hết - bà đã tìm cách cho nước Pháp khỏi anh-hoa, khỏi thành một nước Anh thứ nhì.

Vì thế, Jules Lemaitre viết về bà Jeanne d'Arc lại còn nói rằng: « Bà đã cứu vớt nghệ-thuật, tư-tưởng văn-học của Pháp, không có bà thì một ông Montaigne, một ông Pascal, một ông Racine, một ông La Fontaine của các tác giả hoàn-toàn được là những người mà chúng ta được biết bây giờ vậy. »

T. B. C. N.

LẦN ĐẦU TIÊN NỮ THÁNH Jeanne d'Arc hiện xuống trần khuyển khích 2 vạn thanh niên Pháp, Nam

của TÙNG-HIỆP

Chiều thứ bảy 10 Mai 1941, một chiều nắng dịu.

Ở bốn phương đông, tây, nam, bắc của Hanoi đầu đầu người ta cũng thấy các nam, nữ học-sinh họp thành từng hàng dài lũ lượt kéo nhau đi trong các phố. Như những đàn chim vũ tổ, vũ tổ một cách vui vẻ và có trật-tự - những lứa thanh-niên ấy nhanh-nhẹn kéo về sân vận-dộng Mangin.

Ở trên đầu họ các cây cối ném xuống những bóng dài và các lá cờ tam tài nước Pháp, vàng đỏ Việt-Nam trên các gác của mỗi nhà trong thành phố ra sức vờn nhau trước gió.

Sân vận-dộng Mangin có vẻ tương-bưng của một ngày đại hội - một ngày đại hội chưa từng có ở đây bao giờ. Có xi rục một phương trời và hàng giờ trước giờ mở hội, các thanh-niên nam nữ của Hà-thành đã bao bọc lấy sân. Trong khán đài có quan Toàn-quyền Deoux, quan Thống-sứ Bắc-kỳ Grandjean và đại-uý Mordant chỉ tọa, không còn lấy một chỗ ngồi. Đám đông hàng vạn người ấy vui vẻ nở cười một cách yên lặng. Những làn mây nhẹ phủ lấy mặt trời và ở trên không gian người ta như thấy có một sự thiêng-liêng, huyền bí gì sắp xảy ra... Sân cỏ bao la có những vạch phân trắng chạy ngang dọc trông xa không khác một tấm da xanh sạch sẽ căng thẳng dưới nắng chiều.

Một làn âm nhạc nhẹ nhàng từ giữa sân do ông Parmentier điều khiển theo chiều gió tạt đến mọi người. Một loạt vô tay dài, và từ ở phía bên phải vòng chạy tiếng chân rầm rộ bước lên, một cô thiếu nữ tươi đẹp đi đầu, tay cầm một chiếc cờ xanh-trắng điểm-dậm bước lên, đằng sau là một hàng dài những cô nữ học-sinh đẹp đẽ, xinh xắn của các trường Félix Faure, Briex, Đông-khánh. Tổng lớp một, sau những là cờ, các cô lướt qua khán-dài, nét mặt nghiêm-trang, tà áo trắng tung bay, là cờ xanh trắng tung bay.

Mọi người yên lặng nhìn những bàn chân dịp dềng của các cô bước đi khuyếch sau đám đông người. Lên ngay đây, các nam học-sinh của các trường Lypro, A. Sarraut, Gia-long, Thăng-long, Louis Pasteur gọn gàng trong những bộ quần áo thể-thao, mạnh bạo tiến lên, bàn tay giơ thẳng chào theo lối vận-dộng. Anh em thể-thao vừa đi qua thì sau một chiếc cờ to lớn thêu chữ anh, anh em Hướng-dạo của đoàn Lam-son, Bô-vê, Nhị-khê, Lê-lợi, nghiêm-chỉnh bước theo, mặt quay nhìn thẳng về phía tượng nữ thánh Jeanne d'Arc dựng lên giữa sân vận-dộng Mangin.

Sau đó lần lượt ông Lebas, ông Tôn-thất-Binh, có Seitz, quan Thống-sứ Bắc-kỳ Grandjean và quan Toàn-quyền Deoux lên để đại nôi về tâm lòng yêu nước của nữ thánh Jean d'Arc, sự hi-sinh của người con gái mới 18 tuổi thơ ỹ liêm mình cứu nước nhà khỏi sự binh lửa lầm than, cái gương của nàng treo lên đã rọi những tia sáng đời đời trên đất Pháp và nghìn năm sau nữa cũng không bao giờ tối mờ!

Nàng còn làm hơn thế nữa, ở giữa một thế-kỷ mà nhân dân hầu như đã bị chiến-tranh tàn phá từ thần-thế đến tinh-thần nàng đã làm cho máu nóng của những người yêu nước lại chạy về tìm và làm cho những lứa thanh-niên hơi yếu và cả những lứa thanh-niên lúc này nữa không bao giờ quên bổn phận của mình để làm việc cho tổ-Quốc đến hơi thở cuối cùng.

Nàng đã làm cho lòng người giữa khi chán nản vì sự thất-bại lại chứa chan hi-vọng để cho họ quay nhau lại hợp quần thành một khối mạnh mẽ không gương, giáo, lên, đạn nào đủ sức chia tan.

Cả một đời trong trắng, nàng đã khác hẳn mọi người con gái trên mặt đất này, nàng bỏ qua những tình ái, mộng mị của trái tim để đem lòng yêu đất nước! Bởi vậy nàng kuong lịch-vẻ nọ cao quý hơn tình yêu đất nước!

Giới đã gần tan. Các lực-sĩ họp nhau lại thành một bè người để tập các môn vận-dộng trên sân. Một ngàn người cùng đều mặt cười-chỉ, mấy ngàn trái tim cùng đập một điệu đàn.

Xa xa ngọn cột cờ nổi rõ lên da trời xanh nhợt, những ánh đèn đỏ ập xanh, đỏ, tím, vàng chiếu rọi trên các cánh cây đêm. Trước diễn đài hai tượng-dợ sinh Pháp-Nam giương giãi rõ ràng về cảnh diễn lại sự

Photo Ng-duy-Ki
Trước cảnh nhà thờ Reims - dựng lại ở Hà Nội
Mangin - nữ thánh Jeanne d'Arc đã hiện
về để khuyến khích thanh niên Pháp-Nam

SÁCH MỚI trắc trở

ĐẶC PHẨM CỦA PHƯƠNG CHÁU

Một công trình trọn, vắn chương. Cuốn xã hội tâm lý đại tinh tiểu thuyết viết một nhiều tâm huyết. Cuốn sách thứ ba trong « TỪ SÁCH QUÝ ». Sách in toàn chữ nhỏ 120 trang, nhiều chữ gấp đôi những sách thường. Bìa i trên giấy vert sardois. Giá độc biệt 05\$0 (sách in có hạn)

hai lần thất vọng

của BUI-H-SINH
bìa màu, giá 03\$0

Còn rất ít: DÌ VÀNG

tác phẩm đầu tiên của thi sĩ
HỒ DZÍNH - giá 03\$0

BỮA CÁN HƯ CỦA HAI THỜI ĐẠI

của TẠ HỮU THIÊN
một chuyện tâm tình của
những người xứ sở, in rất
công phu giá 04\$0

và hơn 30 tiểu thuyết đủ các
loại viết thư lay catalogue gửi

A CHÁU AN CƯ

Directeur: NGUYỄN-BÁ-ĐÌNH
17 rue Emile Nolly, Hanoi

hình nữ thánh Jeanne d'Arc. Với một giọng run run— người ta không run rẩy, không cảm động làm sao được khi nói đến đời của một vị nữ anh hùng? — Hai hướng-dạo sinh ấy đã nhắc lại trong trí nhớ của mọi người cuộc đời oanh-liệt, trong trắng của Jeanne d'Arc, từ lúc: nàng còn ở một ngôi nhà nhỏ ở Domrémy giữa khi nước nhà đang vòng binh lửa, tới lúc nàng được Thiên-thần ban bảo kiếm khuyên nàng ra cứu giúp nước nhà, tới lúc nàng đuổi quân Anh khỏi thành Orleans để tôn Charles VII lên ngôi hoàng đế và tới lúc nàng bị thiêu chết trên hỏa-đài để sau đó hình thánh giỗ về chốn cũ úy-lơ lòng dân, khuyên họ nêu đời đời phụng thờ tổ quốc!

Cảnh đã lại mơ hồ như một giấc mộng trong khi mấy trăm học sinh cầm cất tiếng vang ca ba bài hát: « Marche de la Lorraine », « L'étendard de la délivrance » và « Sainte Jeanne d'Arc »!

Trong cảnh giới đã dẫn xa vào đêm tối ấy, các nữ học sinh dưới quyền chỉ dẫn của ông Parmétiêr đã cho ta cái cảm tưởng như thấy mấy trăm nàng tiên nữ hầu cận bên nữ thánh Jeanne d'Arc hiện lại dưới trần để hát những câu tươi đẹp kể rõ cuộc đời oanh liệt của nàng và để đem lại cho lòng thanh niên những đức tính cao quý của một linh hồn trong sạch.

Đứng sau những ngôi nhà gạch đen sì, những rừng cây u ám, chỉ Hăng từ từ hiện lên, khuôn mặt tròn trĩnh, sáng tươi chừng như muốn nở cười vui vẻ với mấy chục ngàn nam nữ thanh niên Pháp-Nam đang bồi ngời cảm động lắng tai nghe giọng hát thánh thót

Tại Saigon đã có bán...

Nói đến thuốc chữa các bệnh trẻ con thì ai cũng công nhận: chỉ có nhà thuốc Thanh-Xa Hanoi là có thuốc nhất vô nhị, ngoài ra còn có thuốc chữa bệnh người nhơn rất thần hiệu như:

THUỐC SÁN SƠ MÍT

Mắc bệnh sán đi ngoài thường theo ra con trắng như cơm mứt, nếu để lâu ngày, sinh chứng đau sôi hai cạnh sườn mà bỏ mạng. Uống thuốc này cam đoan hai giờ ra hết sán khỏi hẳn. Giá 0\$90.

THUỐC DUN (sáng)

Mắc bệnh dun đầu hoặc dun kim uống thuốc này buổi sáng buổi chiều ra hết dun không phải tẩy, người nhơn hay trẻ em dùng đều được cả giá: 0\$20

NHÀ THUỐC THANH - XA

88 nhà 73, góc phố hàng Thiệu và bờ hồ Ngã — Hanoi cũm treo có vàng, khắp các tỉnh có đại-lý, xem báo Tin Mới, Đại lý tại Saigon: Hiệp Văn Hưng 14 Aviateur garros, hiệu Ich-Thiê Lagrandière n° 163

CẦN THÊM NHIỀU ĐẠI-LÝ TẠI NAM-KY

và hội hợp nhìn nữ thánh Jeanne d'Arc điếm tinh bạo dạn bước lên hỏa-đài hi-sinh một lần cuối cho nghĩa vụ và chịu nguyền lửa hồng thiêu đốt để cho linh hồn nàng phiêu diêu xa cõi thế lạng lẽ lướt lên Thiên-đường hợp cùng các nữ tiên khác để hưởng cuộc đời ngàn năm êm dịu của một kẻ đã làm tròn bổn phận của mình.

Nàng chết đi nhưng không bao giờ hình ảnh nàng chết trong trái tim của mọi người. Sự chết của nàng chính là sự sống đời đời của một người bất tử, bất tử không ở như hình hài, nhưng bất tử ở như việc làm và ý nghĩ!

Bởi thế cho nên sau đó giữa các học thanh của nước Pháp, nàng hiện thánh giỗ về, người ta vẫn tưởng chừng như nàng còn sống và người ta bình tĩnh lắng nghe những lời của nàng khuyên khích thanh-niên:

— Hỡi các thanh niên, đừng bao giờ các người nên thất vọng. Cuộc đời càng thử thách, tương lai càng rực rỡ sáng ngời! Các người hãy nhớ ta hi sinh cho đất nước, hãy cố những cử chỉ anh hùng! Các người hãy sống cho trong sạch và thẳng thắn trong việc làm. Thanh niên hỡi, các người phải cùng một lòng tận tụy cho nước nhà!

Và tất cả mấy vạn thanh-niên trên sân vận động đều đồng thanh thưa lớn:

— Chúng tôi xin thề!

Mấy chục ngàn lời cương hứa, mấy chục ngàn trái tim cùng đập đều, sự đồng lòng của mấy chục ngàn trang thanh niên ấy có một sự cảm động thiêng liêng hồi hộp lạ thường.

Cây đường như lặng im, giảng như dịu dàng, người nhơn nín thở, cảnh vật như nghiêm tĩnh để tôn trọng các lời thề cao quý ấy...

Đèn điện nổi lên quanh sân, ánh giăng vờn trên mặt cỏ, các tà áo của các cô nữ học sinh rung động trong bóng đêm, một hơi mát nhẹ nhàng của mùa hạ phủ dần lên khắp mọi người? Tượng nữ - thánh Jeanne d'Arc điếm một điếm trắng thiêng liêng trong màn của đêm tối. Mấy vạn thanh niên đồng im lặng nghĩ đến nữ thánh Jeanne d'Arc có lẽ lúc này đang bay dưới ánh sáng trắng trong của giảng dạy, trắng trong như nàng muốn đời vẫn tròn tiếng trắng trong.

Tôi hồi hộp mãi mê nhia và mãi mê nghe tiếng đập của trái tim tôi chưa lúc nào nặng trĩu những ý nghĩ thanh tao, cao quý bằng lúc này.

Và đột nhiên...

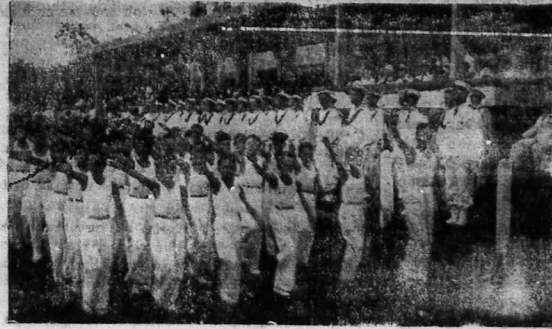
Ở bên phải tôi,

Ở bên trái tôi,

Ở trước mặt tôi,

Ở sau lưng tôi,

Ở tất cả quanh tôi, mấy vạn thanh niên cũng đều một dịp, cũng hát bài quốc-ca Marseillaise với tất cả một tâm hồn trẻ trung, mạnh mẽ đắm say yêu đất nước...

NGÀY HỘI THANH-NIÊN CẢ HANOI
Các học-sinh các trường mệnh họ đến qua khán đài

Giọng ca vang động như bay thẳng lên trời cao để trang động những làn mây trắng đang vội vã lướt qua mặt chì Hăng.

Tiếng ca dần dần trong đêm tối nhưng còn ngân mãi trong lòng người! Và mấy vạn thanh niên Pháp-Nam vừa hồi hộp trước lời khuyên khích của nữ thánh Jeanne d'Arc phút chốc bỗng hồi tưởng đến

đời đời tươi sáng trên đất nước Pháp trong những ngày sấm lạn bay những ngày 14 tám.

Hai người ấy là một bức gương mà trăm, ngàn năm nữa, tất cả thanh niên Pháp-Nam sẽ soi để hiệu bện pháp của mình trên đời...

Một cuộc đời nhiều lúc thật nặng nề nhưng bao giờ cũng rực rỡ!

TÙNG-HIỆP

Thanh-niên Việt-nam nên dùng những lúc nhàn rỗi làm gì?

HỒNG-LAM

Người ta ở đời đã có nghĩa-vụ làm việc thì cũng có quyền được nghỉ ngơi.

Cần lao đối với mọi người là một cái luật thiên nhiên không ai tránh được, đầu già trẻ lớn bé giàu nghèo, sang hèn cũng vậy, mỗi bạng người tùy tài, tùy sức đều có công việc riêng của mình. Nhưng sau khi đã làm việc, đã cố gắng vì một công cuộc gì bị ai cũng có quyền được nghỉ ngơi, nhàn rỗi trong một thời-kỳ lâu hay chóng, tùy ở công việc đã làm. Thời kỳ đó là thời kỳ lưu tức, thời kỳ riêng của chúng ta, có thể dùng theo ý muốn mình. Thời đó tuy là lúc ta có quyền được nghỉ ngơi nhưng ta cũng phải biết cách dùng nó như thế nào thì mới có ích cho thân thể ta, cho việc làm việc và bởi vì được sự khỏe, tăng thêm được nghị lực để lúc bắt đầu giờ lại làm việc có thể có đủ sức lực dùng vào công việc hơn trước.

Có nhều người tưởng lầm rằng đã là lúc được nghỉ ngơi thì chỉ nên dùng thời giờ đó để ăn, ngủ, chơi bời.

Đã gọi là lúc nghỉ, sao còn phải dùng để làm gì khác nữa? Lại có kẻ cho là khi được nghỉ ngơi thì họ ăn chơi cho phí chỉ. Bởi người được nghỉ mà cũng bị cho khổ đến thân?

Những người nghĩ như hai phái trên này đều là sai lầm. Khi làm việc phải có kỷ luật, khi nghỉ, lúc lưu tức, cũng phải có tổ chức hẳn hoi, thời kỳ lưu tức mới có thể có ích mà không bị cho hại.

Sau đây chúng tôi làm việc đến ngày cuối nhất được nghỉ, nhưng ngày nghỉ đó, ta cũng phải tuân sát chương trình như thế nào. Thanh-niên Việt-nam ta từ trước đến nay đã dùng ngày nghỉ như thế nào?

Trước hết ta nói đến các thanh niên học sinh và thanh niên đi làm việc ở các công sở, tư sở. Một phần lớn thanh niên đi làm việc thì ngày được nghỉ nghĩ thì đêm thức báy là đêm trước, đêm quên các chuyện bất, thậm chí với những kẻ cạo sán, tiền lại, tìm nhậu kéo nhau đến các tiệm kiểu vũ các nhà hát a dục, hoặc tụ họp nhậu, bảy người để sát phạt nhau bằng

en bài nước bạc. Họ miệt mài trong cuộc truy hoan như thế cho tới tận đêm suốt sáng, rồi suốt ngày chủ nhật họ ngủ cho đến chiều mới dậy. Thế là vừa hết ngày nghỉ. Họ cho có như thế mới là biết dùng ngày chủ nhật một cách thỏa thuê, đích đáng. Hàng ít tiền thì lại rủ nhau đi xi-nê, hoặc đi lượn nhìn gái khắp các phố khi lấy những nhà có những cô trông được rồi khảo với nhau.

Sáng chủ nhật họ cũng có thể được ngủ trưa một hôm cho béo mắt bù với các ngày làm việc phải dậy sớm.

Một số nữa không thuộc vào phái thờ sự khoái-lạc như trên thì, ngày nghỉ cũng như ngày thường họ chỉ ru rú ở nhà không bao giờ bỏ cuốn sách hoặc lúc nào cũng nghĩ đến công việc mình. Hàng này họ cho có nghỉ cũng như không chỉ trừ lúc nào trong gia đình có công việc gì thì họ mới cần phải nghỉ.

Rất ít thanh niên biết dùng ngày nghỉ một cách đích đáng có lợi cho mình.

Ta nên biết rằng ngày nghỉ lại là ngày có ích nhất cho ta nếu ta biết dùng nó. Đó có một thể lệ làm việc thì cũng có một nghệ-thuật hơn thế.

Ngủ ta phải làm thế nào để có thể thu thập lại những sức khỏe đã bị hao tổn trong khi làm việc.

Ngủ ta phải làm thế nào để có thể tăng thêm được lực lượng cho thân thể và tinh thần để rồi có thể làm việc hăng hái hơn.

Ngủ ta phải dùng nó để có thể thấy rộng biết nhiều hơn những người làm việc bị giam hãm giữa bốn bức tường. Muốn thế mỗi ngày nghỉ hoặc một dịp được nghỉ, ta phải có một chương-trình đáng hưởng thụ như sau đây cho như thế nào?

Ta phải chia ngày nghỉ làm mấy thời kỳ, thời kỳ tập thể-thảo, thời kỳ đi chơi ở các chốn thôn quê, thời kỳ ăn nghỉ, đọc sách, thời kỳ giải-trí, rồi mỗi thời kỳ cứ theo đúng thứ mà thực hành, ta sẽ thấy ngày nghỉ của ta cũng có kết quả tốt như một ngày

làm việc đầy đủ vậy. Trong những cách dùng thời giờ về ngày nghỉ chỉ có cách đi chơi xa là ích lợi hơn, nhưng đi chơi cũng phải có tiền vì một cuộc du-lịch bảy giờ không phải không tốn kém và ai cũng đi được đâu. Đi chơi cũng có năm bảy cách, có khi là đi gần ở trong một tỉnh một xứ, có khi là đi khắp các nơi trong xứ và ra ngoài quốc nữa ta phải tùy thời giờ, và tùy ở tiền túi mà đi. Những cuộc du lịch lớn là dành cho những du khách giàu có sang túc và có thì giờ nhàn rỗi lắm. Còn kẻ ít tiền thì chỉ đi du-lịch quanh vùng mình ở. Đi du-lịch hoặc gần hoặc xa bao giờ cũng có thể giúp cho ta biết rộng thấy xa hơn được ít nhiều. Những tiền vứt vào những cuộc chinh lạc có hại đến sức khỏe và tinh thần nếu biết dùng vào những cuộc du lịch thăm các nơi danh lam thắng cảnh, các nơi có dấu vết lịch sử còn có ích hơn nhiều.

Bạn Minh Bắc sẽ nói rõ về du lịch và mạo hiểm đối với thanh niên trong một bài dưới đây.

HỒNG-LAM

Một cuốn sách rất cần cho các giáo sư cũng các thí sinh

CAO ĐẲNG TIỂU HỌC PHÁP VIỆT

RECUEIL

de sujets donnés au Diplôme d'études

Primaires Supérieures Indochinoises

de 1933 à 1939

do nhà Học - chính Đông - Pháp xuất - bản

sách dày 124 trang - khổ X 18,5 26,5

Giá bán : 0p80 - Trước gửi báo đảm 0p24

BÁN TẠI :

Nhà in Trung-Bac Tân-Van

86 - Boulevard Henri d'Orléans - Hanoi

TỔNG PHÂN HÀNH TO. N XỨ BẮC KỲ A LÃO VÀ MIỀN BẮC TRUNG KỲ
Établissements VAN-HÓA - 8 Hàng Ngang, Hanoi

Có bán thuốc VAN-BẢO danh tiếng chữa bệnh liệt-dương. Thứ cho dân ông và dân bà khác nhau

ĐI ! ĐI !

cùng vui bước lên đường ca hát

Mấy năm gần đây, thanh-niên ta rất sốt-sắng với du lịch. Những dịp nghỉ lễ, các bạn trẻ thường tổ-chức những cuộc đi chơi, — phần nhiều đến thăm các nơi có lịch sử nước nhà.

Đó là một điều rất hay cho sức khỏe và là một bước tiến của thanh-niên về tinh-thần. Trước những cảnh sắc xanh tươi, u tịch, bên những tòa chùa cổ, những vết tích xưa, bạn trẻ sung-sướng được thấy sống lại những ngày oanh-liệt của lịch-sử nước nhà.

Nhưng các bạn nên đi xa hơn nữa.

Ngoài cái « thú dỗi giở », cái thú hứng lấy khí trời thanh-khiết, tâm trí bạn còn được nở-nang giữa cái thế-giới mới là mông-mén và được thỏa-thích với những cuộc khảo-sát về phong-tục nhân sinh.

« Đi quãng đường học sàng khôn. »

Câu châm ngôn rất thông-thường, nhưng là một điều tâm niệm của bạn trẻ.

Thanh niên nước ngoài thích du-lịch lắm. Họ thờ chủ-nghĩa « sống ngoài trời ». Có hàng triệu thanh-niên Anh, cứ sau một tuần lễ làm-lụng cần-cù hay học-hành mải-mệt, đi về vùng quê hay rừng núi để giải-trí. Họ sống ở đây một hai ngày cái đời của dân quê dân-di, chất-phác, hay theo vui với bác-tiền-phu mộc-mạc, sơ-sai. Họ làm một vài món ăn dân-dị và cùng nhau ăn ngon-lành vui thích ở giữa đồng quê hay giữa đầm rừng cây. Rồi họ quan-sát vài điều nhỏ nhỏ về công việc của mọi người, sự sống của dân quê, hoặc tìm kiếm những hoa là để học.

Thanh - niên Pháp Đức lại còn ham du-lịch hơn nữa. Hết thấy các học sinh và sinh-viên, về những vụ hè, chia nhau đi nghỉ ở thôn quê hay đi chơi trên núi, tùy theo điều kiện về sức khỏe của họ. Ở các nơi ấy họ vừa nghỉ ngơi vừa học. Họ học để hiểu biết những công việc lật vạt ở đồng quê hay rừng núi. Ta không nên ngạc-nhiên thấy một nam sinh-viên đương báo-tám gỗ hay dẫn một thân cây, một nữ sinh - viên phơi dầm ở cánh đồng, một

học-sinh chân cừu ngoài bãi cỏ. Cái thú thiên-nhiên đó làm sáng suốt tâm hồn họ, phần-khởi lòng ham biết và khéo léo chân tay.

Các thiếu-niên ta nên theo gương những trẻ nước ngoài. Những dịp nghỉ lâu hay những vụ hè, cũng như họ, các bạn nên họp lại thành từng đoàn nhỏ đi về các làng mạc xa tỉnh thành để quan-sát cách làm lụng của nông dân. Các bạn đừng nên khinh công việc tầm thường của người làm ruộng. Tồi đã từng ngạc-nhiên thấy có bạn không bết gặt lúa mùa vào tháng nào hay cấy mạ ra làm sao. Ngoài các đoàn đi về thôn quê, các bạn nên lập những đoàn đi lên rừng núi và đi thăm các nơi thắng cảnh của nước nhà. Là thanh-niên xứ Đông-duyên, mình phải hiểu biết về đẹp, dân-tộc, phong-tục và sự sinh-hoạt của xứ mình. Các bạn đã từng mãn-nguyện nhìn thấy Đông-duyên đẹp qua những tác-phẩm của những nhà khảo-cứu và du-lịch Pháp Nam. Các bạn tưởng-lượng chắc núi rừng Bắc-kạn đẹp lắm, vì người Pháp đã so sánh với Thụy-sĩ. Sự thật sẽ làm cho các bạn mê hồn. Đi đến nơi, các bạn sẽ được ngắm trông sườn núi xanh đẫm cỏ mọc, vài hàng thông thưa-thớt điểm lên với đám ba con bò lững-lững kiếm ăn. Đi đến nơi các bạn sẽ được thưởng-thức một điệu âm-nhạc ở núi rừng, đều đều, rừ rừ, nhẹ nhàng cũng như cuộc đời bình-lĩnh trôi theo với tháng ngày của sơn nhàn.

(xem tiếp trang 15)

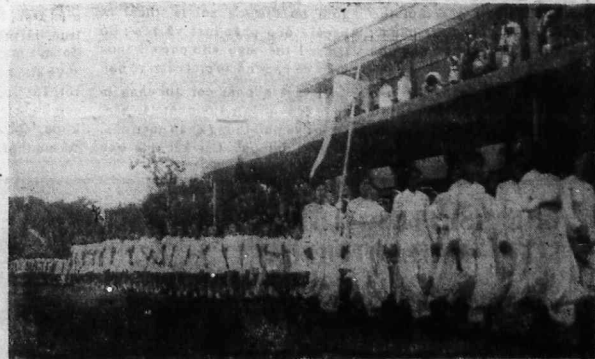

Photo Nguyen-Duy-Kien

Các nữ học sinh của trường tại sân vận động Mangin

THANH-NIÊN VỚI THỂ-THAO

Thể-thao...

Thể-thao đem lại cho người thể-kỳ này sự tươi-dưỡng, vì nó làm cho tinh-thần và thể-chất phát-triển, pha trộn tự do với nhau. Thể-thao đem đến cho ta những khoái-thạo thanh-thu, nó đặt ta đến chỗ noãn-nhàng tự-nhiên.

Trong các khoái-lạc đó, có cái khoái-lạc này, là lương-tâm ta cảm thấy như thể-thao, ta có thể phân-kháng với, vẫn-minh trong mấy khắc đồng hồ, để sống lại cuộc đời man-mọi.

Không bao giờ ta thấy cái cấu trúc của xã-hội để nặng lên người ta, bằng lúc vui bề.

Vấn-miêu là mặc quần áo, ở trong nhà, thấp đèn sáng, ăn cơm, uống rượu.

Nhưng đến cuối tháng sáu, những cái đó đối với ta hình như vô ích. Ta ngẩng trước ánh trời. Ta có thể ngẩng trước trời. Ta có thể coi trần, ăn, hoa quả.

Tháng sáu là tháng mà người cổ lỗ phải phải-hoạn người bận áo cổ cồn; tháng mà com vé sáu có lẽ phải phải-hoạn kiến; nhà làm thơ có lẽ phải phải-hoạn nhà thực-phạm; tháng Bần có lẽ phải phải-hoạn nhà giàu.

Có nhà độc-tái hoàn-cầu nào định rằng mùa của thanh-thị từ nay vào tháng hai hay tháng tư, nhà độc-tái nào giải thoát cho ta

chiếc áo dài thâm, cho ta về cánh đồng cỏ xén, về ruộng lúa xanh đơn, về đám hoa mào gà đỏ chói dưới ánh mặt trời, về con sông Kim-sơ đầy cá măng, và biển mênh-mông với bãi cát bát ngát. Nhà độc-tái ấy sẽ được thể-giới nhiệt-liệt hoan-ngheh.

Tháng sáu, khi trời ban đêm vẫn mát, cổ gà còn xanh tươi, hoa hết sức thơm và đẹp.

Một đêm hè nóng bức, ngồi trong góc sân không gió, vừa chúm mũi xuống chứa bản sách in chữ, văn-hào Balzac vừa thở dài than:

« Ôi! Sống cái đời của dân Mọi, chạy nhảy trên non, bơi lội dưới biển, dùng ngoài khoảng rộng thoét hít một trời! Ta đã hiểu làm lý bọn hải-lặc, bọn giang-hồ. Đối với họ, đời là can đảm, là sáng trường mát, là cái thuật vùng vẫy trên biển khơi, và lòng thù ghét nhân loại ».

Cái mộng sống đời giang-hồ, cái ý tự-nhiên của ta muốn mỗi ngày xé lau khoan ước xã-hội mấy lượt, và đứng lên phản-đối những cô lệ bất công, những luật-pháp công bằng quá, cái thêm thường ghê gớm nó thường xui ta thoát ra ngoài vòng pháp luật và kén: Bỏ lâu la! Thể-thao cho phép ta thỏa mãn về các chỗ để một cách vô hại.

Vì vậy ta phải coi thể-thao là cuộc cách-mệnh duy nhất, lâu bền, có lợi và phổ-thông khắp hoàn-cầu, có thời đại này. Cái kết quả hay

nhất của cuộc cách-mệnh ấy là làm cho những cuộc cách-mệnh chính-trị thất thời. Một ngày kia nó sẽ trừ diệt cả nạn tranh-chiến.

Thể-thao của thanh-niên

Chủ nhật, là ngày của Trời, ngày của thanh-niên, của hết thảy các hạng thanh-niên, cả hạng thanh-niên nghèo khổ nhất. Mãi lấy luật pháp ủng hộ cho gia tài thừa kế nhỏ, nhà lập pháp quên bằng mất thanh-niên. Luân-lý và phong tục của ta làm cho thanh-niên thành một người bất lực, xấu hổ và gần như tàng tịt đến mãi tuổi trưởng thành. Muốn hiểu thấu nên văn minh phải là người 40 tuổi và người 70 tuổi mới thường thức nổi.

Sách vở của các nhà du-lịch cho ta biết rằng ra khỏi nước, họ đều lấy làm ngạc-nhiên.

Taine « phát-minh » ra rằng tại nước Anh thanh-niên làm chúm. Paul Bourget và Chevrillon cũng thấy thanh-niên « lên ngôi » ở Hoa-Kỳ.

Người ta trở cho ta thấy thanh-niên Đức, Nga và Ý coi trần trụi-trục, dãi mình dưới ánh nắng thiêu đốt của mặt trời tại các trại.

Về sức khỏe, nước ta đứng hàng rốt. Ta phải tạo nên những đứa con khỏe mạnh, những lực-sĩ, chứ không chỉ những linh-trang và cử-tơ mà thôi.

Thế-hệ ta là thế-hệ chịu thiệt thời nhất về nền trật-tự cũ, ta có quyền hồ-lo như vậy!

Chúng ta có thể nói rằng nước ta mọi việc chưa được hoàn-bị, vì nước ta chưa chiếm được một chỗ địa-dáng trong bảng thể-thao hoàn-cầu.

Nước Tiệp-Khắc, nước Phần-lan thắng, mà nước lớn như nước ta chỉ như ở mãi-mãi trong thời kỳ vỡ lòng!

Mười mười lăm năm trước đây, về điển-kinh ta đã chiếm được một địa-vị rất vinh-dự. Ngày nay ta vẫn đứng im một chỗ. Chẳng cần phải

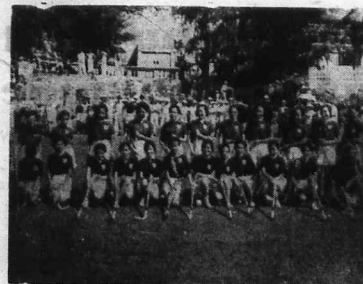
giúp sức những người cầm đầu thông-minh và giao-phó cho họ cả đoàn thanh-niên, chứ không chỉ giao phó một đôi người.

Phải coi chiếc áo đen của học-sinh, coi bộ chế-phục của binh-sĩ, bắt họ cúi đầu. Phải cho bọn hung bạo

ANH Photo

Đội bóng rổ của nữ học sinh Trường Trung-Quốc Hanoi vừa chiếm hân giải bóng rổ phụ-nữ Y. Châtel ngày chủ nhật 11 Mai, sau khi thắng Cercle Sportif Fémminin 33-7

Đội cầu cầu phụ nữ Hanoi. Ảnh chụp trước trận đấu với Kiêu-an trong ngày 14 Juillet 1938 tại Bp-aon

lúc nào cũng kèn-trống rầm-rĩ và phát-thưởng la-liệt những mẻ day..

Phải bắt đầu lại từ zero. Phải chữa bệnh tận gốc. Phải bắt con em ta luyện rất gắt về thể-thao. Phải

Chủ nhật là ngày của thanh-niên.

Các nhà chánh-khách hùng-biên bấy im tiếng! Tờ-quán hãy dẹp những thứ ruyơn mạnh có hại lại một chỗ! Các nhà cà-phê hãy để cho thoáng bớt hơi người!

những bài học về tinh-thần và nguyên-ô thiêng liêng, ngày của nước, của mặt trời, của đường-khi; chủ nhật ngày đĩnh tiếng: Tiếng động của gậy đánh golf, tiếng vô ngựa phóng nước đại, tiếng chân lực-sĩ chạy trên vòng, tiếng còi huyết trên bãi, tiếng ban đưng vào vợt trên sân quần, tiếng vang-vẫy trong hồ tắm, tiếng gáo cốt dẫn ra, và tiếng phôi nổ phòng trong ngựa. Paul MORAND

HUY-HOÀNG lược dịch

ESSENCE

Térébenthine Colophane

gội đi khắp nơi, rất nam-hạnh

HÔI NHÀ SÀM-XUẤT:

Song - Mao

101, Rue de Canton, Nhap-phong, T. 141

MUA MAU KÈO ĐẾN LÚC MUỐN MUA KHÔNG CỎ;
TIỀNG SÂM BẠCH - VÂN

lúc là nói về đời ông Trương Trình Nguyên-bình-Khiêm

sách gây ngót 460 trang - Mỗi cuốn giá 1\$00 -
Mua lần hóa giao ngân hết 1\$46 - Ở xa mua xin
gửi 1\$24 (cả cước) bằng timbres poste cũng
được cho.

NHÀ IN MAI - LINH - 21 PHỐ HÀNG ĐIỀU - HANOI - GIẤY NÓI 648
N.B. - Mua lần hóa giao ngân cả 2 cuốn một lúc hết 1\$23. Gửi tiền trước mua 2 cuốn một lúc hết 1\$43 (cả cước)

CHEMISETTES - TRICOTS
SLIP - MAILLOT DE BAIN

ĐỦ CÁC KIEU, CÁC MÀU, RẤT HỢP THỜI
TRANG - MUA BUON XIN HỜI HANG ĐẸY

883 LỘN YÁO - HANOI

phuc-lai

87-89, ROUTE DE HUE HANOI, TEL. N. 374

DU'ÔNG MINH HOÀNG cầu thủ thứ nhất của Trung-quốc

Tranh vẽ của NGUYỄN-HUYỀN

Theo sách « Tam Hợp Minh Châu bảo kiếm » là một pho tiểu-thuyết cổ của Tàu, thì bóng-tròn tức là quả cầu, đã có từ đời vua Võ-Đế nhà Hán, trên dưới 100 năm trước Thiên-Chúa giáng-siph.

Công-chúa con vua Võ-Đế ngồi trên lầu cao ném quả cầu xuống bên chông. Ai bắt được quả cầu đó thì được tuyền làm-phò-mã. Vì tích ấy mà ngày nay, trong Văn-chương Việt-Hán, hai chữ « gieo cầu » có nghĩa là kén chồng.

Tay nhiên, thời ấy người ta đã đá quả cầu làm trò đùa hí-chùa, thì không được rõ.

Đến người ta biết rõ là vua Minh-Hoàng nhà Đường, một ông vua lăng-mạn nhất trong các vua Tàu, ông vua bất-tử trong bài « Trường-Hận Ca » bất-tử của Bạch-Lạc-Thiên, là một người ham đá bóng tròn không kém gì các Cầu-thủ nhà nghề ngày nay. Chẳng quản gì nhọc-mệt, chẳng đếm xỉa gì đến lời can-gián của quần-thần vua Minh-Hoàng lắm khi ham đá cầu về, người mệt, nằm lăn ra, ngủ say như người say rượu.

Sở dĩ người ta biết ông vua từng lên chơi Cung Trắc, thích môn bóng tròn như vậy, là vì một bức tranh cổ của Tàu. Bức tranh vẽ Đường Minh-Hoàng chơi bóng, đề là « Đá cầu-đồ ».

Bức tranh cổ đó, không hiểu tới nay có còn không, nhưng bài thơ đề tranh thì tới nay người ta còn thấy chép trong các thi-tập cũ.

Bài thơ vịnh tranh đó là của một đại-gia thi-sĩ đời Tống tên là Triệu-vô-Căn, tự Cảnh-Thị làm quan

tới chức Bi-Các Chánh-Tự, kiêm Hữu-bổ-khuýt, tức gần như chức Hữu-Thừa-tướng vậy.

Bài thơ đó nguyên-văn như sau này:

開闢千門萬戶開
Xương hợp thiên môn vạn hộ khai
三郎沈醉打毬回
Tam lang trầm túy đá cầu hồi
九齡已老韓休死
Cửu-linh dĩ lão Hân-Hưu tử
無復明朝諫諍來
Vô phục minh triều kiến sớ lai

DỊCH:

Cửa ngõ muôn nhà đã mở kia.
Cậu Ba say khướt đá cầu về
Cửu-linh già rồi Hân-Hưu mất,
Mai sáng còn ai dâng sớ nghe.

Vua Đường-minh-Hoàng là con thứ ba, nên thường tự xưng một cách bình dân là Tam-Lang tức là Anh Ba, Chàng Ba hay Cậu Ba.

Theo đó, ta thấy vua Minh-hoàng rất ham bóng tròn. Và có nghe giọng thơ của Cảnh-Thị thì bóng tròn chỉ thịnh hành ở đời Đường. Đến đời Tống, bóng tròn bị xếp xó.

Kết-luận, ta có thể nói rằng cũng như hầu hết các sự phát-minh, sáng-sáng, tổ-quốc của bóng tròn là ở Trung-Hoa.

HUY-HOÀNG

Tại sao từ trước đèn năm 1935-1936 vô thuật Việt-Nam không gây lay được một tinh-thần thượng võ ?

của BẮT-ÁC

Tranh vẽ của MẠNH QUỲNH

Các bạn đọc sử tất đã công nhận và đều lấy làm buồn một nước có một lịch sử hơn bốn ngàn năm như nước mình, cái tinh thần thượng võ làm cho dân khí hùng cường, chỉ như một cái mầm non đến khoảng đầu đời nhà Trần mới nảy nở ra, nhưng không được bao lâu lại bị lại mất. Trước kia không nói, chỉ kể từ các đời Đinh, Lê, Lý, Trần trở xuống, dân-tộc mình mới bắt được cái chế độ bộ lạc, tổ-chức thành một quốc gia, muốn cho quốc gia thành lập và tồn-tại được, cũng như văn sự, về võ bị lúc nào cũng phải chú trọng đến, mà cái căn-đề của việc võ bị là tinh thần thượng võ của dân tộc cần phải chấn hưng. Vậy mà ở nước mình từ quãng giữa nhà Trần trở xuống, các triều đại đối với việc võ bị hầu còi như câu chuyện hư-văn, có bày đặt ra việc gì, chỉ như làm cho có chuyện, không bao giờ chú trọng đến cái căn-đề của việc võ bị cả.

Có nhiều người đã phải lấy làm lạ, nước ta xưa kia vì sự tiếp giáp với Trung-hoa và Chiêm-thành, thường bị nạn ngoại xâm, sao các triều đại lại thờ ơ việc võ bị như thế. Có đó để dễ thấy, nước Tàu tay thời thường có sự xâm lược, nhưng không mấy khi đã có cuộc đại cử như quân Mông cổ, phần nhiều chỉ là những sự xung đột nhỏ nhất ở biên thùy, còn giặc Chiêm-thành có hung hăng, nhưng thế lực bao giờ cũng yếu kém. Như vậy sự chống giữ cũng không khó khăn lắm, không phải mỗi lúc mướn đến sức dân, nên cũng chẳng cần cho dân biết việc võ bị.

Dân đã không được biết về bị, tinh thần thượng võ còn bởi dân mà có, do đó mà dân yếu dân hèn; dân đã yếu hèn, nước còn cường thịnh sao được.

Bất cứ dân tộc nào, tinh thần thượng võ cần phải ma-luyện, phải chấn-hung mới có cuộc. Dân tộc ta đã có, đã một phen làm nên cường thịnh, mà rồi lại mất, lại trở nên hèn yếu, cái cơ là ở đó. Ngoài cơ ấy ra, lại thấy có hai cơ

muốn cho nhân dân giàng tập võ nghệ, cơ ấy ra sự phân động, nên lấy tiếng là « tiểu binh khí » cho thiên hạ thái bình, nhân đó cấm dân gian không được tư-tướng võ khí; lại là vì cái học sai lầm, đã nuôi nên cái óc trọng văn khinh võ, nên do nhân dân cả nước cũng theo cái học hư-văn, để nồng cầu chữ về văn, không mấy người lưu ý đến võ thuật nữa. Ngoài ra cũng còn một số ít nhận biết cái hay, cái cần của võ thuật, nhưng cũng tâm-miên không có một phương pháp duy nhất, rồi chia ra dưởng pha, mà đánh giết lẫn nhau, cơ vô-nghệ mà không có tinh thần thượng võ lại càng đáng ngao-lâm.

Dân ta với võ thuật tự xưa đại để cũng như dân Tàu, ai thích thì tìm lấy thầy mà học, cái mục đích học chỉ là biết để mà chơi hay để tự vệ trong những cuộc từ đấu, ít khi được chính phủ dùng, nên người biết võ dù sao cũng không được xã hội coi trọng như người biết văn. Sau nữa vì cảnh phủ không dễ ý đến, không lập trường học, không làm sách dạy, nên nhân dân người nào thích học chỉ riêng học những môn võ-ngách tự nhiên, không cần học những lý thuyết hay phương pháp về bị. Vì vậy nên xưa kia xã hội mình đã liệt các quan võ vào hạng « dốt » như dân bần.

Việc học võ-thuật xưa kia, chỉ là sự ham thích của nhân dân, vậy mà đôi khi chính phủ vì sự bất buộc phải cần người, mới kỳ thi cũng kén chọn được nhiều tướng tài rất xứng đáng. Về các đời vua Tịch-ti, Lý-đức có hội ra các khoa tài võ, cũng như thi văn

nửa như nhà văn hào Lương Khải Siêu đã chỉ đích là những nguyên nhân làm cho nền võ bị nước Tàu bị đổ sập; một là sự làm lẫn của các vua chuyên chế, không

đặt ra thì hương lấy tù tã, củ nhân vớ, thì hội lấy phở bằng tiến sĩ vớ. Cách lựa chọn về các ban võ nghệ cũng kỳ càng lắm, chỉ việc vì không trọng võ như trọng văn, lúc nào cần đến mới mở khoa thi, còn lại xếp nó xuống mới đến nữa. Sau đây xin lược đăng chương trình mới khoa hương thi võ về đời Tự Đức như sau này.

Kỳ thứ nhất: thì hát môn xách nặng giao cho một mùa quyền. Xách nặng giao cao đi được 24 trường mà vẫn ra về an nhàn, được phê ưu; đi được 18 trường mà không ra về mệt nhọc, được phê bình; 12 trường là thứ; kém thứ là liệt; đi được 18 trường trở lên mà về đi liệt đặt cũng là liệt. Xong đến mùa quyền, người nọ xích nặng giao cao mà không đi được 12 trường, không được thì môn mùa quyền.

Kỳ thứ hai: Mùa còn gỗ, mùa đào thối, cũng nhảy rãnh và đâm vào. Người nọ trong các môn ấy đều nhanh nhẹn, 1 hợp khuôn tròn đến là ưa, kém thể là bình, kém nữa là thứ, còn cộm chạp quá và không tròn dích là liệt.

Kỳ thứ ba: Bắn sáu phát súng điều-sang, lấy cái khuyên tròn trên một cái vó đất ở đằng xa làm đích, sáu phát đạn đều sún cả vào khuyên, hay tin năm sai một là ưu; tin ba bốn phát là bình; hai phát là thứ; kém thứ là liệt.

Trong ba kỳ ấy quan hệ nhất là kỳ thi bắn súng ai được phê ưu kỳ ấy, sẽ có hi vọng được đỗ cao.

Thi xong ba kỳ rồi, những người nào trúng cách kỳ thứ ba là, phải vào một kỳ thứ tư, tức là kỳ phúc hạ hạ, bị qua lại các môn võ nghệ đã hi vọng ba kỳ, coi khác là phúc, mà còn sát, mùa kiếm dài

đám bồ-đu và đấu còn với một đối thủ.

Phước hạ xong, các quan trường hội đồng xem hơn kém để định trên dưới. Những người nhiều ưu binh ít thứ được vào bằng võ cử nhân. Còn những người ít ưu binh nhiều thứ phải xuống bằng tù-tã.

Các thi-sinh chỉ thì thực hành, không thì chữ nghĩa, nhưng nên người nào thông hiểu về quân sự học, muốn dạy kỹ thi riêng, trước khi nộp đơn ứng thi phải nói rõ. Rồi khi thi xong kỳ phúc hạ rồi, đi một ban rặng có mấy viên quan trường hỏi qua về binh pháp, trận pháp, võ-kích, võ-bị, mỗi thứ một bài điều, người nào văn lý hơi thông được viết tên lên đầu bảng, do binh bộ ký án, không hạn niên-lệ, lập tức bổ dụng.

Số cử, tù vớ lấy đỗ, cứ theo số trúng cách nhiều ít mà lấy, không có nhất định mỗi hạng là bao nhiêu.

ĐÃ XUẤT BẢN

TIẾNG ANH cho người Việt-Nam

(CUỐN THỨ HAI)
Anh Pháp Việt hội thoại của
NGUYỄN - KHẮC - KHAM
Cử nhân
Văn - chương và Luật - khoa
Tổng-giám Anh văn tại Đại-học đường Paris
Sách dày một trăm trang giá 0\$40. ở xa thêm 0\$20 tiền cước gửi theo lối bưu điện. Mua buôn được chiết 20%. Để mandat cho M. NGUYỄN-KHẮC-KHAM 36 Bd. Henri d'Orléans - Hanoi

Những người nào đỗ võ cử-nhân rồi, sẽ được dự thi hội. Thi hội cũng chia ra bốn kỳ, chương trình thi có khó hơn và lâu hơn.

Nhưng bản triều chỉ mới có mấy khoa thi hội võ rồi thì bỏ, chỉ để lại có thi-hương. Vì sau khi thi hội, vào thì đình, phải làm bài giải thích và giải rồi các câu hỏi về binh pháp, trận pháp, võ-kích, võ-bị, phải là người thông mới làm, mới đạt được, vậy mà các viên võ cử nhân phần nhiều chỉ biết được ba chữ kỳ, có viên đến chữ nhất là một cũng không biết, vì vậy chỉ lấy được võ phó bằng, không khoa nào lấy được võ liên-sĩ, nên có chỉ dụ bãi đi.

Hiện nay trong xứ ta còn sót lại mấy cụ cũ, cụ bằng võ, tuổi đều ngoài 80 cả, đứng lại làm đại biểu cho một thời đại đã qua, tuy tuổi đã già, nhưng cụ nào cũng còn sức khỏe, đi lại nhanh nhẹn và vui vẻ lắm. Một cụ cũ đã bảo tôi: Việc học tập võ nghệ, thực là một phương pháp làm cho thân thể khỏe mạnh, sau 30 năm giúp việc nước, còn sức thừa cụ lại giúp được nhiều việc người việc nhà, không cựa làm người hổ đi. Một phương pháp rút hay, tức rằng triều đình xưa không lưu ý tới.

... Cho đến tận thế kỷ này, dân ta đối với võ nghệ cũng hay còn dừng-dừng lắm. Có thể nói rằng trong khắp nước không có cái tinh thần thể thao: Đạn ba vẫn cho những người thịt bắp vai u, võ biền là thô tục, mà ngay đến dân ông cũng vậy, họ chỉ trọng những người mong tay dài, mặt mày làu lợt, cho là thanh nhàn.

Mãi đến tận mới đây, độ vào khoảng 1935 hay 1936 gì đó, một rợn gió mạnh mới đưa cái không khí u khỏe mạnh đẹp về cho dân ta mà anh em thanh niên cũng từ đó mới bắt đầu gây cho dân nước cái tinh thần trường võ.

Đó thực là điều mừng.

Cái tinh thần trường võ của dân ta, ước ao rằng một ngày sẽ mới hiện hơn lên để thiếu niên Việt-Nam một ngày kia sẽ có thể theo kịp các anh em thiếu-niên các nước tiến tiến trên trường vận động.

BẮT ÁC

VĂN-HỌC nước ta, không thờ nào thịnh bằng thời nhà Trần. Năm Nhâm-thìn (1232) vua Trần-thái-tôn mở khoa thi Thái-học-sinh (Tiền-sĩ) chia làm tam giáp để định tài cao thấp.

Năm Đinh-vị (1247) lại đặt ra tam-khoài tức là Trạng - Nguyên, Bảng-Nghìn, Thám-Hoà ở trên Thái học-sinh. Cũng năm ấy, lại có khoa thi Tam-giáo tức là về cả ba môn Nho-học, Phật-học và Lão-học.

Năm Quý-sử (1253) lập Quốc-học-viện để dạy Tử-Thư, Ngũ-Kinh.

Nền văn học ấy đã sản sinh ra nhiều tay nho-học kinh-luân lỗi lạc như Trần-hưng-Đạo, Phạm-Cổ-Lão, Hàn-Thuyên, Nguyễn-sĩ-Cố, Lê-văn-Hưu, Hồ - tôn - Tắc, Trần-nhật-Duyệt (biết nhiều thứ tiếng)...
Thời-đại văn-học và thi-cử thịnh hành, như vậy, ai chẳng hào là thời-đại văn-nhục. Thế mà không.

Một thời trường võ oanh liệt trong lịch sử Việt-Nam hay là:

THANH - NIÊN ĐÒI TRẦN

Trái lại, không thời nào tinh-thần trường võ nước ta hiển-lộ ra một cách mạnh mẽ bằng thời Trần.

Thật vậy. Nền năm Quý-sử nhà vua lập Quốc-Học-Viện dạy Tử-Thư Ngũ-Kinh, thì năm ấy nhà vua lại lập cả Giảng-vũ-đường để dạy các môn võ-nghệ cũng cách bài binh bố-trận.

Và tuy học-trò trong nước được dạy học-tập tại Quốc-Học-Viện, song người làng phúc-Mặc, quê hương nhà vua, bấy giờ gọi là làng Thiên-Thuộc, vẫn bị cấm không được tập võ-nghệ.

Lệnh cấm đó nghiêm-khắc đến nỗi năm Tân-Tý (1281) vua Trần-Nhân-Tôn lập trường học ở ngay phủ-ly phủ Thiên-Trường (nay là phủ Xuân-Trường) tức là phủ-hạt nhà vua, mà dân làng Thiên-thuộc vẫn không được phép vào học.

Chang phải là nhà vua muốn để dân làng mình ngạo-dốt cho để sai-khiến dân, cấm dân Thiên-Thuộc tập võ, là nhà-vua có ý giữ cho tinh-thần trường-võ trong thang mộc-ấp mình khỏi bị mờ kém, nói một cách khác, là nhà vua muốn giữ cho thanh-niên làng mình khỏe, để treo gương trường-võ toàn quốc thanh-niên.

Thanh-niên thời ấy phải văn hay chữ tốt đã đành, lại phải sành cả nghề mã-giư, cưỡi ngựa. Vì thời ấy, trai-tráng trong nước đều phải đi lính hết. Chế-độ ấy gọi là chế-độ «Toàn - quốc giai-binh», tức là chế-độ «cưỡng bách đầu quân» tại các nước Á-Mỹ ngày nay vậy.

Cả đến hạng thanh-niên quí-tộc cũng chẳng được ngồi

không, yên hưởng phú quý.

Nhà vua xuống chiếu cho phép các vương hầu công-chúa phò-mã, tôn-thất, cung tần được chiêu-tập dân hiền-dạt, nghèo đói khai-thác ruộng hoang lập làng trang trại.

Một vị vương-hầu, công-chúa, phò-mã... nào đã chiêu dân lập ấp, thì phải luyện-tập cho dân ấp ấy thành những người lính trừ-bị, nghĩa là phải bắt họ luyện-lập võ-nghệ, lập thành một đội quân lớn hay nhỏ gọi là quân bản-bộ. Mỗi trang, trại là một «lò» dạy võ.

Do chế-độ đặc-biệt đó, mà khắp nước từ công-chúa cung-cận đến người dân cày, ai nấy đều tinh-thông võ-nghệ và có thể đeo-giương trận, khi có lệnh hiện-trục đầu-tiên.

Nền khi quân Mông-Cổ là quân mới nước hùng-mạnh học nhất hoàn-cầu dời bấy giờ (quân Mông-Cổ bấy giờ đã khác phục được hơn

40 nước Âu, Á, hùng-cử toàn-quốc Trung-Hoa), sang xâm-lấn, nước ta đã có sẵn-sẵn 20 vạn quân tinh-nhuệ dân ra cự địch. Và cũng nhờ cái tinh-thần ái-quốc và trường võ mạnh mẽ đó, mà quân ta đã đánh bại quân của Hốt-tất-Liệt kh.ên th.ứ từ Thoát Hoan phải chui vào ống đong trốn về Tàu, lập nên những võ ông oanh oanh liệt liệ trong quốc sử.

Thanh niên đời Trần khỏe và có tài đánh giặc đến nỗi, đời sau người ta đã có câu vè:

Đánh giặc họ Trần làm quan họ Đặng
Còn so sánh Thanh niên đời Trần với thanh niên nước cờ Hy Lạp không?

Và thanh niên ta ngày nay liệu có nên ngó lại dĩ-vãng, soi gương sáng của thanh niên đời Trần?

Hồi thì thế là trả lời vậy.

VĂN-HẠC

BỆNH TÌNH

....Lậu, Giang Mai, Hạ cam, Hội xoi...

chỉ nên tìm đến

ĐỨC-THỌ-ĐƯỜNG

131, ROUTE DE HUI HANOI

THUỐC KHÔNG CÔNG PHÁT, KHÔNG HẠI SINH DỤC CHỌA KHOẢN KHỎI CHẮC CHẮN RẤT LÀNH NHANH

SỰ KHỎE CỦA TINH THẦN VÀ THÂN THỂ BAO GIỜ CÙNG ĐI ĐÔI MÃI

Thể-thao thời cổ

Ở thời cổ, ngày từ khi trước Thiên-chúa giáng sinh vài thế-kỷ, mỗi tinh thần đến thi nhau sảy một sản vận-dộng. Tinh Ephése của xứ Asia-Mineure có thời có một sản vận-dộng lớn lao gấp ba giáo trưởng Colic của dân La-mã cũng lập lên trong thời kỳ ấy. Ở Olympic thuộc Hi-lạp mới cái học hiện giờ còn đánh dấu những vòng chạy của lực-sĩ và ở trong những di tích hùng-vĩ ấy nhiều khi người ta còn thấy những hố đào để để chân của các lực-sĩ sắp sửa do tài gan sức trong những cuộc chạy nhanh.

Cảnh ở trong những giáo-trường — sản vận-dộng cổ — nay các lực-sĩ thường có đã thi chạy, thì đánh vật, đánh quyền hay thì nhảy múa. Nhưng có điều này đáng buồn là: sau đó, trong những thời đại của các vua chúa giã-mã và truy lạc, người ta thường tổ-chức tại các giáo trưởng những cuộc tranh-nùng rừng rợn như cuộc săn một ngàn thú dữ tại giáo trưởng Athènes, có Hadrien hoàng đế đứng đầu và cuộc thả người cho sư tử ăn ở giáo trưởng Ephése, đức thánh Polycarpe bị xé xác ở chốn này. Tuy vậy trong những ngày rực rỡ của nước Hi-lạp cổ, các sản vận động ấy chỉ dùng để bày tỏ sự hoạt-dộng của dân Hi-lạp và những sự vui mừng của dân chúng ở trong đó có cuộc chạy thi là đáng kể hơn hết.

Ở các sản vận-dộng này, dân tộc Hi-lạp đã hiển biết rằng sự gìn giữ sức khỏe, sự dẻo dai cũng cần cho đạo đức và xã-hội. Trong cảnh hoang tàn của Olympic ngày nay, người ta đã tìm thấy dấu vết những cách luyện tập ấy ở ngay dưới đền thờ của thần Zeus dựng lên giữa các núi non trùng điệp.

Một sản vận-dộng cũ

Các trong trường học khu rừng cấm Altis; các cuộc đua Hi-lạp hăm mốt thể-thao kéo dài trước các cửa lớn để đi tới đền thờ bằng cầu-thạch trong đó có bức tượng của Jupiter do nhà điêu-khắc Phidias tạc hình. Sự tương-tượng hóa lẫn với khoa-học thời nay đã làm cho ta nhìn thấy các hình chạm nổi, các

bức tượng: nó là hình ảnh của cuộc đại-hội ấy, cứ bốn năm một lại có một lần trong những ngày êm đẹp của mùa hạ, để cho những lực-sĩ, những bậc anh hùng và những người không phải là nô-lệ đua tài gan sức. Các đấu thủ một khi nghe tiếng kèn gọi liền ở từ phía kéo tới sắp hàng trước các giám-quan mặc áo đỏ để tuyển lựa thể sẽ tranh đấu trong một tinh-thần thể-thao và một lòng ngay thẳng. Sự dẻo dai, nhanh nhẹn cũng được khen thưởng như sự khỏe mạnh mỗi khi chúng đua lực-sĩ đến sự thắng cuộc.

Những cuộc tranh đấu thể-thao hiện thời xem ra giống như hết những môn vận-dộng của dân thượng cổ họ cũng chạy, nhảy, ném đĩa và ném sao.

Người và óc

Người trước và người nay đều có thi vận-dộng. Nhưng mà dân vận-dộng của thế-kỷ thứ 20 này đã để mất một điều đáng quý, điều ấy là cái ý-nghĩa cao quý của dân Hi-lạp đối với các môn vận-dộng. Thời ấy người ta tranh đấu chỉ vì danh dự của mình, các phần thưởng nhỏ bé là thường, người thắng giải chỉ được có một vòng hoa cầm-lãm để khuyến khích. Nhưng sự thắng trận của lực-sĩ Hi-lạp được tất cả tổ-quốc hoan nghênh và lực-sĩ được coi như một ông đại-tướng thắng trận trên bãi chiến trường gió về. Đối với dân Hi-lạp sự đồng lòng khuyến khích thể-thao ấy của dân nước đã gây nên tinh thần tổ-quốc vậy.

Sự tập thể-thao hàng ngày của lực-sĩ Hi-lạp đã đưa cả nước đến cuộc vận-dộng (Jeux olympiques) của toàn quốc từng bốn năm một. Dân Hy-lạp đã hòa hợp sự tập thể-thao với sự tập luyện thân thể và tinh thần của khối óc không bao giờ bị suy xuyến một chút nào.

Các người cầm đầu có nhiệt huyết của các nước hiện thời ai nấy đều muốn đi đến sự cân-đối của tinh thần và thân thể ấy, như thể là đi với người đời nay. Đã nhận ra rằng sự học tương-tượng, sự học trong các sách để nuôi khối óc đã giết hẳn hết các sự năng của thân thể.

Lúc này đây ta cần phải có những lứa thanh-niên không phải là đẹp và yếu ớt như dân hi, nhưng là

những lứa thanh-niên tươi trẻ, khỏe mạnh, đã dày dạn với gió mưa, nóng lạnh và đã thoát khỏi cái vòng truy-lạc của sự ăn uống, biếng lười. Ta nên nhớ rằng: khi mà thân-thể của ta còn dẻo dai thì ta nên uốn nắn nó theo đủ chiều cho nó thêm mạnh.

Những ý-tưởng không bao giờ cũ

Ta không có quyền coi sự huấn luyện tinh thần và vật chất là hai môn giáo dục đi trái nhau. Ta nên nhớ rằng:

— Ta không nên rèn luyện riêng một tinh thần hay riêng một thân thể. Ta phải rèn luyện một người. Đừng làm cho tinh thần và thân thể đi trái lại nhau nhưng làm cho chúng đi đều nhau như hai con ngựa cùng chạy dưới một dây cương.

Ở sản vận-dộng cổ Olympic không phải chỉ có các lực-sĩ tới đó mà thôi, trộn lẫn với các lực-sĩ còn có những nhà hiền triết, những nhà bác học, những nghệ sĩ có tài. Họ tới Olympic để trò chuyện, để tranh trí khôn với nhau cũng như các lực-sĩ tới đây để ganh đua sự khỏe mạnh, để đấu lại Chính thí-sĩ Pindare danh tiếng của Hi-lạp sau khi hết lời ca tụng các lực-sĩ thắng trận đã đưa họ ra cầu:

— Sự cường cấp của tinh thần sự, khỏe mạnh của thân thể là hai đức tính học giả cũng cần thiết cho nhau và phải đi đôi với nhau mãi.

Tinh thần thể thao

Tập luyện thể thao với một tinh thần thể thao tốt là rèn luyện cho ta một tâm thần khỏe mạnh và một linh hồn cường cấp để làm cho ta lúc nào cũng sẵn sàng trên đường đời hiểm trở.

Những ngày của tương lai sắp tới là những ngày cần có sức khỏe để cho những người làm việc hàng ngày bao giờ cũng vui cười — vui cười vì thân thể của họ bao giờ cũng vững chắc! Sức khỏe của thân thể làm cho ta tránh hết các bệnh tật và người không bệnh tật bao giờ cũng vui. Muốn chống lại bệnh uống rượu và bệnh họ-lao không thuốc nào hay bằng khi chơi trong sạch của núi non, đồng nôi!

Hiện những ý kiến đẹp một cách rực rỡ ấy, từ năm 1896 các nước thay đổi nhau mở các cuộc vận động thể-thao, bốn năm một lần, và các sản vận động thể-thao này mở ở Paris, Londres, Helsinki, Stockholm, Amsterdam, Rome, Los-Angeles, Berlin, Léningrad để đem sức khỏe đổ vào các thân thể của các lứa thanh niên.

Và rồi cũng như ảnh mặt trời chiếu rọi trên các sản vận động, như không khí trong lọt vào các bộ thể-thao sẽ đất thanh niên đi mãi, sẽ gây nên những nỗi giống tới đẹp hơn, trong sạch hơn. Cùng một lúc: các khối óc sẽ được rửa sạch đi như các thân thể được rửa sạch. Có một linh hồn cường cấp, một tâm thần khỏe mạnh: thanh niên không còn thấy gì tăm tăm như mình trong cuộc chạy thi đến tương lai gần trở nên minh trong đạo cùng mặt trời cùng rực rỡ sáng ngời ở chân trời đang cùng mặt trời cùng mọc và cùng mặt trời cùng lên mà không tan.

ANH-ĐAT

ĐI! ĐI!

cùng vui bước lên đường ca hát

(Tiếp theo trang 7)

Đi đi! cùng vui bước trên đường ca hát.

Và mỗi ngày, các bạn nên đi xa nhiều thêm lên.

Nếu du-lịch đi đem lại cho các bạn những ngày tươi sáng, trong trẻo, cho thân-thể bạn một nguồn mạnh, cho tâm-hồn bạn niềm vui rộng-rãi, mạo-hiêm sẽ đáng cho thanh-niên cái thú của sự liều thân trước những trường hợp nguy-hiểm, gian-nan. Mạo-hiêm đối với thanh-niên ta là một sự mới lạ, một điều chưa từng thấy, mà các nước ngoài, những nam nữ thanh-niên đã từng leo tới đỉnh núi cao nhất hoàn-cầu, bay lượn vào những khu rừng rậm, bay thành-thang trên bãi sa mạc. Mạo-hiêm không những luyện cho cá nhân có tâm-hồn mạnh-mẽ, cương-quyết, trí óc tinh nhanh, thân-thể cứng-cỏi và dạn với gian-lạc; mạo-hiêm lại còn có ích cho khoa-học, cho đạo-dục học của hoàn-cầu

Trước khi ta nghĩ đến những cuộc mạo-hiêm lớn-lao của bác-sĩ Pacard leo tới, đỉnh núi Bạch-sơn (Mont Blanc cao 4.807 thước) ngày mùng sáu tháng tám tây năm 1786 hay cuộc thám-hiêm của đoàn Citroën trên dải núi Himalaya (cao tới 8.840 thước), ta hãy nên thăm-hiêm sự minh. Ta hãy đi sâu vào trong rừng rậm, leo lên những ngọn núi cao. Chắc cu nhiều bạn nghĩ: « Cái xứ Đông-dương này làm quái gì có những khu rừng hoang vu, hay núi cao chót vót ». Không, nếu bạn có óc mạo-hiêm, nước Nam của bạn sẵn sàng có những khoảng rừng rậm bao la nhiều thú dữ nhiều cây cỏ lạ như ở bên Lào chẳng hạn, có giống Mèo đen với những phong-tục rừng-rợn của họ ở vùng Biao (Trung-kỳ). Bạn muốn thám-hiêm lên núi cao ư? Nước Nam của bạn cũng có những ngọn núi chơi vui như Pao Atouat (cao 2.600 thước) ở đất Lào, Pongjag (cao 3.000 thước) ở Trung-kỳ và ngọn núi « Lạc Đà » (cao 3.050 thước) của dải núi Fan-si-Pan ở Bắc-kỳ.

Những nơi đó lúc nào cũng vui vẻ đón các bạn thanh-niên có óc mạo-hiêm, có lòng can-dảm, đặt bước chân lên. Các bạn sẽ thấy nguồn vui sướng tuyệt diệu nở trong lòng khi bạn leo lên tới đỉnh núi cao kia và, trông xuống dưới chân, mây đồng bành nổi.

Tôi còn nhớ rằng bảy tây năm 1932, đoàn hướng-dạo Lê-Lợi do đoàn trưởng Nguyễn Thụy-Hùng đi đất thăm vịnh Hạ-Long đi tới lòng đung-rừng trong cuộc vật lộn với sóng gió ngoài bể khơi nổi bão. Các bạn thiếu niên của xã-hội hôm nay bằng-bái hơn hoạt-dộng hơn liệu có mong tiến hơn các bạn ngày trước không? Và mỗi ngày cái tinh thần thượng võ có đi sâu vào đầu óc các bạn nhiều hơn không?

MINH-BAC

MỘT VÀI SÂN VÂN ĐỒNG NỮA ! MỘT VÀI BÈ BOI NỮA !

Thật, nước ta, từ xưa đến nay chưa bao giờ về một ngày hội thanh niên như thế. Suốt một tập báo này, các bạn đã thấy đại khái cái tinh thần ngày hội ấy trong những bài của các bạn tôi, tôi không cần phải nói lại làm gì. Hàng mấy vạn người ở trên Stade Mangin như một, hôm ấy, đều chung một cảm tưởng: vui vẻ và sung sướng vì được thấy cái tinh thần thương võ đã trở lại với thanh niên ta. Thanh niên ta, trong gương của nước Pháp hiện nay, đã thức tỉnh và thấy rằng mình là những phần tử quan trọng trong công việc xây dựng tương lai cho đất nước. Công việc ấy không phải là một việc nhỏ nhoi. Trái lại, nó là một sự chiến đấu không ngừng với cuộc đời đầy rẫy những chống gai, mà muốn chiến đấu, muốn sống như vậy tất hẳn người ta không thể là những người lười nhát, hay những người yếu đuối. Như nhà triết học xưa đã nói: Một lười nhát không thể trong một tâm thần mạnh khỏe, thanh niên bây giờ đã biết rằng cuộc đời là ở trong tay họ, họ phải cướp mà lấy chứ không đợi ai xin được, họ phải phấn đấu, họ phải hoạt động mà sự hoạt động từ xưa đến nay chẳng phải là một đặc tính đáng quý nhất của thanh niên là gì?

Đó cũng là vì trời phú cho thanh niên một cái mong muốn kín đáo yêu thương và niềm nở. Thực là một của quý nhất và thanh cao nhất vậy. Trong một bài diễn văn của ông André Maurois về « thanh niên và tương lai » đọc ngày 6 Décembre 1933, ông hàm lâm André Maurois đã nói rằng:

Trong vế đó lại là một thanh niên, a thấy rằng cái anh dũng, cái hùng khí đã luôn luôn dự một phần quan hệ,

Rupert Brooke khi xưa chàng đã phác họa mãi cho ta thấy những trang thiếu niên, bước qua ngưỡng cửa đời như là những phong lưu mà thượng gươm đeo gáo vác đứng ở ngưỡng cửa lâu đài của họ đó ư? Tôi cho rằng không có cái hình ảnh nào giống hơn câu ví dụ của Rupert Brooke: hằng ngày, ở trước mắt ta, ở chung quanh ta, ta đã đã chẳng thấy biết bao nhiêu người trẻ tuổi bước vào đời với một tâm hồn lãng sĩ hùng anh, lúc nào như cũng muốn làm lại cõi đời và diệt khổ đau cho đất nước?

Chúng ta, chúng ta đã biết rằng thanh niên phần nhiều là nóng nảy là sôi nổi, bởi vì cũng như một cái cây, người ở vào tuổi thanh niên có một sức nhựa thừa.

Bởi vậy, từ xưa vẫn thế, thanh niên cần phải hoạt động mà hoạt

CERTIFICAT DÉLIVRÉ ET SIGNÉS PAR LES PRÉSIDENTS DES SOCIÉTÉS SPORTIVES HANOI HAIPHONG

Nous soussignés, certifions que L. AL-CHOL CAMPHRE D'AMÉRIQUE (rue de Choi-hoa-ky) offert par la maison NAM-TAN Haiphong, est un produit dont l'effet est très efficace et apte à être employé par tous sportifs à toute occasion.

Le président N°1 - champion sport, signe Tù-Son Le - capitaine stade Hanoien, signe Phum-vân Ké. Le capitaine Ngoai-châu sport, signe Tiê. Le président de l'éclair (c'est le champion du monde RUYOU CHOI HOA-KY), signe Trần-vân Quý. Le dirigeant de l'axe racing, signe Nguyễn Hữu-Đáp. Le président Aviat sport, signe Nguyễn Phúc-Tân. Le président foot-ball scolaire, signe Vũ-quý-Tân. Le président Lac Long sport signe Nguyễn-trung-Giục. Le président Thưởng-nông Spt, signe Nguyễn-quý-Bình. Le directeur septie thi dục, signe Bào-chi-Chu. Le président de la Lanos, signe Trần - Trung. Le président Le Jeunesse Tonkinoise Haiphong signe M. Lê được thi nghiêm RUYOU CHOI HOA-KY, một số thi đấu, signe Nguyễn - vân - Tâm, là Vice président sport signe Nguyễn - chí Trung.

động lắm khi không được chín. Nhưng ta đừng nên vì thế mà hời hợt thanh niên: thì thế còn hơn, chứ thanh niên mà lại chín thì có lẽ nguy hiểm mất. Muốn chín chắn người ta phải già, người ta phải là người đứng tuổi. Người đứng tuổi thường thành hay đa nghi bởi vì khi mà tuổi đã đứng ấy là người ta đã mang những ý tưởng của người ta ra thực hành nhưng chẳng may đã thất bại hay gần như thất bại. Và lại người đứng tuổi, nói cho thật đúng mà không lo mất lòng ai hết, người đứng tuổi thường ít khi làm việc vô tư, nhiều lúc họ giữ gìn thái quá và không mấy khi hợp tác làm việc mà không nghĩ đến những chuyện lợi riêng cho mình. Trái lại, người thanh niên thì thấy có cái cần phải sống cộng đồng, phải hợp tác với bạn bè ở chung quanh (collaboration collective). Bởi vì người thanh niên có cả một cuộc đời và hy vọng ở trước mắt con mắt, người thanh niên khi đã làm một việc gì thì thanh tịnh, thì đem hết tâm lực ra mà làm việc ấy, người thanh niên người phó hết cả đời mình cho một người lãnh tụ hay cho đảng phái của mình. Người học sinh cũng như một người lính trẻ tuổi thường được trở phải cho cái thiên tính biết quên mình để làm lợi cho toàn thể có họ ở trong đó. Ta xem cái thi đấu ở ngày hội thanh niên hôm 11 Mai ở Stade Maeglin thì đủ biết: một nhà lực sĩ đứng chơi cho trường mình không hề nghĩ đến sự đau đớn có thể xảy tới cho mình, đến sự mệt mỏi sau một buổi đem dùng nhiều sức lực; lực sĩ nhà đó chỉ nghĩ có một điều là sự thắng của nhóm mình, của Đoàn mình và y rất có thể gây những cảm tình thật thiết, những dây liên ái ở ngày

trông ánh ấy mà không có ý định gì là lợi dụng.

Tuổi thanh niên là tuổi hăng hái. Xem như vậy, thì người thanh niên rất có thể liều, cũng như khi họ đã yếu mến điều gì vật gì bay lượn tưởng gì họ rất có thể thanh tịnh, tận tâm với điều ấy, vật ấy, lý tưởng ấy.

Tuổi thanh niên, như trên kia tôi đã nói, có thể như sức nhựa thừa, vì vậy cho nên lúc nào họ cũng phải tìm cách đem ra dùng nếu không muốn nói là đem ra phao phí.

Đó, những cái lẽ chính về vật chất và về tinh thần nó đã làm cho

được dự vào những ngày hội như thế, mỗi năm toàn quốc thanh niên sẽ họp nhau (như kiểu họp bạn ở Huế vừa đây) trước là để kết đôi đồng tâm sau là để giành tài sức về đủ các môn vận động. Mỗi năm gần đây, ta thường thấy rõ chức năng cuộc đấu bóng tròn, đua xe đạp để giành tài Bắc, Trung, Nam.

Thanh niên ở Ba Kỳ được có những cơ hội tốt gặp gỡ nhau, thắt chặt dây thân ái với nhau, ước ao rằng từ đây những người có trách nhiệm về dân nước xứ này sẽ nghĩ cách mở những ngày hội thanh niên hằng năm hay từ tháng một,

rộng lớn là thế, áp dụng nhiều thanh niên là thế, thử hỏi có đủ sân vận động cho thanh niên mà cho học sinh chưa?

Chưa. Chúng tôi xin nói là chưa đủ. Chưa đủ ở Hanoi mà lại càng chưa đủ ở các tỉnh khác. Ở Trung kỳ và cả ở Nam kỳ cũng thế. Học sinh chưa đủ chỗ để chơi, để tập luyện — mà đó mới đến chuyện tập luyện thân thể ta không thể quên được môn bơi lội là môn thể thao được thanh niên nam nữ hiện giờ ưa chuộng nhất...

Đó, về cái môn đó, người ta cũng không thể cứ ra bắt chước sao họ cũng có thể tập được đâu, nhưng

phải có bể bơi róng, mà nói đến bể bơi có như vậy mà mắt kẻ này thì hiện nay bể bơi ở Đông dương, g. này là các tỉnh ở Bắc kỳ và Trung kỳ thì lại càng thiếu thốn lắm, có khi thiếu thốn hơn cả các sân vận động là khác nữa.

Vậy, muốn đi đến những ngày hội thanh niên toàn quốc này mai, ngày từ bây giờ người ta hãy nên khuyến khích thanh niên bằng đủ mọi phương diện, mà trước hết, nên lập ngay cho thanh niên thêm sân vận động và bể bơi đi đã.

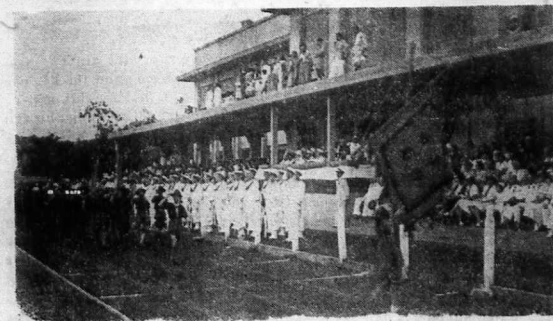
Khuyến khích người ta tập thể thao mà thiếu chỗ để bơi lội tập luyện, ỷ tức là như ta nói đặt cái cây ở trước con đò vậy, kết quả không bao giờ được như ý ta vẫn thường mong mỏi.

VŨ BANG

tin trong làng văn

Được tin ban Lê-như-Ngọc đã bằng lòng đề tác phẩm của mình cho một văn đoàn in ra chí riêng một văn đoàn ý được in thôi.

Các bạn đã đọc những tác phẩm của Khải-Hưng, Nhứt-Linh, Nhứt-Linh, Từ Ly, Lê-văn-Trương sẽ có dịp được so sánh tác phẩm của bạn Lê-như-Ngọc với mấy nhà văn trên.

NGÀY HỘI THANH-NIÊN Ở HANOI
Trước là cờ phướn treo bay trước gió, các thanh em hướng đạo sinh, thanh niên nam nữ về phía tượng nữ thần Jeanne d'Arc

thanh niên hoạt động và ưa chuộng thể thao vậy.

□

Thanh niên và thể thao, vì vậy, không thể gọi là một phong trào. Theo như tôi nghĩ thì phạm đã gọi là phong trào thì nó có thể đến và nó có thể qua đi. Chớ như thể thao thì nó đã không đến thì thôi, chớ đã đến thì chỉ có nó mà cứ bành trướng lên mãi mãi. Cái tinh thần thể thao, của nước ta, theo như ý muốn của chúng tôi, thì chính lúc này là lúc ta phải làm cho bành trướng lên: một hai vạn thanh niên trong nước chuộng thể thao và dự vào ngày hội thanh niên chưa đủ, ta còn mong rằng từ đây toàn thể thanh niên trong nước ta

như kiểu ngày hội thanh niên hôm 11-5-41 mà làm thế nào cho đủ hết cả thanh niên ở khắp các tỉnh Đông dương về dự, cũng như lối Quốc tế vận động hội mới tất cả các nước trên thế giới về dự vậy.

Ý tưởng này không khó thực hành một chút nào. Nếu quả thực những nhà có trách nhiệm muốn sẵn sàng đến thanh niên ta thành thử muốn cho thanh niên ta trở nên những người khỏe mạnh có thể giúp ích cho nhà cho nước, thì tưởng nên để ý ngay từ bây giờ.

Chắc ai ai cũng đã biết thừa rằng những sân vận động của nước ta ít lắm.

Nói riêng một kinh thành Hanoi

KHI NHỮNG BÀ SƯ TỬ HÀ-ĐÔNG TỨC GIẬN

của TIÊU-LIỆU — tranh và TRỊNH VĂN

III

Một đồng tro ở dưới gáy và một lưỡi dao ở cuống họng ông hong hong đương ngon giấc (1)

Kể lại các ngài nghe câu chuyện nhà võ-sĩ bị vợ cho một quả « nốc ao » đau điếng cả người đi, xin các bạn độc-giả dân ông cho vội « nghĩ lắm nhé ! » mà bảo rằng kể này chủ ý « gây một phong trào không-hoàng » để cho bạn dân ông ta « nghĩ » đi đâu.

Tôi dọa ? Tôi dọa thì tôi « ăn » gì chứ ?

Chẳng lẽ các ngài quá yên đời, lại có thể đi tin được rằng biên giới dân bà ở nước ta đã có tổ chức, chuyển lại định làm một công chuyện gì đây, nên đã « mua » kể tài hèn này, ấy hẳn viết bài gây thanh-thế cho phụ-nữ để phụ-nữ đánh đàn ông một trận nerfprobe, một trận chiến-tranh gần cỡ như cái lối chiến-tranh hiện giờ.

Không, thân ái, thưa các ngài không, đàn bà ở nước ta dân đã phải cần dùng đến cách đó ? Ở Anh, ở Mỹ, ở Nga, nghe nói như đã có nhiều người đàn bà làm tới cảnh-sát thư-rục-thư, ở Gia-nã-dại họ lại đi nhậu đi biệt lập ở riêng một làng toàn dân bà cả, anh dân ông nào làng-chàng đến đó sinh sự thì có đạo găm súng lục. Lại có những hội đàn bà sống độc thân, những hội đàn bà chuyên đi khuyến khích những người thiếu-vọng đường nên từ-từ.

Đó, những hàng đàn bà đó, tôi thường nghe nói họ mới hay dùng bạo làm cơ quan tuyên truyền, mà số đi phải tuyên truyền như thế, chính là bởi họ chưa tin sức họ. Cho đến như dân bà ở nước ta (2) thì tôi tưởng thanh-thế họ đã vững lắm lắm rồi. Tờ báo là cái gì ? Xem việc ngay trước mắt thì biết đó : bao nhiêu cơ quan báo chí của

phụ-nữ đó, họ có cần làm gì, bởi vậy cho nên lần lượt họ cho chúng đi sang Lào hết, không thiết cho ra đời làm gì cho tốn tiền và mệt sức.

Tiền ấy, sức ấy, thả để ngồi mà quẹt và đem ra làm dang cho ngày hôm qua dân ông : bọn đàn ông mà bị thu vào rồi thì thiên-hạ ở trong tay họ, còn phải một hai gì nữa.

Lúc đó, họ bảo gì mà dân ông chẳng phải theo ? Chẳng cần gì nói lời thôi, đến cái chết là cái gì cũng sợ, vậy mà hằng ngày, ta chẳng thấy chán anh vì dân bà mà đem văng mạng coi nó như chơi, tự-từ chết oan-hoạch không cần gì đời cả !

Đó là nói về hàng đàn bà cầm quyền sinh tử dân ông ; dân ông nhiều khi chết là do « vậy » với họ, chết là do « ta » đây thủy chung với họ, « chết là sợ họ... » không bằng lòng cho mình sống.

Chữ đến câu chuyện tôi kể ở dưới đây thì tất các ngài cũng như tôi đều có thể quả quyết là người đàn ông chủ động không muốn chết vì đàn bà một chút nào.

Trái lại, tôi lại có thể cam đoan rằng anh chàng này muốn sống là khác nữa, bởi vì anh ta sống trong trời mây-phúc.

Anh ta lấy một cô vợ dữ như một con hùm vậy.

— Lý phải một cô vợ dữ như một con hùm mà bảo là sống trong hạnh-phúc ? Các ngài tất sẽ hỏi tôi thế chứ gì.

À, nếu quả vậy thì xin các ngài cứ bình-tĩnh mà nghe tôi kể. Các ngài đừng lời thôi làm đứt mắt cá hươu vào của tôi đi, cũng như anh chàng nọ của tôi làm khi cụ cã hươu vì cô vợ do giữ anh ta trọn quá không cho anh đi dân cả.

Ở đời, trời hay chơi những « cú » rất ác : chính những anh chàng vợ dữ giữ ở nhà tựa thì lại hay tung tăng dưng mỡ muốn đi tìm những thú vui bên ngoài nó dữ như thế một miếng mỡ ngon vậy.

Vậy ông có vợ dữ như hùm của chúng ta cũng không thoát khỏi cái công lệ ấy. Con hùm cái nó hăm anh như món đồ chơi sang — mà còn phải vì von gì nữa, anh ta chẳng là thú thì còn là cái quái gì ? Vậy mà anh ta, có trời biết làm sao ? anh ta vẫn kiếm cách bắt nhân-tình với một à nhà tợ nọ.

Đời ta đã tạc vàng ghi,

Vàng thì Mỹ-kỳ, đá thì tồ-ong...

Đời ta hèn nài thế sống,

Nài trong bẽ cần, sống trong bẽ cần.

(1) Tập cưới dài này, cần rất nhiều tài liệu về lòng ghen tuông của đàn bà và muốn biết hết cả những « cách » sợ vợ của những ông chồng.

Bạn nào gửi tài liệu về xin để tên thực và địa chỉ để liên việc gửi báo biểu.

(2) Chúng tôi chỉ nói tới một số đàn bà chứ không phải nói chung.

Cái tình vụng trộm ấy thực là tình hổ bu con chuột bạch, không kém gì cái tình nào nuốt của những ông văn-sĩ trong Tê-E-lô vào-đũa, cực là những cô gái ho lao mà những anh loạn óc.

Không cần phải điều tra phỏng vấn lời thôi làm gì, người ta cũng biết rằng những lúc anh trốn con hùm đi chơi với chị à được đi mười lần phải nửa giờ thì anh ta sường rơn lên : anh quên trời, quên cả người, vì vậy, một ngày xấu trời kia, một vài người trông thấy anh chỉ bầy trò trên bực trong dân, nghĩa là... giắt tay nhau đi « chơi trẻ » ở hồ Bảy Mẫu, họ liền về báo cho con hùm biết ngay !

Con hùm ấy, chẳng may lại sống lâu quá, thành tình ra mất rồi, nên nó lạng yên, chẳng nói với anh chàng nọ một câu gì hết.

Lo gì việc ấy mà mà lo,

Kiến trong miệng chén có bỏ đi đâu.

Làm cho nhìn chẳng được nhau,

Làm cho đẩy dọ cái đầu chẳng lên.

Cái đoạn văn ấy trong Kiêu, cụ Nguyễn-Du chủ ý tả cái ghen của Hoạn-thư — mà người đọc, cổ nhiên là phải hiểu theo nghĩa bóng.

Chẳng hiểu vì ít học hay vì tình con hùm cái, nó từng hồ không thích cái gì bóng bẩy lơ mơ, à ta liền gặt đầu đặc chỉ và quyết làm theo lời của cụ Nguyễn-Du đã dạy (Chao ôi ! cụ Nguyễn-Du nào có biết đầu răng vẫn chương của cụ lại tai hại cho hậu-thế như thế được !)

Làm cho đẩy dọ cái đầu chẳng lên.

À được ! Muốn cho cái đầu chẳng lên được thì chỉ có một cách. Cách ấy, chỉ chàng ta đem ra thì hành một đêm cuối tháng kia và các báo hằng ngày đã thuật lại như sau này :

« Nguyễn văn Tô... lấy Bùi thị K... đã được sáu năm nay, con sống có con chết có tưởng rằng tình nghĩa lâu dài không ngờ những chuyện xích mích gia đình lại thường xảy ra luôn, nhiều khi lằng điếng hàng xóm không ngủ được vì « bà ấy truy » ông ấy đi quá, nhiều khi chén đĩa, ban đêm đương ngủ ở trong khay cũng bị giắt gáy lôi dấy và bị cho đi...!»

Xây đêm mới đây, trong lúc mới người đương ngủ yên tĩnh thì « nhĩ Nguyễn văn Tô... bỗng

cố tiếng kêu « Bờ làng xóm ! Ôi ông già bà cả ơi ! » Thoạt đầu ai cũng tưởng là ông chồng bị vợ khiến kêu « sợ của », nhưng chủ ý nghe mãi thì ra không phải tiếng Tô... nhưng mà là, sao đó lại là tiếng ông quân B... ở nhà gần đấy. Sao tiếng ông quân B... kêu cứu lại nổi lên ở nhà Nguyễn văn Tô... ?

Thực là một sự lạ mọi người đều muốn biết. Bao nhiêu lời ước đoán đều « sắp mùng » ở trong óc mọi người trong khi họ bà chân bốn cẳng chạy đến nhà Nguyễn văn Tô...

— Có lẽ nào ông quân B... lại sang sinh sự với vợ chồng nhà ấy !

— Hay là con mẹ Bùi thị K... khiến ông chồng bà chủ nhân bị hàng màu gọi ban chồng là quân B... sang « giả » cho anh chồng nhà thấy gương lấy liếp mà chưa những thói hư tật xấu đi ?

Hết thấy đều đoán lầm cả. Chạy đến, mọi người mới biết rằng bao nhiêu đồn họ chạm nhận lại để đoán việc xảy ra đến sai bét : cái việc xảy ra đó ở ngoài hết cả sức tưởng tượng của mọi người, cái việc đó có thể nói là một việc hãn-hu trên đời này nữa. Việc đó như sau này :

Hồi mười giờ đêm hôm đó, ông quân B... muốn hát một điệu thuốc

lào. Chợ thì xa mà cả nhà mới cái diêm không có, ông quân bèn nghĩ ra ngay vợ chồng ông hàng xóm. Bên ngang tầm mắt lên, thờ ơ sang và giờ một cái dóm ra :

— Ông ơi, cho xin cái lửa...

Một ngọn đèn leo lét cháy ở trong gian nhà ấm u tối. Một vệt sáng lóe ra. Ông quân B... thét lên một tiếng rồi lặng đi một lát. Như thể một người ngái lại để « lấy gân », một phút đồng hồ sau, gân cổ mới lại cứng như cũ, ông hét lên một tiếng nữa rồi trở mặt ra nhìn thực kỷ xem mình có nhìn lầm hay chẳng.

Thì không sai, trước mắt ông, như thể muốn thực hành câu thơ của Nguyễn Du :

Làm cho trông thấy nhơn tiên.

Câu thơ nổi với câu :

Làm cho đẩy dọ cái đầu chẳng lên, một « người » đàn bà, vậy chính là một người đàn bà — mà người đàn

BÔI CHO LỢI LỢC

FOOR

MỰC PƯT MÁY TỐT NHẤT

Đại-lý độc quyền

TAMDA & Co, 72 WIELÉ HANOI

vấn dùng làm pháp-trưởng, người tài đang xử tử La-vân-lực-tướng-tướng bằng các binh-hành thế mạng!
Thời-đại ca chuyện này, nước Pháp chưa có xe hỏa, xe hơi, người ta đi đại-giao-thông còn phải dùng xe ngựa kéo; bởi đó mong ngựa tốt là may mắn. Dọc đường gặp có những trạm-dịch để xe có hành khách dừng lại nghỉ ngơi, thay ngựa. Cũng lẽ-bình không được mua chính là lẽ tất-nhiên: Vì dù đi kinh-thành Ba-lê rồi đến biên-giới nước Bỉ, không phân cách nào phải xa gì, đôi ngựa trước xe hoặc chỉ cần tròn có mấy giờ đồng hồ, thỏ xa cũng ngựa gần gước phải đẹp đất lớp-cỏ suốt ngày suốt đêm.

Thay ngựa đôi xe mây dạo, mà đường trường rong
ruổi mới được một nửa, trời đã xâm tối. Trưng-lương
Minh-sơn bảo tên đánh xe đổi hai cặp ngựa thật khỏe,
thấp ba ngọn đèn thật sáng, để chạy suốt đêm, không
ngủ.

Cụ thượng bất-hình về chỗ La-vân-liệt lại trốn thoát một lần nữa, bên mặt sai gác nhà trung-tướng Minh-sơn. Hai hôm sau trung-tướng trở về Ba-lê, ngoài ra cõ xe tám gôi bùn đất, không có chứng cứ gì tác-dăng, thành ra cảnh-sát không dám động đến người trung-tướng.

Cách một tháng sau.

Trên ghế ngồi xem, thấy có những bậc vương-công, quý hiền, sứ-thần ngoại-quốc, phụ-nữ danh-luân, đua chen xiêm áo ngựa xe, hình như đi dự một cuộc đại-yến trong chốn cung-dinh vậy.

Người sản da-bệnh, lại thêm những việc biến-cổ
vừa rồi, khếch-thích tinh thần và lao tảo xác thịt
nhiều, bà đâm ra chứng mê loạn thần-kinh. Hàng
ngày chỉ được một vài giờ tỉnh táo, vui vẻ, còn thời cư
ngồi trầm-mịch, âu sầu, chẳng buồn nói năng cử động
gì. Lâm bệnh đang ở nhà bệnh-tử, bỗng dưng nổi
 cơn hốt-hoảng, một hai đôi tui,

*Eh quoi ! N'a-t-on pas vu la Chambre tout entière
Se lever furieuse et frémir de colère,
Apprenant qu'une femme, au péril de ses jours,
De ceux de son époux a prolongé le cours...*

VẠN TOÀN

BỘ Thận

Mỗi hộp 1\$00

Chuyên trị Thận hư,
hay đau lưng, mỏi sức,
nhập phòng không mạnh

Hồi M. Nguyễn-xuân-Dương
LẠC LONG, 22 TIEN TSIN, HANOI

NHIỀU SÁCH DẠY LÀM THUỐC

BẢNG QUỐC-NGŨ, CÓ CẢ CHỮ HÁN, ĐÃ IN LẠI ĐẾN BỐN LẦN
(do NGUYỄN-AN-NHÂN và các danh-y hợp soạn)

1*) BỘ « V-HỌC TÙNG-THU » (10 cuốn đóng làm 1). Giá 6\$00
 Vì nhiều cuốn còn lại và vì giấy đắt, đến cuối 1941 này sẽ lên giá 8p.00

Bồ này gồm cả y lý và cách điều trị của Đông, Tây. Có đủ hình vẽ thân-thể người, các cây thuốc, Dạy kỹ thuật các vị thuốc. Hình dược, các xem mạch, hỏi bệnh, kê đơn (cho loại) các bệnh tại kỳ. Lại có các bài thuốc để kinh nghiệm. Về việc kê đơn thì có kèm cả chữ Hán và Quốc-ngữ để điều chủ để ai cũng tỷ kê đơn rất giỏi. Nói tóm lại: Ai có bộ sách này, chẳng những là ở thời-đại nào cũng có giá trị, ngoại sự giàu có còn là một thứ gia-bảo để cho họ-mệnh vô song tỷ (sách dạy nói ngắn gọn) khỏe lớn. Gửi cả mandat trước là 6\$45, hoặc gửi 4\$45 bằng tem thư trước (Gửi tiền trước, rồi mới gửi sách, thì muốn làm danh-nhơn nên có).

2.) BỘ « SÁCH THUỐC NHẬT-BÁN TRUNG-HOA ». Giá 0\$80

Chỉ dùng có ít thuốc Bắc (thuốc Tàu) mà người Nhật chữa được bao bệnh nguy-hiem. (Có cả chữ Hán và Quốc-ngữ để tiện kẻ đơn).

3) BỘ « SÁCH THUỐC KINH-NGHIỆM » (y-khoa cấp-cứu) I, II, mỗi cuốn. Giá 0\$80

Đã in lại lần thứ tư. Vì có nhiều bài thuộc đã kinh nghiệm để chữa các bệnh này. Nên như bị cho rã, rã đọc cần...
Đ'ch-là, Lg, Hóc 'oan, ngộ gió, Lậu, Dương mai, bị dòn v.v. Các vị ăn kiêng kỵ... Vì có cả chữ Hán-nên rất dễ kẻ đơn
Có rất nhiều lời khen.

4.) SÁCH THUỐC NGOẠI KHOA ĐẬU, SỐ 1 (lên trái mùa, trái ban). Giá 1\$50
(Có nhiều hình vẽ và bài thuốc đã kinh-nghiệm)

CÓN NHIỀU SÁCH THUỐC NỮA XEM Ở CÁC BÌA SÁCH THUỐC KÈ TRÊN
CÁC SÁCH DẠY HỌC VÕ TÀU, VÕ TÂY, VÕ NHẬT, VÕ TA, v.v.

Các sheet kế toán đã, b. và gửi kèm gửi kèm để tiền trước bằng mandai, hoặc gửi kèm thư làm trước trước, như trước mỗi thứ từ 1 đến 10 của tháng. Các sheet đã cho "nhà xuất bản như vậy:

NHẬT - NAM THƯ - QUÂN — số 19, phố Hàng Diêu, HANOI — (Báo - kỹ)

NHỚ LẠI LỖ-TÂN và lối văn bạch thoại nước Tàu

CỬA QUÁN-CHI

Vừa rồi ở báo-giới trong nam có một chuyện tranh-biến khá vui: « Những chữ có g và không g ».

Ấy là một vấn bài cũ, thịnh thoảng người ta lại quật lên mặt thâm xanh một lần. Bấy giờ nói chuyện mưa nắng mãi cũng buồn, người ta ta lại đem vấn bài cũ ra đánh chơi.

Đại-khai, ông Thông-reo ở « Dân báo » chủ trương viết chữ quốc ngữ, chữ nào có g đằng sau, chữ nào không g, phải viết cho đúng. Ví dụ giang san hay san sẻ, chữ « san » không có đuôi g, nhưng nếu sang sông, sang trọng, thì chữ « sang » tất phải có g mới được. Không thể thì sai với luật viết chữ, có khi lại thiên nghĩa câu văn, làm cho người đọc hiểu lầm.

Nhưng ông Như-hoa ở báo « Saigon » đứng hẳn thành lũy bên kia, một hai lần đầu báo không. Theo thuyết của ông, thì chữ quốc-ngữ viết có g hay không g cũng chẳng quan hệ khinh trọng gì đó; và lại không lấy gì làm chuẩn đích. Thầy lan hay thầy lang, leo thang hay leo than, nó cũng thế mà thôi.

Hai bác cãi nhau về cái đuôi chữ, với kẻ viết bài này đều là chỗ đồng nghiệp cổ-giao. Nếu ai hỏi nó xư-phân bên nào phải lẽ hơn, chắc nó không cần định gì bên kia cũng không ngại mặc lòng bên nó, mà nói ngay rằng: bác Thông-reo nói phải.

Mà cũng chẳng cần xư-phân, tôi nghĩ sự phải tất-nhiên dẫn dần từ nó cũng thẳng. Nhất là ở Nam-Trung, cái xứ đã đề ra hai quyền tự-triền Trương-Vĩnh-Kỷ và Huỳnh-lịch-Cửa, viết chữ quốc-ngữ rất đúng, vẫn làm mực thước cho chúng ta bấy lâu.

Bác Thông-reo cứ yên tâm, vấn ba chục năm nữa bác chết rồi, hồn vấn của bác còn phảng phất ở Bến Nghé, tất sẽ vui mừng được thấy chữ quốc-ngữ có g với không g, phân biệt hẳn hoi; cũng như anh-linh của Lỗ-Tân hiện đang vui mừng bạch-thoại đã phổ-thông ở Trung-quốc vậy.

Mười lăm hai chục năm vừa qua, cuộc tranh-biến bổ văn-ngôn dùng bạch-thoại đã sôi nổi ở giữa hai cánh nhà văn nước Tàu, nào phải vừa gì. Một bên là cánh nhà văn cũ, đứng đầu là Chương

thái Viêm; một bên là cánh nhà văn mới kiện-tướng là Lỗ-Tân, Hồ-Thích, nổi lên biến bác cãi cọ nhau về vấn đề bạch-thoại văn-ngôn, không biết đã khó bao nhiêu nước miếng, hao tốn bao nhiêu giấy mực mà rồi.

Hãng bài nhất là Lỗ-Tân.

Luôn mấy chục năm, Lỗ viết sách, ra báo, lên diễn-dàn, đi cổ-động, biến bác với phe nghịch, sẵn sẽ về một mục-đích, kêu gào có một việc: bỏ phảng cò-văn mà dùng bạch-thoại.

Muốn bày tỏ tư tưởng cảm-tình của mình, Lỗ nói, cho mọi người cùng hiểu, tất phải dùng văn-chương. Nhưng, thay việc dùng văn đạt ý, hiện thời người Trung-quốc vẫn làm không được. Ta không nên lấy gì làm lạ; chỉ vì thứ văn tự của tổ-tiên để lại cho chúng ta, thật là một món di sản đáng sợ. Nó khó khăn khúc mắc lắm sao, người ta « hao tổn công phu học tập nhiều năm, cũng vẫn còn mù mịt, không để vận-dụng được nó cho nên thân. Vì khó, cho nên phần đông người không hiểu không dùng nó được. Đến nỗi ngay cái họ của mình cũng không biết viết là Trương 張 hay Chương 章 cho đúng. Những người chẳng biết viết một chữ nào trơn, gọi là hạng « mù chữ », thối thì hăng-hà s-a-số.

Bởi vậy, Lỗ xướng lên văn-học cách-mạng, chủ-trương bỏ quách cái lối học viết văn-ngôn cao kỳ, trúc trúc, dùng lối bạch-thoại để cho nhân bản dân chúng đều có thể học được, viết được, hiểu được một cách dễ dàng, mau chóng.

Phải tán thành văn-học cách mạng cho cò-văn là đồ xưa cũ mất rồi; nó chỉ thích hợp cho người đời Kuông Mạnh Hán Tô. Người đời nay phải dùng lối văn đời nay mà nói chuyện, còn họ học mãi cổ văn của đời Không Mạnh Hán Tô là nghĩa lý gì?

Nhưng không phải người Tàu nào cũng nhìn nhận sự lợi tiện và chịu dùng bạch-thoại là phải cả đâu.

Hai phe cãi nhau, nhiều lúc kịch-liệt và lý-thú.

Phe ôm riết cổ-văn, kêu rầm lên rằng đồ cổ-văn làm sao được! Cổ-văn, người tỉnh nào cũng có thể hiểu, vì từ đời xưa đời xưa truyền lại chỉ có một lối; không như bạch-thoại, mỗi xứ mỗi miền viết một cách khác nhau, thành ra người chỗ này

viết, người ở chỗ kia xem không hiểu. Lỗ Tân cãi lại, bảo rằng sự đó không ngăn trở gì, miễn là giáo-dục phổ-cập và giao-thông phát đạt, tự nhiên giải quyết được ngay. Tới lúc ấy, ai ai cũng dễ hiểu lối văn bạch-thoại và viết theo khuôn phép giống nhau. Đến như cổ-văn, nào phải người tỉnh nào cũng hiểu biết cả đâu. Nối ngay trong một lịnh, thử hỏi được bao nhiêu người thông thạo cổ-văn, và mỗi khi nào muốn, có thể hạ bút viết được cho nên câu nên thế nào?

Bọn phản-đối vẫn chưa chịu. Họ đem quốc hồn quốc túy ra nó nạt bên địch. Bảo rằng ai nấy đều dùng lối văn bạch-thoại, lâu ngày thành quen, tức thì không đọc cổ-thư được nữa, vậy thì văn hóa nước Tàu bị diệt-vong đi, còn gì?

Lỗ-Tân trả lời:

— Tôi van cái thuyết quốc hồn quốc túy của các ông Kỳ thất, hiện tại chúng ta có cần gì phải biết đọc cổ thư mới là người tại gỏi, có thể sống còn ở đời này? Tự tưởng có-nhân-chúng hợp với thời đại chúng ta nữa. Nói ngay trong cổ-thư quá có lý thuyết tư tưởng gì hay, đáng nên bảo tồn, truyền bá, thì chúng ta dùng văn bạch-thoại để diễn dịch lại cũng được kia mà! Làm vậy ai ai cũng dễ hiểu hơn là để cho thẳng ở cổ-văn, mười người chắc gì có chín người thấu triệt nghĩa lý.

Lại có kẻ tự-phu rằng người ngoại-quốc thương đem cổ-thư Tàu ra phiên-dịch, như thế đủ biết là cổ-thư nhà mình hay, chính mình lại bỏ không đọc, chẳng hóa ra mình không tự biết chỗ hay của mình ư?

Phải bạch-thoại chống lại bằng lý thuyết này: Phải biết cổ-thư Ai-cập, người ngoại-quốc cũng dịch; thân thoại của dân den Phi-châu, người ngoại-quốc cũng dịch, đâu phải riêng một cổ-thư Tàu mà thôi. Họ dịch thì dịch, sự ấy có làm vẻ vang tự-phạm gì cho mình mà hồng khoe khoang, tự-đắc!

Những cuộc bút chiến về văn ngôn bạch-thoại ở giữa hai cánh họ Lỗ và họ Chương mười mấy năm trước có làm câu giai-thoại, tỏ ra miệng lưỡi bên nào cũng chẳng vừa.

Dù sao, bạch-thoại cũng theo lẽ phải tất nhiên và sự cần dùng mà lần hồi phổ-thông, đặc dụng.

Có một cơ-hội không ngờ thêm vào, giúp cho nó lần hồi càng mau.

Đồng thời hai cánh Lỗ Chương đang cãi nhau phải trái của vấn đề văn ngôn bạch-thoại, này ra người thứ ba xướng lên một thuyết mới lại cứng cáp hơn nữa. Ấy là Tiên-huyền Đông, người có danh vọng trong dịch vụ Chương-Lỗ trong văn-học-giới Trung-quốc. Họ Tiên huyền chữ Hán viết ngông ngoe, rồi rít, bắt tiếng nhiều bề, nên bỏ phứt nó đi, lấy chữ cái La-tanh mà thay vào.

Đó chỉ là một ý-kiến sửa đổi văn tự bạo dạn, thế

thời; nhưng mà những người Tàu khôn ngoan nghiêng mọi sự cải cách, thì cho là ý kiến quái gở. Sao lại dám bỏ chữ nghĩa của tổ tiên? Họ bèn quen những bọn chủ-trương bạch-thoại gác qua. Một bên; đề xum nhau lại mắng nhiếc Tiên-huyền Đông. Nhờ có cơ-hội bất ngờ ấy, bạch-thoại giảm bớt được vô số kẻ thù và tự do lưu hành, tấn phát.

Lỗ-Tân tỏ sự nhận xét của mình buồn cười mà đúng: Ấy, tình tình người Trung-quốc chúng tôi hầu hết chỉ ưa sự điều hòa, chiết-trung là thế. Vì dụ các ông báo họ: nhà chủ tối tăm quạ, nên trở ra một cửa sổ ở bên tường này cho được sáng sủa; tôi đó họ có chịu nghe. Nhưng các ông cứ chủ-trương đục một khoảng trống ở trên mái nhà, thì bấy giờ họ mới điều hòa chiết-trung, chịu mở cửa sổ. Không có cái chủ-trương gì thật dữ tợn, thì ngay việc cải cách rất hòa bình, họ cũng không chịu làm bao giờ. Hình ấy, bạch-thoại được thông thả truyền bá, chính là nhờ cái thuyết họ Tiên đòi họ Hán-từ dùng chữ La-tanh mà ra vậy.

Sự thật, Trung-quốc mười năm trở lại đây, lối văn bạch-thoại tuy chưa đánh bại hẳn văn ngôn đi, nhưng nó đã được phần đông nhìn nhận là hay hơn, phải hơn, mới ngày được thêm phần phổ thông, đặc lực. Các sách giáo-khoa, báo chí, thơ từ giao thiệp, người ta đã thông-dùng bạch-thoại nhiều. Số người « mù chữ » càng ngày thấy giảm bớt, nhờ ở bạch-thoại. Công lao của Lỗ Tân với các bạn đồng chí, đối với văn-học và dân-gian giáo-dục nước Tàu không phải là nhỏ.

Q. C.

TRUNG-BẮC CHỦ-NHẬT

xin giới thiệu với ngót một vạn độc giả

Tủ sách Trung-Bắc

MỘT TỦ SÁCH
CÓ GIÁ TRỊ DO
TRUNG-BẮC THƯ
XÁ PHÁT HÀNH

Cuốn sách đầu tiên, xuất bản vào tháng
Juillet sắp tới sẽ được nhiều người chú ý

CÔ TỰ-HỒNG

của HỒNG - PHONG

Thư từ và ngân phiếu gửi về mua sách CÔ
TỰ-HỒNG xin gửi về chợ Trung-Bắc Tân-
Vạn n° 36 Boulevard Henri d'Orléans - Nanai

CƠ HỌC TÍNH HOÁ
Án Tử Xuân Thu
 Giảng Hồ sao lạc

na vé Đông-Pháp sẽ hy vọng có

Tóm tắt các kỳ trước
Sáng hôm ấy ở hồ bơi con đường
Rigault de Genouilly, ở Saigon, người
ta thấy một người nằm chết cứng
quẹo. Lúc trong mình và thấy một
cái mũi-soa có thêu hai chữ H. S.
Xây ra và tên là Sánh con một
nhà triệu phú ở Cà-mau...
Lúc này là lúc công tử Sánh vừa
được hưởng 40 vạn bạc gia tài.
Lúc này là lúc Sánh đang mê một
Cúc-Hương, một cô gái chơi cực đẹp.
Cúc-Hương vừa cho Sánh là một kẻ
Sợ cơ nghiệp vì ăn chơi, ảnh hưởng
của Sánh, tình đến công cuộc làm
an...

PHONG LƯU

Phong-sự tiểu-thuyết của DOÃN-CHU
(Tiếp theo và hết)

— Phải, tôi biết. Minh cứ ở đây với tôi, các khoản chi tiêu ăn hát với phần mình, nhiều quá thì chưa dám nói, mỗi tháng từ 120 đến 150 p, tôi có thể cung ứng đều đủ, mình khỏi phải lo. Nhưng tôi chỉ xin mình một điều...

— Điều gì?

— Trả lại tự-do hoàn-toàn cho tôi.

— Nghĩa là?

— Nghĩa là mặc kệ tôi làm sao tôi làm, mình không được can-thiệp lời tôi. Minh chỉ việc nằm khểnh, có cơm ngon áo lành, có a-phiến no đủ, còn tôi hành-dộng thế nào mặc tôi, mình có chịu như thế không?

Sánh thoáng người, ràng mình một cái, rung động từ đầu đến chân, như bị ai thỉnh linh gọi nước đá sau lưng, lạnh buốt xương sống.

Chàng suy nghĩ cái cảnh em-út trong thư Tuấn đã tả. Một anh chàng sa-sù, không còn chỗ nào nương sống, phải bám vào tình-nương, đóng vai em út trong nhà, bữa ăn ngồi xổm phía sau, tối ngủ vật vờ trong sa-lông, làm tên gác. Tuy hình thái hay không, nặng thì cho đám ba hào đồng bạc tiền vật. Trong khi ấy, người yêu hồi nào của mình nằm trong cánh tay ôm ấp của ông này đến đây khác chuyện nhau. Có khi họ là loi hôn hít trước mặt mình cũng nên. Muốn cho mình khỏi quá khổ phận tử thân, hôm nào cạnh khuya khách vắng, nàng mới đòi xuống đến mình, gọi lên đám búp, ăn chuyện ngày xưa. Cuộc sống đơn mật như thế, chàng nghĩ mà kinh tởm, nhọc-nhẽ.

Chàng nhìn ngay vào mặt Cúc:

— Thế mình bây giờ tôi làm mà-có cho xong.

— Thì nó chẳng ba-na-dầu vào đấy!

Nàng trả lời một cách tự-nhiên, không một tí nào ngại lời ngang-miêng.

Tôi nghiệp. Sánh trả hai hàng nước mắt, khi nuốt vận lẻo, nghẹn cứng cổ họng, làm cho chàng không nói được câu gì, mà cũng không biết nói thế nào.

Chàng với tay vỗ chiếc mũ trắng chụp lên đầu, lảng lảng ra đi.

XX

Hai bàn tay trắng, một xó dầu hè.

Bã mấy hôm nay, Sinh lang thang trên đường cái Saigon, không thực địa, không hy-vọng.

Trừ ra những giờ ăn giờ nghỉ, phải ngừng chốc tắt ở t ệm hát quán cơm, còn thì chàng cứ đi, đi mãi.

Chàng lựa chọn những đường phố vắng vẻ, có bóng cây. Lúc nào xem chừng mệt mỏi, ngồi bừa trên bãi cỏ hay miếng cống, nghĩ ngợi giằng giằng để bộ lại sức khỏe bộ giò, rồi lại đi. Có người bắt gặp chàng kéo lê đôi giày vải trắng, vẻ mặt tiêu tụy, quần áo lấm lem, đi lên đi xuống mặt trên một con đường rất vắng ở xóm Bàn-cờ, họ đã nói đùa:

— Kìa lão Do-thực phiêu-lưu (Le Juif errant) trong lịch-sử đã đi tới xứ ta, chỉ thiếu có bộ râu bạc phơ.

Hình như chàng cố ý xa tránh những đường phố đông đảo, không khi nào bước chân đến, chắc hẳn sợ gặp người quen. Lúc đó cũng không chịn vào những hiệu bán cơm có nhiều người ra vào, chàng tìm mấy quán tịch-mịch bên đường của dân lao-dộng, ngồi chen chúc trên đầu ghê, mua một ít cơm, với dấm xu đồ ăn, và mau và chóng rồi đứng đi ngay. Với vàng đến nỗi thường quên cả uống nước. Khi cần hút thuốc thì, chui vào mấy tiệm ăn thấp, tối tăm, ví dụ ở mãi dưới kho số 9, mà quán-khách phần đông là xe kéo; nơi đó, chàng có thể nằm yên ổn, chắc đã không ai nhìn được mặt mình mà về hỏi chuyện thường

vi chiếc mảnh-dạ 15 đồng bạc của Tuấn bảo tắm cho, chàng đã lénh ngay hôm mới đi giữ tờ số nhà lấy ở đường Richeau ra đi, đến nay có lẽ đã cạn rồi. Con người quên tiêu bạc chực bạc trăm hàng v, bây giờ sống đường sống chực đã hồn nằm hôm có tiền nhờ mơn kia, kể cũng khéo thu xếp lần biết mấy. Từ nay trở đi, sẽ ném mùi dòi khát na lồn, cả cơm trắng lẫn cơm đen.

Tình-cảnh cậu ta bối rối nguy hiểm thật: không thể không thể đi, lại cũng không thể về.

Còn có thể nào ở chung với một người mà sự gần, sự thân-yếu, sự liên-lạc, chỉ có một điều-kiện hết-yếu, là tiền. Trước kia được gần gũi, nhờ hồ-bồ-lam mới-giới, thì nay hết tiền thất nghiệp, ta lại xa nó là lẽ tự-nhiên. Chàng suy nghĩ về chỗ Các nhu chàng ở lại đóng một vai tưởng đã ma-cô, em út. Nếu sự ấy do lòng già dối, tức là nó khinh mình, tìm cách đuổi khéo mình, còn mặt mũi nào ở. Trái lại, nếu do chán-tân, cũng là nhờ nước đói mình, một người hơi có lương tâm tự trọng như chàng, không sao muối mặt mà sống trong cảnh như vậy. Thà là đi.

Nhưng mà đi đâu?

Đời không thiếu gì hạng trai trẻ gặp cảnh gian nan thất vọng như chàng, mà họ biết tự-phản, đánh liều xa, rồi lập nên thành danh sự nghiệp. Có điều, những chàng phải là hạng trai đó. Suốt bình quen học giữa không khí phong lưu đất-lạc, đến nơi chẳng hạn học-hành, chẳng rên lại được một tí nghề năng lực gì trong tay để phòng khi túng buộc sẵn chân, lấy đó mà sống; lại cũng chẳng có tâm-cơ-khí gì khác on đáng-tính ăn chơi, vậy thì bảo đi đâu, và đi đâu làm sao mà sống?

Mà trở về nhà cũng không được nữa mới khổ. Bao nhiêu vạn tiền tài điền sản của cha mẹ tích-lập bằng nước mắt mồ hôi, đem lên vùng phí ở đất hữu-hoa, cho gái giang-hồ và sòng đồ bạc nuốt sạch, trong vòng ba bốn năm trời, một người vùi dập đến thế, gia-dinh hương-tộc đường bộ cũng diệt kiếp.

Sự thật, chàng cũng tự biết lỗi mình và hơi có tính hay cãi, cho nên cần làm để số phận trừng phạt giày vò đến đâu thì đến, còn hơn trở về gia-hương nhìn thấy hết mặt buồn thảm của ông cha già, hay là ngửa tay ra cứu chị em có bác.

Nghĩ phương-diện nào cũng khổ, thành ra chàng nhìn nhắm mắt dựa chân, lénh-dềnh vãi-vãi giữa bề vòm phong trần, được nghỉ nào hay ngày ấy, may có một phép lệ sẽ cứu mình, biết đâu.

Phép lệ ấy, chàng mong vào cuộc xổ số gần đến rồi. Lúc bấy giờ đang có giấy số Cúc-lẽ nạn-dân nước Bắc-khắp đưa đường góe chợ, mà ít độc đắc trúng từ mười vạn đồng. Chàng tìm toán trong trí, hỏi sự hứ bố ra đồng bạc, mua liên một tấm giấy số. Chàng không trung thực, chàng lại qua lại lại, ngắm nghía lần, trước khi cắt kỹ vào tờ. Trong lòng chứa đầy mơ ước. Chàng một tháng rồi nữa thì xổ số 7. Ta có gắng chịu đựng từ nay tới đó. Trời ỉn

phước trên đầu, cho ta trúng số 10 vạn thì phải biết. Ta lại lên xe xuống ngựa, ăn xát lớn, ở nhà lâu; ta lại sống với Cúc, không thì cũng có con khác đẹp bằng mười nó.

Thế rồi chàng lại lại thôi đi, hết phố nọ đến phố kia, qua ngày ấy sang ngày khác. Mắt thường ngó chăm chăm dưới đất, lờn như người chú ý tìm một vật gì—thời hẳn là hạnh-phúc—đã làm rơi mất vậy.

Đêm, nằm ngủ lén lóc trong tiệm Năm Hoạt, hoặc tiệm chủ Hòa. Có khi lại ngồi suốt đêm trong vườn Bó-lô.

Nhưng số tiền trong túi đã hết mất rồi. Ban đầu còn tận-tiền làm một người quen, sợ họ cười bị, sau bị hết cơm và khoai thuốc kêu gào sách thức quá, chàng phải đánh liều gõ cửa mấy kẻ có-tri, kể lể sự-tình, gọi lòng tế-độ.

Một lần hai lần, họ còn đồng lòng thương hại, dẫn chàng đi đãi đằng ăn hút, khi từ giữ nhau lại giới cho họ mãi, khiến họ sinh chán, đến nỗi phải tìm cách trốn tránh. Nhất là họ đối với chàng không phải hạn hữu thâm giao, từng có trao đổi tình nghĩa tiền bạc gì; chẳng qua chỉ là chỗ quen-tam-thường, say họ từ từ-lẽ với chàng một hai lần, thế là nhà lắm.

Còn chính những bạn quen thân thiết, hồi nào vốn có ân nghĩa cứu mang, bây giờ phần nhiều tăng lên trốn tránh. Mười cửa chàng gõ, hết chín không nghe tiếng thưa, nếu chẳng có đứa nhỏ chạy ra trả lời: « Ông chủ nhà tôi đi vắng ».

Có lẽ hình như bắt gặp họ và được họ bổ-thí cho ít nhiều, cũng phải nghe những lời mỉa-mai chế-giễu rất chua cay. Họ không nhận tay hàn gấm thì thôi, lại đón vào chỗ ăn uống tịch-hiền của chàng cho đau đớn lỗ lòi thêm.

Thật thế, một bạn công-tử áo lằn xưa tay với chàng như đôi kẻ ăn mày và nói xô là:

— Về mau, bác Cúc nó chờ tiền cho. Tao biết tôi hôm qua nó được một món khách bỏ tiền đấy.

Họ ra tam-dãi lên mà cười, có lẽ chàng thấy nhẹ nhàng để chịu hơn là nghe một câu đàm hợc như thế.

Chàng tức giận dầy gan mà phải ăn nhịn. Lại sự nhọc hôm kia, vừa ở tiệm hát chủ Hòa cho một ra đường O may, gần đến quán rượu tây ở góc nhà in Ardin, chàng nghĩ Cúc đang nói chuyện ti-loát với hai ba anh công-tử, nắm tay vuốt má nhau. Chỉ ba người nữa thì chạm mặt tình-nhân cũ, chàng với-vàng lui ngay. Rồi vậy, nghe bạn nhắc đến tên Cúc để cười su mê, chàng càng thấy đau khổ vô hạn.

Con người, một thứ thiếu đời đã khổ lòng hướng chỉ hai thứ thiếu đời một lúc—cơm trắng lẫn cơm đen—nguy-hiểm thật đến cùng cực. Chàng muốn giải-quyết một thứ cho được yên-ổn, còn thứ kia mới để xoay tròn.

Hồi nay, thành phố Saigon có tổ-chức hai cơ-quan từ-thiện ở đường d'Aray, một nhà nôm cơm bổ-thí cho các thầy thợ thất nghiệp ăn. Chàng bèn đến đến phòng của-tổ để định đốc-lý để xin tiền ăn và hàng ăn cơm thất nghiệp. Nhưng bị người ta đuổi đi.

THÔNG CHẾ PÉTAIN ĐÃ NÓI :

« Ta giữ những lời hứa của ta và cả của người khác nữa. »

— Lúc trước chủ làm hãng nào? Có giấy chứng-chỉ là người làm việc mà bị thất-nghiệp, thì đưa ra xem.

— Thưa, không có.

— Hay trước chủ làm thợ ở công-xưởng nào bị loại ra.

— Thưa cũng không.

— Thế nghĩa là thợ nay chủ không phải thấy, không phải thợ, không làm nghề-nghiệp ở một hãng nào hay xưởng nào?

— Chính thế.

— Nếu vậy là chủ vô nghiệp, tức-thị không phải thất-nghiệp, không được ăn vào cơm nay của người ta.

Chàng xấu hổ cúi mặt đi ra, trong bụng đang dỗi như mèo.

Giờ chàng mới biết ra muốn ăn cơm thất-nghiệp, phải có mảnh giấy gì chứng-nhận trước mình hữu nghiệp. Khốn nỗi thợ giờ chàng chỉ có nghiệp phá tan của nhà, cung phụng gai đĩ, mà cái nghiệp ấy lại không có chứng-chỉ!

Rõ ràng hai tháng, chàng sống trong cảnh lang-thang đói-khát như thế.

Bây giờ tóc dài da xám, thân-thể vô-vàng gầy ốm, vì nổi thiếu ăn thiếu hút, lại dài-dần phong sương quá, đậm ra khảm huyết và sứt rết từng cơn. Giá người bạn thân nào hay chính Cúc bắt gặp, để thường cũng không nhìn nhận được chàng nữa.

Trước còn xoay quanh ra tiền, chẳng nhiều cũng ít, cho nên thường đêm còn được nằm ngủ rồi ngủ lại trong tiệm công-yên. Từ vài tuần lễ nay, hằng ngày chỉ nằm nằm xu chửa xam để cầm hơi. Muốn ghé vào tiệm nào nằm nhờ giấy lát, họ cũng xua đuổi, vì thấy họ tưởng anh chàng đau ốm hơn-hem quá, sợ chết trong tiệm họ thì rầy ra.

Càng đói mệt-lợ càng ngày càng rút ngắn mãi.

Mấy hôm nay, ban ngày chàng ngồi lê-la trong công viên Môt-hinh, ôm ngực mà thở. Tối đến, mon men vào một tiệm hút ở quanh xóm, chừa-chực tiếm thuốc cho người ta để kiếm một vài hào mua nhựt nước và ăn uống qua loa.

Vì tiếm không cho ngủ lại, nên chàng phải phồng phân vào to nhất-trình cũ, đêm khuya lần đến đây phải đứng chờ chờ Hóa — nơi ấy ngày nay là đại-khách-sạn Majestic — ở đường Rigault de Genouilly, trông ra bên tàu Nam-vang, trải giấy trên đất bê, nằm tận chuyện gần với mấy anh cu-li bắc-tê.

Hai bà lữ, muốn lấy tấm giấy số ra bán để dễ lấy tiền tiêu, nhưng rồi lại thôi. Chàng sợ trao sự may-mắn tối hậu cho kẻ khác chẳng?

Ngày xở số Cúc-lê nước lụt đã đến.

Chàng như phấn-khởi, đầy tràn ý-tưởng trông mong. Buổi chiều hôm ấy, chàng lang-vãng ở mấy tiệm cà-phê Chợ-cũ, đợi xem ai có tờ báo thì mượn, để dò kẻ-quả những số nào trúng.

Chàng đưa trả tờ báo người ta với nét mặt rã rượi, mất hết sinh-sắc.

Thế là sự xa-vọng cuối cùng cũng tiêu.

Chàng nghĩ mình là một người không ở, không đi, không về được, đến nơi không còn có hy-vọng gì nữa, thế thì còn sống làm gì?

Ý-tưởng quyền-sinh phát ra từ giây phút ấy.

Và chàng nhất định thi-hành ngay.

Còn mấy hào bạc trong túi, chàng mua giấy viết bức thư tuyệt-mạng để lại cho cha và một chai thuốc ngủ. Sáng hôm sau, nơi đầu bệ nói trên, người ta phát-giác một cái tử-thi « ngủ trưa » như chuyện đã thuật ở chương đầu.

Ấy là Sánh.

Chàng đã tự kết-thúc cái đời thiếu-niên ngộ-ngẫu của mình.

— Thế còn à Cúc về sau ra thế nào?

Đoán chừng có nhiều độc-giá cầu kỳ, muốn có câu hỏi sau chót ấy.

Kể thuật chuyện này, năm 1936, tình-cờ đến văn-cảnh một ngôi chùa ở miền Tà-lơn, lấy làm kinh-ngạc khi nhìn trong đàn ni-cô một người dung-nhan giống nàng như đúc.

Thì ra nàng thật.

Lúc ấy nàng mới độ ba mươi tuổi, mà trông già như người đã ngoài tứ-tuần. Nhưng nắn sờ da mũi vẫn chưa xóa mờ tất cả những nét xuân-sắc đương niên.

Nàng ngậm-ngùi kể chuyện đã qua. Tòa nhà kỷ-niệm của Sánh để lại cho nàng ở đường Richard, cách sau ít tháng, bị chà-và chủ nợ tịch-biên phát-mại mất. Nàng vẫn sống cuộc đời yên-hoa thêm một độ nữa, rồi trôi nổi ra tận Hà-tiên, làm tiền-linh một nhà nghiệp-chở đã đứng tuổi. Nhưng, trước hăm sự-tử gửi người đang-la, nàng chán-ngán sự đời, cắt tóc đi tu, nương náu ở chùa này đã lâu.

Men phép với Phật, tôi nói:

— Có vẻ tu ở Long-vân-tự của Sư Muốn, chẳng phải gần người gần cảnh hơn.

— Một-phật!

Nàng cúi mặt, tung niệm làm râm, trông hai bên gò má, như còn dính bụi phồn-hoa.

MẾT

ĐOẠN-CHU

Một phương-pháp dạy chữ Nho

của Phó-bàNG BÙI-KỶ (nguyên giáo-sư trường đại-học Đông-dương)

BÀI THỨ SÁU

Học chữ:

名字	2 動字	3 靜字
DANH TỰ	ĐỘNG TỰ	TÌNH TỰ
弓: cái cung	張: trương, dương	曲: khúc, cong
矢: cái tên	發: phát, bắn ra	直: trực, thẳng
弩: con trâu	耕: canh, cày	馴: thuần, dễ bảo
馬: con ngựa	走: tẩu, chạy	壯: tráng, khỏe
鳥: lông ống	落: lạc, rụng	輕: khinh, nhẹ
毛: lông	脫: thoát, trút ra	細: nhỏ tí
合: hợp	合: hợp	闊: rộng rãi
時: thời	時: thời	固: cố, vững bền

GHÉP CHỮ:

ĐANH-TỰ	ĐỘNG-TỰ	ĐANH-TỰ	TÌNH-TỰ
弓	羽	弓	羽
張	落	曲	輕
矢	毛	矢	毛
發	脫	直	細
牛	市	牛	市
耕	合	馴	鬧
馬	城	馬	城
走	峙	壯	固

Đặt lại những bài trước, và lấy những chữ mới với những chữ đã học rồi.

ghép một tình-tự với một danh-tự:

柔	尖	肥	大
弓	矢	牛	馬

Đặt lấy bốn động-tự đặt đằng sau bốn danh-tự trên này để lập thành bốn câu:

柔	尖	肥	大
弓	矢	牛	馬
張	發	耕	走

2. Đặt một danh-tự lên trên một danh-tự:

鳥	馬	海	山
毛	足	水	沙

鳥毛 là lông chim, 馬足 là chân ngựa, 海水 là nước biển, 山沙 là cát núi. 毛, 足, 水, 沙 chỉ nghĩa chính, bao giờ cũng đặt ở dưới, còn 鳥, 馬, 山, 沙 chỉ nghĩa hệ thuộc, bao giờ cũng đặt ở trên, cách ghép chữ này nếu so với cách nói của ta, thì ta thấy hai dạng trái ngược nhau.

Các học-sinh lớp dự-bị, sơ-dãng muốn luyện tính cho giỏi, nhất là trước khi thi bằng Sơ-Học Yếu-Lực hay thi vào lớp Trung-dãng năm thứ nhất, mỗi học-sinh cần phải có cuốn:

SÁCH DẠY TÍNH ĐO

của ông giáo NGUYỄN-ĐÌNH-TỤNG
toán đặng chương-trình và phương-pháp sư phạm
Tựa của M. Nguyễn-Hoài-Đĩnh Đốc-học Hải dương.
Sách này có 32 loại tính, gồm có 565 BÀI TÍNH ĐO về toán-pháp và phép đo lường từ dễ đến khó. Nhiều bài tính mẫu có hình vẽ, lời giảng, bài suy-giải bài giải và trả lời.

Sách dạy tính đồ của ông giáo Nguyễn-Đình-Tụng

Soạn rất kỹ, tốt hơn cả các sách tính đồ đã xuất bản từ trước, không những chỉ học sinh mà cả thầy giáo cũng ra bài cho học-trò rất tiện. Mỗi cuốn giá: 0 \$ 45. Bán tại các hiệu sách lớn ở Hanoi, Huế và các tỉnh. Mua từ mười cuốn trở 20 %; gửi lịnh hóa giao ngân, viết thư cho:

Hiện sách Quang-Huy

Đại-lý là các thư báo quốc-vấn và các nhà in, số nhà: 26, đường Maréchal Foch — HÀIDƯƠNG

Tề Thiên Đại Thánh Hi Lạp

TÔN-NGỘ-KHÔNG dịch thuật

II Giết Mãng-xà-vương

Hercule trở về thành Tyrinthe, báo tin cho nhà vua biết mình-sư đã bị hạ-thù. Bạo-chúa Eurystheé được tin, sợ toát mồ-hôi, sai quân-thần xây một căn phòng bằng thép ngầm dưới đất để chui xuống ở, khi Hercule vào chầu, một hàng rào bằng sắt bằng thép rất kiên-cố bao quanh phòng. Bạo chúa ban truyền đống-sĩ Hercule qua hàng rào ấy, và ra lệnh cho chàng đi giết mãng-xà-vương.

Mãng-xà-vương là một con rắn khổng-lồ, mình dài và lớn như một chiếc tàu biển, có chín đầu. Nó ở trong đầm quận Lerne.

Phụng mệnh vua, Hercule ngồi xe đi Lerne. Người đánh xe tên là Jolas, là một người bạn của chàng.

Lội xuống đầm, Hercule tới gần, thì con mãng-xà với đầu xuống một cái hố dưới đất, trốn.

Tầm nhạ thông và lưu-hoàng vào hồng bọc vào lên, châm lửa đốt, Hercule đương cung thần bắn tên lửa vào con mãng-xà.

Giận lắm mãng-xà bỏ lên sân lại định cắn chết đống-sĩ. Chàng vội vàng nó người ra một bên vươn mình giơ tay nắm lấy cổ mãng-xà, trên cổ chín cái đầu ghê sợ. Mãng-xà vẩy đuôi quăn lại một chân chàng, núc chặt như trời vậy.

Chàng cầm cái gậy lớn giáng xuống chín đầu con rắn, vỡ toang ra. Nhưng một cái đầu bị đánh vỡ, thì hai cái đầu khác lại mọc lên. Một con thần giải (cua) chắp lá bùa của mãng-xà, lón vò chổng, lạng của nó đến giờ cấp càng lớn như lưỡi cưa xẻ, cấp vào chân Hercule, khiến chàng cảm thấy đau nhức nhối nhối. Nó định giết-sử cho Hera. Nhưng Hercule giơ chân lên

lên dấn lên lưng con thần-giải, bẹp nát cả chiếc mặt rắn như gang.

Chàng ra sức giáng gậy vào chín đầu mãng-xà, nhưng cử đầu này vỡ, đầu kia lại mọc lên, y như chuyện Phạm Nhan nước ta vậy. Cầu tiết, Hercule cầm gậy dằng xuống luôn tay như người giữ gió. Song vô hiệu. Sau bạn chàng là Jolas chặt mấy cây gỗ, làm củi, đốt một đống lửa. Rồi cầm những thanh củi đang cháy gì vào cõ rắn, mỗi khi Hercule đánh vỡ một cái đầu, Thành ra rắn không thể mọc đầu khác được; khi chín đầu đã bị chém đứt con mãng-xà chết cứng ra. Máu mãng-xà độc địa lắm. Hercule đem nó tên hái những vào máu nó. Tên tầm máu độc ấy làm sảy da người hay vật, là người, vật bị chết liền.

Giết xong mãng-xà-vương, Hercule lại được lệnh bắt sống con hươu chân thép. Con hươu này ở rừng Cerynie, có bộ sừng bằng vàng, và chạy nhanh như bay, không chớ săn hay ngựa đua nào chạy kịp.

Nhưng Hercule vừa khỏe vừa nhanh. Đuổi theo hươu sừng vàng hết khu rừng này đến khu rừng khác, chân một năm trời, sau dâng-sĩ đuổi kịp và bắt sống được hươu địu lên vai đem về kinh-đô.

Qui đầu người mình ngựa

Sau đó, Eurystheé yêu cầu Hercule đi bắt sống con lợn-lòi ở Erymanthe.

Erymanthe là một trái núi ở Arcadie. Con lợn-lòi ở trái núi này hay xông ra khắp các đồng ruộng vườn tược phá hủy thóc lúa hoa quả. Dân-cư các gây-gộc đuổi đánh thì lợn-lòi xấn lại nhe nanh ra cắn chết.

Độc đường đi Erymanthe, đêm ấy Hercule dừng lại trú chân trong một cái hang. Hang ấy là chỗ ở của con quỉ đầu người mình ngựa tên là Pholus. Hercule muốn ngủ đêm tại đó.

Núi ấy là sào-huyệt của bọn quỉ đầu người mình ngựa; chúng có một thùng rượu khổng-lồ để trong hang của Pholus. Vô rượu ấy quá lắm, chỉ khi nào hội-hợp đồng đố, bày giờ chúng mới cùng nhau đem rượu ra uống. Pholus không có rượu để uống riêng. Bữa cơm Hercule đòi uống rượu, Pholus bảo rằng nên lấy rượu ở vỏ ra thì hết thấy bọn quỉ kia sẽ kéo lại đánh chết. Hercule không tin, tự tiện mức lấy một bình rượu.

Thứ rượu này không giống rượu ta uống thường. Rượu ấy là món quà của Trời-Thần ban cho bọn chúng. Mỗi khi mức rượu ra khỏi thùng là mùi rượu xông ra ngào ngạt, thơm phưng-phực như mùi nước hoa, đứng xa một vài dặm đường cũng ngửi thấy. Ngửi thấy mùi rượu, bọn quỉ kia vội vàng chạy đến để giết Pholus.

Đến thì này cả tầng da nài, đưa nhủ về một cái thùng già cầm đinh đánh chết kẻ uống rượu này.

Hercule đứng dằng hàng trước con động, ném những cây củi đang cháy vào bọn quỉ, rồi đương xông tên vào máu mãng-xà bắn chúng. Trúng tên, mấy đầu ngã lộn ra chết tươi. Những đầu khác nhũn-lé té chạy trốn như vịt.

Thấy mỗi tên nhỏ sức như vậy mới có thể giết chết một con quỉ khổng lồ, Pholus rất lấy làm lạ, cầm chiếc tên ngầm nghĩa kỹ-càng. Vây thế nào, chàng để rơi chiếc tên xuống bàn chân, mũi tên đâm sâu da ra một chút. Máu độc của mãng-xà ngấm vào, Pholus chết ngay tức khắc.

Đuổi bọn quỉ trở về, thấy Peolus nằm chết cứng ở cửa hang, Hercule rất lấy làm thương xót. Chàng nói rằng mình đã mở thùng ra lấy rượu uống để đền nỗi Pholus thiệt mạng. Hercule hào-lãng cho kẻ bắt-bệnh rồi đi.

Hercule dọn chuồng bò.

Hercule hung-hăng tới núi Erymanthe hy-vọng gặp lợn-lòi bắt sống đem ngay về Tr ầu. Nhưng con đĩ-trư này bình như khiếp sai-vĩ, chạy trốn biệt tích. Hercule nhất định đuổi theo không tha. Hoàng qua, lợn-lòi nhẩy xuống một cái khe sâu đáy tuyết. Vì trên núi này có nhiều tuyết lắm.

Hercule liền bắt đứt một cái dây lòn như cỏ tay, tết thành một

cái thông-lọng rồi buồng xuống khe, lura cho thông-lọng thắt chặt lấy chân và mình con thú dữ.

Đoạn chàng kéo bỗng nó lên, vác nó lên vai, chạy một mạch trở về kinh-đô phục mệnh. Con thú ở trên lưng chàng, chân bị gior lên bung-béng, găm-thét dây-dựa hăm-hực mãi mà không sao cựa mình ra thoát.

Vác con lợn-lòi sống vào Triều, Hercule làm cho bà-quan văn-vô khiếp-sợ mặt như chim.

Từ căn phòng thép dưới đất, bạo-chúa Eurystheé tuyên lệnh cho Hercule phải dọn một ngày xong chuồng bò của vua Augias.

Augias là vua xứ Elide, có ba trăm con bò dối trong một cái chuồng rộng như bãi biển, xang

quanh có tường bao quanh, chiều chiều, bò đi ăn cỏ, người ta lại nhốt bò vào đấy. Tả hữu của vua Augias chèn-màng lưới nhấc quạ, không chịu dọn chuồng bò, để đến nỗi phân bò đầy ụ lên che lấp cả lối lura bò vào chuồng.

Muốn dọn cho sạch cái chuồng bò đó, có lẽ một năm trời mới xong. Hercule dọn một cái hào sâu đến chân tường sân, rồi dẫn nước nai con sông dৌ ừ đỉnh núi, cho chảy vào hào. Nước chảy như thác vào trong sân. Hercule đã đục sâu một lỗ thông ở chân tường đối diện. Nước theo lỗ thông lớn ấy thoát ra, theo tất cả đống phân bò cao như núi. Chỉ trong một ngày thôi, chuồng bò dọn sạch sẽ. Gạch lát và tường sạch bóng như lau như chùi. Đường lối, hàn-đất sung-quanh đó cũng đều sạch sẽ như vậy.

Vua Augias đã hứa rằng nếu Hercule dọn sạch được chuồng bò của mình trong một ngày, thì sẽ tặng chàng một phần số bò trong chuồng. Nhưng Augias ăn lời, nên sau này Hercule đem binh-mã hồi tội, và giết chết.

Hercule dụng kế sát Thần-điều.

Bạo-chúa ra lệnh sai Hercule đuổi đàn thần-điều ở đầm Stympne. Trong đầm-điều ấy có một móng bằng sắt, dể-lợn như hàm beo. Gặp người vật, chúng sa xuống xé nát ra từng mảnh ăn thịt,

Đông-tây Y-viên

192, Hàng Bông Lờ, Hanoi

TỔNG HỘI CÁC DANH Y
thuộc mỗi thầy chuyên nghiên
một phương

Bách bệnh người nhơn, trẻ con
cũng là bệnh PHONG TÍNH đều
có những môn thuốc rất thần
hiệu chữa khỏi rất nhanh chóng
Thuốc bởi hồ sơ khỏe SÀM-
NHUNG ĐẠI Ở BẮT VỊ KIM QUÝ
cũng có bán tại khắp các đại lý.

TÀI TRƯNG KÝ:
VINH: Sinh huy được điểm
HUY: Nương giang, Đức thành

Lời phê-bình của báo Đông-Pháp về quyển:

Thời thế với văn-chương

CUA ÔNG SONG - AN HOÀNG - NGỌC - PHÁCH

...trong khi dư luận chính-đang đag ta-thân về những tiểu-thuyết khiêu-dâm trực-lợi, mà trên các báo đã nói
nhiều lần, những sách như quyển « Thời-thế với văn-chương » xuất-bản rất hợp thời. Thật là những tài-liệu
cần quý cho nền quốc-văn, lúc còn nghèo những áng văn có giá-trị chân-chính. Vì những sách này không
những xem để thưởng-thức về lời đẹp, ý hay mà còn có thể đem làm mẫu mực trong văn-giới
(Đông-pháp số 4322 ra ngày 9-5-41)

Sách đẹp, giấy hơn 200 trang, giá 0p.80

NHÀ IN CỘNG-LỰC, N-9 RUE TAKOU HANOI Tel. 962 XUẤT-BẢN

rồi lại về cánh bay và tụ tập ở đầm. Đầm này là một cái hồ lớn, nước cay-cối mọc rậm-rạp như rừng. Đi vào bờ ra đó không được vì nước rất nóng, và bùn nhiều lắm. Cũng không thể lội ra đó, vì đất chân xuống nước mới cái, là bị sa lầy ngập cả đầu người. Nếu không được cứu-thiết thần-vương Valentin (con trai Ngọc-hoàng Jupiter và thiên-hạ Janon, người rất xấu-xí) giúp sức thì mất-dạng như Hercule, có lẽ không làm gì nổi nữa chim thần.

Hea-thiết thần-vương tặng Hercule một món bảo-bối là một cái thiết-đặc tức là một cái mũ thép. Ngồi trên núi, cạnh đầm, Hercule rung thiết-đặc thành những tiếng leng-keng rung-rợn đến nỗi đoàn thần-diệu đang dạo trên ngàn cây nghe tiếng vội về cạnh bay lên tán-loạn. Hercule dương cung thần bắn chết mấy con. Những con sống sót sợ quá, bay thẳng ra biển khơi không bao giờ dám trở lại nữa.

Xong việc này, Hercule lại được lệnh đi bắt sống con bò mộng ở đảo Crète đem về. Hercule đáp tàu ra đảo Crète, vào bờ kiến-vat Minos là chúa-đảo, xin phép bắt bò-mộng. Bò-mộng phá-hại mùa-màng, không ai trừ nổi, nay thấy người xin đi bắt, nhà vua chuẩn tàu ngay.

Gặp bò-mộng, Hercule xông vào nắm lấy sừng nó, lôi đi senh-sạch để xuống tàu, cặp đũa thần Peloponèse, rồi lại lôi senh-sạch về kinh ra mắt bạo-chúa.

Bat-hải Long-vương (Neptune) là hoàng-đế Ngọc-vương(Jupiter) cam không cho giết bò-mộng, người ta liền thả nó chạy đông, phá-hại mùa-màng khắp chỗ, mãi đến khi bị dũng-sĩ Thésée giết chết, nạn bò-mộng mới yên.

(Còn nữa)

TÔN-NGŨ-KHÔNG dịch thuật.

Imprimerie TRUNG-BAC TAN-VAN
Cepitje Xpouit Pissertion
Tirage 100 Exemplaires
L'administrateur gérant: Ng. đoàn-VUONG

HỘI CÁC BẠN HÂM MỒ THÈ-
THAO VÀ THÍCH VÔ NGHỆ
BẠN NÀO CÙNG NÊN CỎ

VÔ ANG-LÊ

CỦA VU-ĐƠN VÀ BỊCH UYÊN ANH SOẠN

■ Viết rất công phu, nhiều hình ảnh, giấy đủ lối đánh. Có nói đến tên hầu khắp các võ-sĩ trong ba kỳ. Võ sĩ nào đáng lưu ý, võ sĩ nào không nên bắt rước. Theo sách này trong một tháng cam đoàn thành một võ-sĩ rất lành nghề, vô địch.

0338, cước 0516, mua mandat về trước 0554, gửi lnh hóa giao ngân c.r.) 0574.

Thư mandat đề cho:
M. LÊ-NGỌC-THIỆU
67, Rue Neyret (phố Cửa Nam)
HANOI - Tél. 786 - TONKIN

PHÒNG TÍCH

Khi đi về, khi từ ngực, chân còm, không biết đôi, ăn chậm tiêu, bụng nổi nhô nhô. Khi ăn uống rồi thì hay ợ, ợ hơi hoặc ợ chua. Thường khi từ bụng khó chịu, khi đau lưng, đau ran trên vai. Người thường ngao ngán và mỗi một cơn đau chân tay, bị lặn nằm, các da vàng, da bụng đầy. Còn nhiều chứng không kể xiết chỉ cần thấy dễ chịu hoặc khỏi ngay.

Liên một bản uống 025.
Liên hai bản uống 045.

VÔ ĐÌNH TÂN

Ấn từ kim tiền năm 1926
178 Mã Lachtra, Haiphong

Đại lý phát hành toàn tỉnh Hanoi An-Hà
38 Hàng Mã (Cửa) Hanoi. Đại lý phát hành khắp Đông-Dương. Mua 100 bản 1000
phố Bonnal Haiphong. Có hàng 100 bản 1000
khắp Hanoi và khắp các tỉnh Trung Nam, Bắc-Kỳ, Cao-Minh và Lào mà theo các báo trên.

THOẠI-NHỆ-TÂN HỒNG-KHÊ

Cẩm, sỏi, như dầu, dầu xương đầu mình, rồi con người lớn cháu uống một gói Thoại-nhiệt-Tân hiệu phát 12 tay giá 0310, 5 phút ra mồ hôi khô hẳn.

THUỐC KHÍ HƯ

Các bà b' bệnh ra khí hư (sích bạch đới) uống đủ các thứ thuốc không khỏi, chỉ dùng một hộp thuốc khí hư Hồng Khê số 60 giá 15 đồng trong, và một hộp thuốc Ninh Khảo Hoàn Hồng Khê giá 0350 đổ vào của m nh là khỏi rồi. Trăm người chữa theo cách này khỏi cả trăm.

ĐIỀU KINH CỬA HUỆ

Các bà các cô kinh không đều máu sầu uống thuốc Điều kinh đường huyết Hồng-khê (0350 một hộp) kinh đều huyết, lốt ngay.

THUỐC "CAI HỒNG KHÊ"

Không còn lần chắt thuốc phiện (nhà đoàn đã phân phát, nếu ai cai cũng có thể bỏ hẳn được, mỗi hộp hút một đồng bạc thuốc phiện, chỉ uống hết 020 thuốc cai là dứt hẳn đi làm việc như thường, thuốc viên 050 một hộp, thuốc nước 10.00 một chai

THUỐC PHÒNG LÀNH HỒNG KHÊ

Giấy thép bọc ngang giờ.
Thước Hồng-Khê chữa người lười lười

Hai câu sấm này, ngày nay quá thời ứng nghiệm, vì hễ ai bị lười không có mới hay kinh niên uống thuốc lười Hồng Khê số 30, mỗi hộp 020 đồng rút nọc, ai bị bệnh giang mai không cử về thời kỳ thứ mấy, mới hay đã nhập cốt rồi, uống thuốc gang mai số 14 cũng khỏi rút nọc một cách êm đềm, không hại sinh dục, nên khắp nơi đau đầu cũng b' 12 tiếng.

NHÀ THUỐC

HỒNG-KHÊ

Đã được thưởng nhiều Đại tinh vàng bạc và bằng cấp

Tổng cục 75 hàng Bô, chi nhánh 88 Phố Huế Hanoi và đại lý các nơi. Có hiện sách GIA-ĐÌNH-Y-DƯỢC và HOA-NGUYỆT-ẨM-NANG để phòng thân và trị bệnh

Tháng tư đông độ nấu chè.
Ấn lết đoan-ngô trở về tháng năm!
Có lẽ trong hai tháng này là dễ mắc bệnh đau bụng đi rửa hơn hết.

TẾ-CHÚNG-THỦY ĐẠI-QUANG

là một thứ thuốc, trị khỏi bệnh đau bụng đi rửa rất hay; chứng bệnh thiên thời dịch tả uống thuốc này công-hiệu lắm. Mỗi lọ giá 0310, có mua xin nhận kỹ nhãn con Bướm-Bướm chữ hiệu Đại-Quang, số 23, phố Hàng Ngang, Hanoi mới phải là thuốc chính hiệu

NGƯỜI ĐỀU ĐỌC:

Báo Mới
Vi
Báo Mới

hào của tất cả mọi người

Trung-Bac Chu-Nhat

(Publication hebdomadaire du T.B.T.V.)

TARIF D'ABONNEMENT

Indochine, Annam et Laos	1 an 6 mois
Indochine, France et Colonies françaises	6,00 3,75
France, Suisse, Belgique, Hollande, Danemark, Suède, Norvège, Espagne, Portugal, Grèce, Turquie, Roumanie, Serbie, Monténégro, Yougoslavie, Bulgarie, Roumanie, Grèce, Turquie, Roumanie, Serbie, Monténégro, Yougoslavie, Bulgarie	12,00 7,00
Administration et Services publics	10,00 6,00

Les abonnements partent du 1er ou du 16 de chaque mois et sont - toujours payables d'avance -

Les mandats doivent être établis au nom de

M. NGUYỄN-VĂN-LUÂN

8, Boulevard Henri d'Orléans - Hanoi

QUỐC HỌC THƯ XÁ

sẽ lần lượt xuất bản:

QUỐC-NGŨ-MÔI

dạy văn quốc-ngũ theo phương pháp thực hành và tốc hành, giúp văn này được ngay về lòng đầu tiên, không phải học chữ cái và văn vần văn trắc

QUỐC SỬ ĐÌNH NGỌA

một tác phẩm khảo cứu và phê bình về lịch sử dân tộc Việt-Nam, phẩm là văn nhân học giả đều phải đọc

TÂM NGUYÊN TỬ ĐIỂN

gĩnh hoa của một triết gia kinh truyện về tư Việt-Hàn, phẩm là văn nhân học giả đều phải đọc

SÁCH CỦA QUỐC HỌC THƯ XÁ

đến giá trị, trình bày theo một nghệ thuật riêng, số in có hạn đủ bán buôn cho mấy hiệu sách và một số bán lẻ đã hạn

mua trước chứ không gửi bán, vậy còn hiệu sách nào muốn lấy mới thể bao nhiêu cuốn, xin viết thư ngay về cho:

M. Lê-văn-Hồ

1615 Rue Tien Tain, Hanoi

Khi sách in xong, sẽ gửi lnh hóa giao ngay đến tận nơi cước phí tác giả chịu. Hoa hồng nhất loạt là 25%, để giúp nhà muốn nhận sách tận nhà xin chịu hết. Mua mới chỉ cần phải chịu cước phí và không được trả hoa hồng

(Mẫu gửi đi một số tiền trước cũng được, sẽ trả về tiền sách)

M muốn in

được mỹ-thuật, không hay sai lầm và giá phải chăng.

Nên đến hội tại

IMPRIMERIE

Trung-Bac Tân-Van

36, Bd. Henri d'Orléans. HANOI
(ở đầu NGŨ THAM TRÔNG SANG)

Có nhận in đủ các thứ sách-vở, sổ-sách, các thiệp hiệu hy, chữ Tây, chữ Nam, và chữ Tàu.

Thuốc lão Đồng-linh

đầu phố Cửa Nam

vừa rẻ vừa ngon, giọng ngọt

khởi em, đông-bào bốn bề

chiều cổ mua dùm

MUỐN CHO EM TRẺ MẠNH KHỎE
VÀ VUI VẺ, NÊN DÙNG: TIÊU NHỊ

CAM-TÍCH-TÂN

Đã được thưởng nhiều Đại tinh vàng bạc và bằng cấp

Tổng cục 75 hàng Bô, chi nhánh 88 Phố Huế Hanoi và đại lý các nơi. Có hiện sách GIA-ĐÌNH-Y-DƯỢC và HOA-NGUYỆT-ẨM-NANG để phòng thân và trị bệnh

Của nhà thuốc Nhị-Thiên-Đường, là một thứ thuốc chuyên trị em trẻ bệnh cam tích, như là mặt xanh da vàng, bụng nổi gân xanh, yếu đuối thường đau, có đùn hay khộc, v. v., là hay hơn hết, không có thứ thuốc nào sánh bằng.

NHỊ-THIÊN-DUỜNG

ĐẠI-DƯỢC-PHÒNG

76, Phố Hàng Bưởi, HANOI - Điện thoại số 849

Giá bán mỗi gói: 0310

THE YOKOHAMA SPECIE BANK, LTD.

FONDÉE EN 1880

CAPITAL ENTIÈREMENT VERSÉ.. .. YEN 100.000.000
FONDS DE RÉSERVE.. .. YEN 143.400.000

Siège Social : YOKOHAMA

Agence de Hanoi : 43, Rue Paul Bert

(Bureaux auxiliaires à Saigon : 2, Rue Pellerin)

Adresse télégraphique :

SHOKIN HANOI

Téléphones :

1515 et 1516

SUCCURSALES et AGENCES :

Alexandrie	Dairen	Kobé	Osaka	Shanghai
Bangkok	Feng-tien	Londres	Otaru	Singapour
Batavia	Hamburg	Los Angeles	Paris	Sourabaya
Berlin	Hankéou	Manille	Pékin	Sydney
Bombay	Hong-kong	Moji	Rangoon	Tien-Tsin
Calcutta	Honolulu	Nagasaki	Rio de Janeiro	Tokio
Canton	Hsin-Kin	Nagoya	San-Francisco	Tsi-Nan
Chang-Chia-Kou	Karachi	Nanking	Seattle	Tsing-Tao
Chefou	Kharbine	New-York	Semarang	Ying-Kou

Correspondants dans toutes les Grandes Villes Commerciales du Monde

COMPTES COURANTS ET DE DÉPÔTS — ENVOIS DE FONDS
LETTRES DE CRÉDIT ET TOUTES OPÉRATIONS BANCAIRES

S'Adresser, pour tous renseignements, aux bureaux de la Y. S. B. LTD.